

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਡੰਡ

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ੧੧੧ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਦੀ ਕਲਗੀਪਰ ਟਰੱਸਟ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਸਾਧੂ ਆਸ਼੍ਰਮ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਮੌਰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ - ੧੭੩ ੧੦੧

ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਐਮ.ਏ., ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ)
ਡਾ.ਐਮ. (ਹਾਰਵਰਡ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.)

੧੪ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਭ ਹੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਡੰਦ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ

ਹਰੀ ਸਾਧੂ ਆਸ਼੍ਰਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਮੌਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼-173 101

ਭੇਟਾ: 80/- ਰੁਪਏ

ਕਰਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ

ਜੁਲਾਈ 2000 ਈਸਵੀ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ

ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ

ਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕਘਰ ਚੀਮਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਸੁਨਾਮ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ -148029 (ਪੰਜਾਬ)

ਫੋਨ ਨੰਬਰ:-01676-84272, 84372

ੴ ਸਿਖਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਮੰਗਲਾਚਰਨ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਬਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ
ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਪੁ ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥

ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ ਕਿਹ ॥

ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜ ਕਹਿਜੈ ॥

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣਿ ਸਾਹਿ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿੱਜੈ ॥

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥

ਤ੍ਰ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਰ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥

ਸਲੋਕੁ ॥ ਡੰਡਉਤਿ ਬੰਦਨ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ॥

ਡੋਲਨ ਤੇ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਰਿ ਹਥ ॥੧॥੨੫੯

ਪੰਨਵਾਦ

ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੈਂ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜਾਰ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ
ਛੰਦ) ਪੁਸਤਕ ਛਪਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ੨੪-੫-੨੦੦੦ ਈਸਵੀ
ਨੂੰ (ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ) ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪਰੰਤ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ
ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ (੨੯੯)

ਆਵਹੁ ਸੰਤ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਕਰਹੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬੋਹਿਥੁ ਹੈ ਕਲਜੁਗਿ ਖੇਵਟੁ
ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਤਰਹੁ ॥੧॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਗੁਣ ਹਰਿ ਉਚਰਹੁ ॥ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਤ ਲਿਖੇ ਗੁਨ ਗਾਏ ਮਿਲਿ
ਸੰਗਤਿ ਪਾਰਿ ਪਰਹੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਆ ਨਗਰ ਮਹਿ ਰਾਮ ਰਸੁ ਉਤਮ ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਉਪਦੇਸੁ ਜਨ
ਕਰਹੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਫਲ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਅਹੁ ॥੨॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਹਰਿ ਸੰਤਹੁ ਚਾਖਿ ਦਿਖਹੁ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਲਾਗਾ ਤਿਨ ਬਿਸਰੇ ਸਭਿ ਬਿਖ
ਹਸਹੁ ॥੩॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਸੁ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਹਰਿ ਸੇਵਹੁ ਸੰਤ ਜਨਹੁ ॥ ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਚਾਰੇ ਪਾਏ ਗੁਰਮਤਿ
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਜਹੁ ॥੪॥੪॥

ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ
ਸੰਗੀਤ ਛਮਦ) ਪੁਸਤਕ ਵਾਸਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲੇਖ ਲਿਖਕੇ ਭੇਜੇ ਹਨ।

ਸੰਗੀਤ ਡੰਦ ਬਾਰ

ਲਲਿਤ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁਖਤਾ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਹਿਤ ਬਗੈਰ ਸੰਗੀਤ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਮਨੁਖੀ ਮਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਵਲਵਲੇ ਦੇ ਦੇਸ ਦੀ ਪਰੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਨੌਂ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਓਹ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸੇ ਭਗਤ ਕਵੀ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਿਜਾਜੀ ਇਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਕਿਸੇ ਆਸ਼ਕ ਦੇ ਮਨੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੂਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਰ ਅਖਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਆਪਣੀ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਿਆ “ਨਾਨਕ ਸਾਇਰ ਏਵ ਕਹਤੁ ਹੈ ਸਚੇ ਪਰਵਦਗਾਰਾ” ਸਾਰੇ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਿਹਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਆਰਥਕ ਅਜਾਦੀ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਰ ਕੱਢ ਕੇ ਜੋਧੇ ਬਣਾਇਆ। ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਵੰਜਾ ਦਰਬਾਰੀ ਕਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਰਮਾਇਣ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਚੌਵੀ ਅਵਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲੱਥਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਕਵਿਤਾ ਰਚਨ ਵੇਲੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਵੇ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਸਰੋਤੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੀਰ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲਈ ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦਸ ਛੰਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪੈ, ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ, ਚਾਚਰੀ, ਚਰਪਟ, ਰੂਆਲ, ਮਧੁਭਾਰ, ਭਗਵਤੀ, ਰਸਾਵਲ, ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਤੇ ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ਹਨ। ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ੧੯੯ ਬੰਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਆਲਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੈ ਅਤੇ ਰਵਾਨਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪਉੜੀ, ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯਥਾ: “ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ” ਦੁਰਗਾ ਦਾ ਦੈਤਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਰਨਣ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੜਨ ਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਦੇ

ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੀਰ ਰਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਲਗਦੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਜੰਗ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸਾਨੀ ਜੋਧੇ, ਸੂਰਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਤੇਗ ਦੇ ਧਨੀ, ਕਾਮਲ ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਦੇ ਖੁੰਝਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਓਥੇ ਕਲਮ ਦੇ ਵੀ ਧਨੀ ਹਨ ਆਪਣੀ ਰਚੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦਾ ਬਦਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ “ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ” ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਕਾਨੂ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਰਚਿਤ ਮਹਾਨ ਕੋਸ ਪੰਨਾ ੨੪੧ ਉਪਰ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ “ਉਹ ਛੰਦ ਜੋ ਗਾਉਣ ਲਈ ਠੀਕ ਵਜਨ ਦੇ ਹੋਣ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਉਹ ਛੰਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਦਗ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਦਯ ਸੰਗੀਤ ਅਰਥਾਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਦੇ ਬੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਲੈ ਤੇ ਤਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ”। ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਦੇ ਬੋਲ ਕਾਗੜਦੀ, ਨਾਗੜਦੀ, ਤਾਗੜਦੀ, ਗਾਗੜਦੀ, ਬਾਗੜਦੀ, ਆਗੜਦੀ ਆਦਿਕ ਪਦਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਸੀਹ ਹਰਫ਼ੀ ਜਾਂ ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਜਾਂ ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਬਾਣੀ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਰਨ ਮਾਲਾ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:- “ਸਸੈ ਸੋਇ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਜਿਨਿ ਸਾਜੀ ਸਭਨਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਭਇਆ॥ ਉੜੈ ਉਪਮਾ ਤਾ ਕੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ॥” ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਰਤੇ ਕਾਗੜਦੀ, ਨਾਗੜਦੀ, ਤਾਗੜਦੀ, ਲਾਗੜਦੀ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਰੰਜਕਤਾ ਤੇ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰਚੀ ਗਈ ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਛੰਦਾਂ ਦਾ ਨਿਭਾਅ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੈ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦੈ। ਇੱਕ ਕਵੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਪਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਕਲਮ ਅਤੇ ਤੇਗ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਧਨੀ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇਗ ਵਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਵੀ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰਚਿਆਂ ਵੀ ਜੋਧ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਮੌਰ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਤਬਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਦਕ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਦੀ ਉਸਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਨ ਦੀ ਬੰਦਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸਾਂ ਗਣੇਸ਼ ਪਰਨ, ਸ਼ਿਵ ਪਰਨ, ਗਜ ਪਰਨ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਖ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਣਜੀਤ ਨਗਾਰਾ ਪਰਨ, ਅਨੰਦ ਪਰਨ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਪਰਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਇਹਹਿਰੀਆਂ-ਇਕਹਿਰੀਆਂ ਹਨ ਕਿਸੇ ਲੜੀਵਾਰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ

ਸੰਗੀਤ ਛੁੰਦਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਠੀਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕੀਰਤਨੀਆਂ, ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ ਰਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰ ਬਧ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿਓਂ ਦਾਤੇ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਵਿਰਵਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਐਨਾ ਸੋਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਘੋਰ ਤਪਸਿਆ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਮਿਹਨਤ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਆਪਣੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਨਮੋਲ ਮੌਤੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਉਪਰਲੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਸਫਲ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਗੀ ਆਪਣੇ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਨ ਕਰਵਾਓਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣਗੇ ਓਥੇ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵੀ ਬਣਨਗੇ।

14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2000

ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਬੀ-367
ਸੇਖੂਧੁਰਾ, ਸੁਨਾਮੀ ਗੇਟ, ਸੰਗਰੂਰ।

ਸੰਤ - ਸੰਗੀਤ - ਸਾਹਿਤ

ਨੰਬਰ: 1 ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਲ੍ਹੀਲਾ ਨੂੰ ਜੇ ਰਤਾ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਰ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਲ-ਕਲ ਕਰਦੇ ਕਲੋਲੀ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਬਿਖਾਂ ਦੀ ਸਰ ਸਰਾਹਟ, ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰਸ-ਭਿੰਨੇ ਤੇ ਮਿੱਠੜੇ ਬੋਲ, ਮਿਰਗਾ ਦੀਆਂ ਛਲਾਂਗਾਂ, ਭੰਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੰਜਾਰਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਸੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਤੰਗ ਸ੍ਰੀਗ, ਤਾਰੇ ਸਿਆਰੇ, ਰਾਤਾਂ, ਰੁੱਤਾਂ, ਥਿੱਤਾਂ, ਵਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਤ ਜਗਤ ਦਾ ਘਟਨਾ ਚੱਕਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਲੈਅ ਅਖੰਡ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸੁਰ ਵਿਸਮਾਦੀ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਅਥਾਹ ਤੇ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਏਸੇ ਹੀ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੱਵਈਏ, ਵਾਜ਼ਤਰੀ ਤੇ ਕਵੀ ਸਨ। ਆਪ ਏਸੇ ਅਕੱਥ ਦੀ ਕਥਾ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਦੇ ਸੀ। “ਢਾਢੀ ਕਥੇ ਅਕਥੁ ਸ਼ਬਦ ਸਵਾਰਿਆ”॥ (ਵਾਰ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੧-੨੩) ਉਹ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਠੱਗਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਤੇ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਦ ਨੇ ਵਿਗੜੇ ਤੋਂ ਵਿਗੜੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਸ ਕੇ ਅਨਮੇਲ ਹੀਰੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਹ ਜਾਹਰ ਪੀਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ “ਵਾਜਾ ਮਤਿ ਪਖਾਵਜ਼ ਭਾਉ। ਹੋਇ ਅਨੰਦ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ”॥ ਦਾ ਹੀ ਚਮਤਕਾਰ ਸੀ। (ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧)।

ਨੰਬਰ :2 ਪੁਰਾਣਿਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਭਿਨੇਤਾ ਤੇ ਸੂਤਰਧਾਰ ਦੇਵ ਰਿਸਿ ਨਾਰਦ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਹਿਤ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਵਾਮਿਨੀ ਦੇਵੀ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਬੀਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਠੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਯੁੱਗਾਂ-ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਤਾਂਡਵ ਨ੍ਰਿਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚੌਦਾਂ ਵਾਰ ਡਮਰੂ ਨੂੰ ਵਜਾਇਆ ਜਿਸਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀਨੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਚੌਦਾਂ ਸੂਤਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਹੈ—“ਨਿਰਤਯਾਵਸਾਨੇ ਨਟ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਣਾਦ ਢੱਕਾਂ ਨਵ ਪੰਚ ਵਾਰਮ। ਉਧੱਤਰੁ ਕਾਮਾ ਸਨਕਾਦਿ ਸਿੱਧਾਨੇਤਾਦ ਵਿਮਰਸੇ ਸ਼ਿਵ ਸੂਤਰ ਜਾਲਮ”॥ (ਵਿਆਕਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਕੌਮਦੀ)। ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਚੌਵੀਂ ਅਵਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਸਰਵ-ਸ੍ਰੇਸਥ ਅਤੇ ਸੋਲਾਂ ਕਲਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਆਚਾਰੀਆ ਤੇ ਨਟ ਰਾਜ ਸੀ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰਲੀ ਤੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਨ੍ਰਿਤ ਲਾਂਘਵਤਾ ਇੰਨੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਦੇ ਫਨਾਂ ਉੱਪਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਬਾਂਸੁਰੀ ਵਜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ

ਨਾਂ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ, ਮੁਰਲੀਧਰ , ਬੰਸੁਰੀ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਨਟ ਖਟ ਨਾਗਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਂਮੁਨੀ ਭਰਤ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਤੰਗ, ਨਾਰਦ, ਸਾਰੰਗ ਦੇਵ ਤੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ਆਚਾਰੀਆ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਮਪ੍ਰਦਾਇ ਵੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਾਂਸੁਰੀ ਦੀ ਤਾਨ-ਤਾਸੀਰ ਤੇ ਰਸ ਆਤਮਕਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਕਵੀ ਇੱਕ ਗੋਪੀ ਦੇ ਮੁੱਖੋ ਇਉਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, “ਮੁਰਹਰ ਰੰਘਨ ਸਮਾਯੇ ਮਾ ਕੁਰੂ ਮੁਰਲੀ ਰਵ ਮਧੂਰਮ। ਨੀਰਸ ਮੌਧੋ ਰਸ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੂ ਰਾਧਾਯੇਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਤਾਮ।” ਅਰਥਾਤ ਹੇ ਮੁਰ ਨਾਮਕ ਦੈਂਤ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਵੰਝਲੀ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਤਾਨਾਂ ਨਾਂ ਛੇਡਿਆ ਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆ ਲੱਕੜਾਂ ਗਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਨਿ ਅਪਣਾ ਦਾਹੱਕ ਧਰਮ ਤਿਆਗ ਦੇ ਠੰਡੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਬਾਂਸੁਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਪੜੇ ਕਈ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਾ ਹੀ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ-ਕਬਿਤ -ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਵਜਾਵੈ ਸੰਗ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਣ ਸ਼ੁਭ ਕੁੰਭਕ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁਣੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੋ ਗੌਰੀ ਨਟ ਠਾਂਢੇ ਦੁਰਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੌਂ ਗਾਵੈ ਕਾਹਨ ਪੂਜਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗ ਤਾਂ ਕੀ ਧੁਨ ਸੁਣ ਸਰੋਤਨ ਮੈਂ ਮਿਰਗ ਨੈਣੀ ਫਿਰਤ ਸੋ ਵਨ-ਵਨ ਉਜਰੀ ॥

ਸਵੈਯਾ

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰਗੇ ਖਗ ਪੈ ਪਖਾ ॥
 ਨੀਰ ਬਹਿਓ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚਖਾ ॥
 ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛੁਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨ ਚੁਗੈ ਕਖਾ ॥
 ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲਖਾ ॥
 (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਛੰਦ 232 ਤੇ 236)।

ਨੰਬਰ: 3 ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬਾਂਸੁਰੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਵਾਕਿਆ ਇੱਕ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਬੁਖਾਰੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਇੱਕ ਆਖੂਨਾਸਰ ਫਰਾਬੀ ਨਾਮ ਦਾ ਹਕੀਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਦਵਾਨ, ਫਿਲਾਸਫਰ ਤੇ ਗਵੱਈਆ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਜ ਦਾ ਸਾਜਿੰਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਦਾ ਸੁਬਾਉ-ਫਕੀਰਾਨਾ ਤਬੀਅਤ, ਹੱਥ ਦਾ ਸਖੀ-ਇੱਕ ਦਾਨਸ਼ਵਰ ਬਜੁਰਗ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ

ਸ਼ੇਹਰਤ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਫਰਾਬ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਲਾ ਅਮੀਰ ਉਮਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਹਕੀਮ ਸਾਹਿਬ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤਾਂ ਟਾਲਮ ਟੋਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਕਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਵਾਲ, ਫਟਿਆ ਲਿਬਾਸ ਤੇ ਉਟ-ਪਟਾਂਗ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਰਸ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਖਫਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਧਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤਾਜ਼ਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇ-ਹੁਦਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਿਉਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਝਗੜਾ ਅਜੇ ਚੱਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਫਕੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਾਜ਼ਾ ਕੱਢਿਆ। ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਪਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਤਾਨ ਨੂੰ ਛੇਡਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਖਿੜ ਖਿੜਾ ਕੇ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਜ ਦੇ ਢੂਜੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ ਤਾਂ ਮਹਿਫਲ ਭੁੱਖਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਕਿਤਾਬ ਮਸ਼ਾਹੂਰੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਤੀਸਰਾ ਪਰਦਾ ਬਦਲਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਤਮਾਮ ਮਜ਼ਲਿਸ ਗਾਫਿਲ ਔਰ ਮਦਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਹਕੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਬਾਜੇ ਪਰ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਲਿਖਾ ਔਰ ਤਹਿਰੀਰ ਕੀਆ ਕਿ ਤੁਮ ਕੋ ਫਰਾਬੀ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਾ ਸੌਂਕ ਥਾ ਵੋਹ ਆਇਆ। ਤੁਮਨੇ ਉਸ ਕੀ ਹੰਸੀ ਉਡਾਈ ਅਥ ਫਰਾਬੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹੰਸਾ, ਰੁਲਾ ਔਰ ਸੁਲਾ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ”। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿੰਨੀ ਅਨੰਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਹਕੀਮ ਆਬੂਨਾਸਰ ਵਾਂਗੂੰ ਉਸੇ ਬਗਦਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਬਾਬ ਦੇ ਸੁਰ ਛੇੜੇ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਆਏ ਤਮਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਫੜੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸ ਸਦ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

“ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਗਇਆ ਬਗਦਾਦ ਨੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ਕੀਆ ਅਸਥਾਨਾ।

ਇਕ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪੁ ਢੂਜਾ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ॥

ਦਿਤੀ ਬਾਂਗਿ ਨਿਵਾਜਿ ਕਰਿ ਸੁੰਨਿ ਸਮਾਨਿ ਹੋਆ ਜਹਾਨਾ । ” (ਵਾਰ ਪਉੜੀ 35)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾ ਦੀ ਸੱਦ ਸੀ। ਇਸ ਚੌਥੇ ਦੀ ਮੀਂਡ ਨਿਆਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸੁਰ ਹੋਰ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਤਰਾਨਾ ਹੋਰ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਲਯ ਸੀ, ਸੁੰਨ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਰਾਪਸੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਮਾਯਾਵੀ ਨਾਟਕ ਇੱਕ ਛਿੰਨ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਅਲਾਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰੇਸੁਰਾਂ ਦੇ ਪੜਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹੇਠਾਂ ਤਰਬਾਂ ਸਨ। ਤਰਬਾਂ ਦੀ ਛਾਇਆ ਥੱਲੇ ਉਸਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੀ। ਜਿਸਦੀ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਵਿਆਪਕ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਨਾਹਦ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਝੁਣਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਲਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਦੇ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਸੀ: “ਸ਼ਬਦਿ ਅਨਾਹਦਿ ਸੋ ਸਹੁ ਰਾਤਾ ਨਾਨਕ ਕਹੈ ਵਿਚਾਰਾ”। (ਆਸਾ

ਮਹਲਾ ੧-੨) । ਸੰਗੀਤ ਮਈ ਭਗਤੀ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕੰਨਿਆ, ਰਾਜਕੁਲ ਦੀ ਵਧੂ ਤੇ ਮੇਂ ਵਾੜ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਭੌਜ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਾਲਕਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਰਲੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਨਾ ਸਮੱਸਤ ਜੀਵਨ ਸਰਵ ਭਾਵ ਕਰਕੇ ਸਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਕੁਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ਕਿ:- “ਰਾਣਾ ਮੈਂ ਤੋਂ ਸਾਂਵਰੇ ਕੇ ਰੰਗ ਰਾਚੀ, ਪਹਿਨ ਘਾਗਰਾ ਬਾਂਧ ਘੁੰਗਰੂ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜ ਨਾਚੀ” ॥ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮੌਸੀਕੀ ਦੇ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮੀਆਂ ਤਨਸੈਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰੇ ਮੁਬਾਰਿਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਗਾ ਕੇ ਅਗਨੀ ਪਰਗਟ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੇਘ ਰਾਗ ਨਾਲ ਵਰਖਾ ਤੇ ਬਸੰਤ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਦਰਬਰੀਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪੀਲੇ ਕਰ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਕਈ ਇੱਕ ਲਾ-ਇਲਾਜ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਦਿਮਾਰੀ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਗਊਆਂ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਚੋਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮਿੱਠੇ ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜਿਆਦਾ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘੰਡਾਹੇੜਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉੱਪਰ ਮਿਰਗਾਂ ਦਾ ਮੋਹਿਤ ਹੋਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣਾ ਅਤੇ ਭਿੰਕਰ ਵਿਸ਼ਧਰ ਨਾਗਾਂ ਦਾ ਵੀਨ ਦੀ ਲੈਆ ਉੱਪਰ ਮਸਤ ਹੋਕੇ ਝੂਮਣਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਹੀ ਕਮਾਲ ਹਨ।

ਨੰਬਰ: 4 ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਕਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਰਵ ਗੁਣਖਾਨ ਉਪਮਾ ਅਨੂਪ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਉਸਤਾਦ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰਾਜਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾਟਕੀ ਤਰਜ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਕਗਣੀ ਕੁੱਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਅਕਤੂਬਰ 1973 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਗਰਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਗ ਭਰਿਆ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦਾ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਚਾਅ। ਕੁੱਝ ਕਰ ਗੁਜਰਨ ਲਈ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਜੀ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਉਹ ਸਾਸ ਗਰਾਸ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਰੂਹ, ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਰਧਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਰ ਇੱਕ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੌਂਹਟ ਘੜੀ ਤੇ ਆਂਠੇ ਜਾਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਨਿਮਨ ਅੰਕਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਟਬੋਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। “ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ ਵਜਾਇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਧਾਰਿ। ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਜੈ ਜੈ ਸਬਦੁ ਹਰਿ”। (ਵਾਰ ਸੂਹੀ

ਮਹਲਾ ੩-੧੫) ਮੇਰਾ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਵਾਏ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸ਼ਠਾਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੱਤ ਚਿੰਤਨ-ਤੱਤ ਕਥਨ ਅਤੇ ਤੱਤ ਮੰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਾਡੀ ਉਸ ਮਿਲਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀਆਂ, ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਸਾਉਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਣ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮਹੌਲ ਬਣਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜਦੇ ਤਾਂ ਰਾਗ, ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ, ਵਿਧਿਆਂ, ਅੰਤਬ-ਬੱਦਬ ਜਾਤੀਆਂ, ਰੀਤਾਂ ਤੇ ਘਰਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਘਰਾਨਾ ਕਿਤਨਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਨਾਮਵਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਭੀ ਆਪ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਭਾਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਗਰੇ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾ ਤਾਜ ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੁਮਤਾਜ ਦੀ ਕਬਰ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਬਿੜ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਬਿੱਤ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਾਂਭਣ ਯੋਹ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਿੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਏਥੇ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:-

ਮੰਦਰ-ਪੁਰੰਦਰ ਕਾ ਭੋਗ ਪੁਰੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਕਹੂੰ ਅਲਕਿਅੰਦ ਕੋ ਯਹ ਸਦਨ ਲਵਨ ਹੈ।

ਸ਼ੋਭਾ ਚੋਦਾਂ ਲੋਕਨ ਕੀ ਆਈ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਕਿਧੋਂ, ਕਿਧੋਂ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੀ ਯਹ ਸੁਸ਼ਮਾ ਅਵਨਿ ਹੈ।

ਕਿਧੋਂ ਪੁੰਨਯਵਾਨਨ ਕੇ ਪੁੰਨਯ ਕੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਯਹ, ਕਿਧੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਹੰਸਨੀ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਰਵਨ ਹੈ।

ਨਾ ਰੇ 'ਬ੍ਰਹਮਦੇਵ' ਕਹੂੰ ਭੂਲ ਮਤ ਸੋਚ ਐਸੇ, ਯਹ ਤੋ ਸਾਹਜਹਾਂ ਕੀ ਮੁਮਤਾਜ ਕੋ ਭਵਨ ਹੈ।

- ਇੱਕ ਦਿਨ ਹਿਆਨੀ ਜੀ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਏਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਤਾਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਵਿਖੇ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਦੀਆਂ ਮਨੋਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੇ ਅਦਨਾ ਸਿੱਖ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਖੋਜਣ, ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਚੇ ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਵਾਸੀ ਕੋਈ ਅੱਲਾਹ ਮੌਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸੱਦ ਨੂੰ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਰੱਤੀ ਭਰ ਭੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਅੱਜ ਉਸ ਮੁਕਾਮ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਅਸਥਾਨ ਮਿਲੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਦਰ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਤ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਣ ਆਪਣੀ ਅਦੁੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਸਾਰ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਨੰਤ-ਅਨੰਤ ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਸੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨਦ ਸੰਦੇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਦਿਆਲਯ ਵਰਗੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਣੇ। ਜਿੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਅੰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਰਸ਼ਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਖਵਾਜ ਦੇ ਤਾਲ-ਗਤਾਂ- ਧਾਰਨਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਜੋ ਖੋਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪ੍ਰਯਾਸ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਬਥਾ ਮੌਲਿਕ ਅਦਭੁਤ ਅਤੇ ਜੁਗਤੀ ਜੁਗਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਗੁਪਤ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਉਪਹਾਰ ਹਨ। ਜੋੜੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਇੱਕ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਉੱਤ ਕਿਸ਼ਿਟ ਸੰਗੀਤ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਸਥਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆ ਵਿੱਚ ਜਿਗਿਆਸੂਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੱਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਏਵੇਂ ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ “ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ” ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪਾਦਯ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸਾਂਗ-ਉਪਾਂਗ ਵਰਣਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪੌਦ ਚਿੰਤਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਰਾਗ ਰੀਤ ਦੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੀਲ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੇਗਾ। ਸੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਵੇਚਣ ਤੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ-ਸੀਲ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਅਨੁਪਮ ਕਿਸਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਥਾਹ ਸਾਗਰ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖੋਜੇ ਹੋਏ ਇਲਾਹੀ ਤੇ ਅਰਸੀ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਚੰਗੇਰ ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰੀ ਹੰਸਾਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੋਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਵਾਮੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇਵ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਸ਼ਠਾ ਭਵਨ

ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ

ਕੋਡ: 01636 ਫੋਨ: 50486

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ

ਕਬਿੱਤ:-

ਜਪੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਚੜ੍ਹੀ ਨਾਮ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ, ਡੇਰਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸੰਤ ਮਾਹਾਰਾਜ ਦੇ।
ਗਣੇਸ਼ ਅਵਤਾਰ ਹੈ, ਕਿ ਗੁਣਾ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਗੁਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਲੋੜ ਬੰਦ ਬਿਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ।
ਬਾਜਾ ਪਉਣ ਨਾਲ ਬੱਜੇ, ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਸੱਜੇ, ਤੂੰਹੀ-ਤੂੰਹੀ ਕਹਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਮਾਹਾਰਾਜ ਦੇ।
ਸੁਰ ਤਾਲ ਮੇਲ ਜੋਲ, ਤਬਲ ਪੀ ਨੱਕ ਬੋਲ, ਛਣ-ਛਣ ਕੈਸੀਆਂ, ਕਹਿਣ ਬਿਨ ਲਾਜ ਦੇ।
ਅਨਿਬੱਧ ਤੇ ਨਿਬੱਧ, ਕੀਤੀ ਸਾਰ ਸੁਤੀ ਸਿੱਧ, ਰਬਾਬ ਨੂੰ ਬਜਾਉਣ, ਦਿਲੋ ਗੁਰੂ ਅਰਾਧ ਦੇ।
ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਦੁਤਾਰਾ, ਤਾਨ ਪੁਰਾ ਤੇ ਸਰੰਦਾ, ਦੇਵ ਜਾਣ ਬਲਿਹਾਰੇ ਤਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ ਦੇ।
ਦਿਲਖੁਸ਼ ਇਹ ਪੁਕਾਰੇ, ਜਾਂਦੇ ਗਿਣੇ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ, ਸੁਰ ਗਿਣ ਗਿਣ ਹਾਰੇ ਸਾਜ ਉਸਤਾਦ ਦੇ,
ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਐਸੇ ਉਸਤਾਦ ਦੇ। ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਗਿਆਨੀ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ 'ਦਿਲਖੁਸ਼'
ਕਰਤਾ (ਸੰਤ ਸਮੁੰਦਰ)
ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਭੂਮਿਕਾ

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਭਗਤ ਵੱਛਲ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਜਗਤ ਤਾਰਕ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਕੇ ਕਰਮਾ ਸਿਰ ਕਰਮ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਸ਼ੋਮਣੀ ਸਾਧਨ ਮੰਨਿਆ ਯਥਾ:- (ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਹੈ ਸਿਰਿ ਕਰਮਨ ਕੈ ਕਰਮਾ ॥੬੪੨॥) ਹਜੂਰ ਨੇ ਸਦੀਵੀ ਸਾਂਤੀ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੋ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗਾ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਗਾਇਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਤਨੀ ਜਲਦੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਇਨ ਦਾ ਜਿਕਰ ਅੱਠ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਯਥਾ:- (ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥ ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥) ਆਦਿਕ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਗਤ ਨਿਸਤਾਰਦੇ ਹੋਏ ਬਗਦਾਦ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਪੀਰ ਦਸਤਗੀਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪੀਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਆਇਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਤੁਸੀਂ ਮੁਹੰਮਦੀ ਸ਼੍ਰੁਤ ਦੀ ਭਾਰੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇੱਕ ਤਾਂ ਲੱਖ ਪਤਾਲ ਲੱਖ ਅਕਾਸ਼ ਦੱਸੇ ਹੈ ਜੋ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਪਤਾਲ ਸੱਤ ਅਕਾਸ਼ ਦੱਸੇ ਹਨ ਦੂਜਾ ਰਾਗ ਗਾਕੇ ਬੇਮਰਿਯਾਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਗ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਚਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਯਥਾ):- (ਕਹਿਤਿ ਭਯੋ ਤੂ ਕੁਫਰ ਅਲਾਵਾ ॥ ਕੋ ਹੈ ਤੂ ਕਿਹ ਤੇ ਚਲਿ ਆਵਾ ॥ ੨੯ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਕਰਿ ਬਡੀ ਦਿਖਾਈ ॥ ਲੱਖ ਪਤਾਲ ਨਭ ਖਬਰ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪੁਨ ਸਰੋਦ ਮਨ ਚੰਚਲ ਕਰਈ ॥ ਸੋ ਗਾਵਨ ਕੇ ਕਿਉਂ ਅਨੁਸਰਈ ॥ ੩੦ ॥ ਬੇਮਿਰਜ਼ਾਦ ਦੁਊ ਤੈ ਕੀਨਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਦਰਵੇਸ਼ ਨ ਚੀਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ । ਉਤਰਾਰਧ ਅਧਯਾਤ ੩੪) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਗੀਰ ਪਾਸੋਂ ਰਾਗ ਸਬੰਧੀ ਝਸਕਾਰ ਯੁਕਤ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੋਲੇ ਰਾਗ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਛੈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਕਾਰ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਗ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਦੇ ਗੀਤ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੈ ਗਾਵੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਨਰਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾ ਕੇ ਪੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਵਰਨ ਪਾਤਰ ਵਿੱਚ ਯਹਰ ਪਾ ਕੇ ਪੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਗ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਵਸਤੂ ਹੈ ਯਥਾ:- ਜਿਹ ਸਰੋਦ ਕੀ ਨਿੰਦ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਰੀਤਿ

ਸੁਨੋ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥ ੩੨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿਫਤ ਮਹਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ਬਸ ਜੈਹੈ ਮਨ ਬਹੁਰ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਸੁਨਹਿਂ ਰਾਗ
 ਲੇਵਨ ਕਾਰਨ ॥ ਹੈ ਤਿਸ ਮਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ॥ ੩੩ ॥ ਹਿਰਦੇ ਹੁਲਸਾਵਹਿਂ ਜੱਗਯਾਸੀ ॥ ਰਚਹਿ ਸੰਗ
 ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸੀ । ਕਲਿ ਮਹਿਂ ਹੋਤਿ ਉਪਾਇ ਨ ਆਏ । ਕੀਰਤਿ ਕਰਿ ਇਉਂ ਤਰਹਿਂ ਕਰੋਏ ॥ ੩੪ ॥ ਯਾਂਤੇ
 ਰਾਗ ਰੀਤਿ ਹਮ ਕੀਨੀ । ਰਸ ਹਿਤ ਸਿਫਤ ਜਾਇ ਮਤਿ ਭੀਨੀ । ਕਹਯੋ ਜੁ ਤੁਮ-ਚੰਚਕ ਮਤਿ ਕਰਿਹੀ । ਬਿਸੈ
 ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੋ ਸੰਚਰਿਹੀ ॥ ੩੫ ॥ ਸੋ ਤੋ ਕਾਮਚੇਸਟਾ ਮਾਂਹੀ । ਕਰਹਿ ਸਰੋਦ ਸਿ ਨਰਕ ਸਿਧਾਹੀ । ਗੁਰ ਨਾਨਕ
 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ । ਉਤਰਾਰਧ ਅਧਯਾਯ ॥ ੩੬ ॥ ਜਿੱਥੇ ਸੰਗੀਤ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨੁਂ ਨੂੰ ਰਸ ਲੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓਥੇ ਖੂਨਖਾਰ
 ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਸੋਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ । ਅਸਾਂ ਬਿਜੁਰਗਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਜ
 ਪਾਦ ਨਾਮ ਰਸੀਏ ਸਰਬ ਉਪਮਾ ਯੋਗ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ
 ਰਮਣੀਕ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਦਸ ਦਿਨ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੱਪ ਨਿੱਤ ਸੰਤ ਜੀ
 ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਆਂਦੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਫਨ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਖੜ ਜਾਂਦੇ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਸੰਤ ਜੀ
 ਮਹਾਰਾਜ਼ ਧੁਰਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਗਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸੱਪ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ
 ਸੰਗਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜੇ ਝੂਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸੱਪ ਹਰੀ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅੰਨਦ
 ਮਾਣਕੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਟਕਾਣਿਆ ਵੱਲ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰਤਾ ਅੱਤ ਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਬਾਕ
 ਹੈ(ਪਸੂ ਪਰੇਤ ਮੁਗਧਿ ਭਏ ਸਰੋਤੇ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਮੁਖ ਗਾਇਆ) । ਇੱਕ ਅਜੇਹੀ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵੀ ਏਥੇ
 ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਕਾਬਲੇ ਤਾਰੀਫ ਹੈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਨਾਮ ਰਸੀਏ ਧੁਰੰਧਰ ਵਿਦਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮ
 ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੂਰਨ ਇਕਾਗਰਤਾ ਸਹਿਤ ਰਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਾਗ
 ਅੰਦਰ ਗਾਇਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਲੱਗੀ ਚਾਨਣੀ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ
 ਬਰਸਣ ਲੱਗੀਆਂ ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗਤ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ
 ਸਾਹਿਬ ਧੰਨ ਸੰਤ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਬਾਣੀ
 ਉਚਰੈ ਸਾਧ ਜਨ ਅਸਿਉ ਚਲੈ ਝਰਨੇ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕਿਆ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅੱਖੀ ਢਿੱਠਾ ਹੈ ਉਹੋ ਅਜੇ ਤੱਕ
 ਮੌਜੂਦ ਹਨ । ਐਸੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਭੈ ਕਰਕੇ ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਰਹੇ । ਸ੍ਰੀ
 ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਅਤੇ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ
 ਸੈਂਕੜੇ ਰਾਗ ਲਿਖਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਦੇਣ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਵੰਨਗੀ ਮਾਤਰ ਕੁੱਝ ਕੁ ਛੰਦ ਅੱਗੇ
 ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ : ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੨੮੨) ॥ ਸੈੜਾ ॥ ਅੰਤ ਬਣੇ ਰੁਤ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ
 ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਾਨੁ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਖਿਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਮਧ

ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨੁ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਥਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਸ ਭਾਖਿ
ਸੁਨਾਈ ॥ ੨੩੦ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਅਉ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ
ਅਲਾਪਤ ਗੌਂਡ ਅਉ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਰੀ ਅਉ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗਸਰੀ ਠਟ
ਪਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਕ ਰਾਗ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ੨੩੧ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ
ਬਜਾਵਹਿ ਸੰਗਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜੁ ਔਰ ਕਾਨੜਾ
ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੋ
ਦੂਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨੁ ਪੂਜਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਗਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨੀ ਫਿਰਤ
ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਉਜਰੀ ॥ ੨੩੨ ॥ .. ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਪੰ) ਬਿਸਨੁਪਦ ਤੁਖਾਰੀ ॥

ਕੇਦਾਰ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਸਾਰੰਗ ਮਾਝ ਸੂਹੀ ਰਾਗੁ ॥ ਮਲਾਰ ਭੈਰਵ ਲਲਿਤ ਕਾਫੀ ਆਸਾਵਰੀ
ਬਿਹਾਗੁ ॥ ਮਾਲਤੀ ਕਾਮੋਦਿ ਚੰਪਕ ਕੁਸਮ ਬਰਨ ਸੁਹਾਗੁ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ਬੈਰਾਤਿ ਮਾਧੇ ਕਾਨੜਾ ਮਧੁ
ਪਾਸੁ ॥ ੮ ॥ ੪੩੩ ॥ .. ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੯੧) ਬਿਸਨੁਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਟੋਡੀ ਗੌਂਡ ਮਲਾਰ
ਰਸਾਲਾ ॥ ਮਾਰੂ ਪਰਜ ਸੰਧੂਰਿ ਉਤਾਲਾ ॥ ਸੂਹੀ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ॥ ਜੈਤਸਰੀ ਤੇਲੰਗ
ਕੇਦਾਰੀ ॥ ੮੫ ॥ ੮੩੮ ॥ ਬਸੰਤ ਗੁਜਰੀ ਮਧੁਰ ਰਸਾਲਾ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਸਾਰੰਗ ਪਰਤਾਲਾ ॥ ਬੈਰਾਰੀ ਕਲਯਾਨ
ਅਲਾਪਹਿ ॥ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਲਲਤਿ ਬਿਨਾਪਹਿ ॥ ੮੬ ॥ ੮੪੦ ॥ ਨਟ ਮਾਲਤੀ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਭੋਪਾਲ
ਕੇਦਾਰੀ ॥ ਗਵਰੀ ਮਾਝ ਦੀਪਕੀ ਆਸਾ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੂਹਿ ਬਿਹਾਗ ਬਿਭਾਸਾ ॥ ੮੭ ॥ ੮੪੧ ॥ ਗੌਂਡ ਬਿਲਾਵਲੁ
ਆਸਾਵਾਰੀ ॥ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਧੁਰ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਪਰਜ ਕਾਨੜਾ ਕੁਸਮ ਮਾਲੰਤੀ ॥ ਸਿੰਧ ਤੁਖਾਰਿ ਹਿੰਡੋਲੇ
ਬਸੰਤੀ ॥ ੮੮ ॥ ੮੪੨ ॥ ਮਾਲੀਗਵਰਾ ਭਵਰ ਕੇਦਾਰਾ ॥ ਲਲਤਿ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੂਹ ਤੁਖਾਰਾ ॥ ਮਾਲਕਵਸ ਹੰਮੀਰ
ਮੰਜਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਕਵਲ ਕਾਮੋਦ ਗੁਜਰੀ ॥ ੮੯ ॥ ੮੪੩ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਰਾਗ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥ ਕਰਖਾ ਕਬਿੱਤ
ਜੁਝਾਵਾ ਗਾਵਹਿ ॥ ਬੰਦੀ ਭਾਟਿ ਢਾਢਿ ਮੀਰਾਸੀ ॥ ਡੂੰਮ ਕਵਾਲ ਕਲਾਵਤ ਭਾਸੀ ॥ ੯੦ ॥ ੮੪੪ ॥ ਬੀਰਨ
ਰਾਗ ਜਝਾਵਾ ਗਾਵਹਿ ॥ ਜਹ ਸੁਨਿ ਸੁਭਟ ਜੂਝ ਰਨ ਜਾਵਹਿ ॥ ਕਰਖਾ ਵਾਰ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥ ਰੰਗ ਭੁਮਿ
ਮਹਿ ਸੁਭਟ ਜੁਝਾਵਹਿ ॥ ੯੧ ॥ ੮੪੫ ॥ ਆਦਿਕ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਜੀ ਪਰਮ ਤਿਆਗੀ, ਤਪੱਸ਼ਵੀ, ਦਾਤੇ,
ਦਾਨੀ, ਸੂਰਮੇ, ਕੈਮਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਵੀ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ ਸਰਬ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀ
ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਦੁੱਤੀ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਹਜਾਰਾਂ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਵਯ ਸ਼ੈਲੀ ਅੰਦਰ ਉਪਮਾ, ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਆਦਿਕ ਅਨੇਕਾਂ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਂ ਰਸਾਂ

ਸਿੰਗਾਰ, ਬੀਰ, ਹਾਸਯ, ਰੌਦ੍ਰ, ਭਯਾਨਕ, ਕਰੁਣਾ, ਬੀਭਤਸ, ਅਧਭੁਤ, ਸ਼ਾਂਤਿ। ਦੀ ਬਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਵਿੱਚ ਤਦਰੂਪ ਹੋਕੇ (ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ) ਨੂੰ ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਅਕਾਲੁ ਉਸਤਤਿ ਆਦਿਕ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਜੰਗਾਂ ਜੁੱਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ (ਬੀਰ ਰਸ) ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਮਾਨੋਂ ਯੁੱਧ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਕੁੱਝ ਕੁ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਅਗੇ ਲਿਖੇ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਚਿਤਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੨੯੩)॥ ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਾਲਕੋਂਸ ਸੰਗੀਤ ਝੂਲਨਾ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀਂ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਰੋਪੇ ਮੰਮਾਗੜਦੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੈ॥ ਰੰਗਗੜਦੀ ਰੋਸ ਕਰ ਜੋਸ ਧਾਏ ਗੰਗਾਗੜਦੀ ਗਜੰ ਮੱਤ ਪੇਲ ਢੂਕੈ॥ ਹੰਗਗੜਦੀ ਹੋਂਸ ਕਰ ਚੌਪ ਧਾਏ ਕੰਕਾਗੜਦੀਂ ਕੋਪ ਕਿਲਕਾਰ ਕੂਕੈ ਭੰਭਾਗੜਦੀਂ ਭੀਰਭਟ ਭੇਰ ਭਾਰੀ ਝੰਝਗੜਦੀ ਝੁੰਡ ਝਕਝੋਰ ਢੂਕੈ॥ ੨੪॥ ੨੩੨॥ ੨੧੪੫॥ ਆਦਿਕ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ, ਓਹ ਕਾਵਯ ਰੂਪ ਰਚਨਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਗਾਇਨ, ਵਾਦਨ ਅਤੇ ਨਿ੍ਤ ਮਉਜੂਦ ਹੋਣ ਅਰਥਾਤ ਜਿਸ ਕਾਵਯ ਰੂਪ ਰਚਨਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਾਇਨ ਹੋ ਸਕੇ ਜੋ ਰਚਨਾਂ ਮਿੰਦੰਗ ਪਖਾਵਜ ਆਦਿਕ ਤਾਲ ਵਾਦਯ ਪਰ ਵੱਜ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਸਬੰਧ ਨਿ੍ਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਬਾਤ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਛੰਦ ਤੋਂ ਸਫੁਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:- ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੨੫੩) ਬਿਸਨੁਪਦ ਸੰਕਰ ਚਰਪਦ ਸੰਗੀਤ ਨਿ੍ਤ ਕੇ ਪਦ ਚੌਤਾਲੀਸ ਯਕਪਦ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਤੂਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ॥

ਵਾਗੜਦੀਂ ਓਨਮੇ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਸਯ ॥੧॥ ਨਾਗੜਦੀਂ ਨਾਰਾਯਨ ਸੁਭ ਆਸਯ ॥੨॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਗਲਚਾਰ ਸਦਾ ਤਿਸ ॥੩॥ ਸਾਗੜਦੀਂ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੁਧਾ ਰਸ ॥੪॥ ਧਾਗੜਦੀਂ ਧਨਯ ਜਗਦੀਸ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ॥੫॥ ਆਗੜਦੀਂ ਆਤਮ ਰਾਮ ਅਖਿਲ ਤਤ ॥੬॥ ਈਆਗੜਦੀਂ ਈਸ ਇਸਥਿਤ ਜਗ ਜੁਗ ਜੁਗ ॥੭॥ ਉਆਗੜਦੀਂ ਉਪਰਤਿ ਸੰਤ ਚਰਣ ਲਗ ॥੮॥ ਆਦਿਕ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਟੀਕ ਵਿੱਚ ਇਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:- ਇਹ ਰਚਨਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਲੋਕ, ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨੂੰ ਜੋੜੀ ਦੀ ਧੂਨਿ ਨਾਲ ਨਾਚ ਤੋਂ ਉਤਪਤਿ ਹੋਇਆ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੰਦਾਂ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਦੀਆਂ ਪਰਣਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਰੰਭਤਾ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇਹ “ਲਸਯ ਨਿ੍ਤਕਾਰੀ ਕਵਿਤਾ” ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪਦਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਗੁੜ੍ਹ ਭਾਵ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ “ਗਮਕੀ ਲਸਯ ਨਿ੍ਤ” ਹੈ। ਵਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨਿ੍ਤ ਦੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਅਤੇ ਵਾਕਯ ਰੋਚਿਕਤਾ ਹੀ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਨਾਂ ਸਰਗਮ, ਅਲਾਪ, ਦੁਗਨ, ਤਿਗਨ, ਚੌਗੁਨ, ਗਮਕ, ਮੀਂਡ,

ਆਦਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਰੁਪਦ ਧਮਾਰ ਅਤੇ ਖਿਆਲ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਉਤਕਿਸ਼ਟ ਸੁਮੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਬੀਰ ਰਸ ਯੁਕਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਜਾਂ ਪਖਾਵਜ਼ ਪਰ ਕਰਨੀ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਦਾ ਗਾਇਨ ਉਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਹਾਵਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਬੀਰ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਗਾਇਨ ਆਲਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਓਸੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:- ਬਿਹਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤੀ ਅਥ ਸੰਗੀਤ ਸਾਰ ਕਥਤੇ ॥(੧੨੫)॥ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਾਲਕੋਂ ਸੰਗੀਤ ਝੂਲਨਾ ॥ (੨੯੩)॥ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਦਿਕ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਰਮ ਪੂਜਯ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸੋਭਾ ਸੰਜੁਗਤ ਸਰਬ ਉਪਮਾ ਯੋਗ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸਦਕਾ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪੇ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਕੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ ਹੈ।

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ
ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ।

ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ

- 1) ਜਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਰੁਕਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:- ਸ ਰ ਗ ਮ
- 2) ਜਦੋਂ ਦੋ ਸੁਰ ਇਕੱਠੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣੇ ਹੋਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਸਰ | ਗਮ |

- 3) ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:-

ਸਰਗਮ | ਰਗਮਧ |

- 4) ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਚਾਰ ਭਾਗ ਬਣਾਉਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:-
ਪ - ਪ ਨ |
- 5) ਇੱਕ ਸੁਰ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਦੋ ਜਾਂ ਓਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡੈਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ:- ਸ - ਰ - - ਗ - - -
- 6) ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੱਖਰ ਦਾ ਲੰਬਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ (ਅਵਗ੍ਰਹ) ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ:- ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ ਹੀ ਆਦਿਕ
- 7) ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰ ਗ ਮ ਧ ਆਦਿਕ।
- 8) ਕੋਮਲ ਸੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰ ਦੇ ਥੱਲੇ ਅੱਕੜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਕੀਰ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ:- ਰੁ ਗੁ ਧੁ ਨੁ।
- 9) ਤੀਬਰ ਮੁੱਧਅਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਸਤੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਲਕੀਰ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਵੇਖੋ ਅੱਗੇ:- ਮ

10) ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰ ਦਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਜਿਵੇਂ:- ਸ ਰ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ।

11) ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ:- ਨ ਧ ਪ ਆਦਿਕ।

12) ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਉਂ ਹੈ :- ਸ ਰ ਗ ਆਦਿਕ।

13) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੁਰ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸੁਰ ਤੱਕ ਮੀਂਡ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਏਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ :- ਮ \overbrace{r} ਪ \overbrace{g} |

14) ਕਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:- ਰ ਗ ਆਦਿਕ।

15) ਬੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਠਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਸੁਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਲਾ ਫੇਰ
ਮੁੱਖ ਸੁਰ ਉਪਰੰਤ ਓਸ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਵਾਲਾ ਸੁਰ ਫੇਰ ਮੁੱਖ ਸੁਰ। ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ:-
(ਪ) ਧ ਮ ਪ (ਧ) ਨ ਧ ਮ ਧ।

16) ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਉਂ ਹੋਵੇਗਾ :- X | " "

17) ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ 0।

18) ਹਰ ਤਾਲ ਅੰਦਰ ਸਮ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਵਾਲਾ ਵਿਭਾਗ ਛੱਡਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅੰਰਭ ਵਿੱਚ
ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ 2 3 4 ਆਦਿਕ।

19) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇ ਦਾ ਭਾਗ ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਇਹ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:- | |

ਕਲਗੀਪਰ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗੀਤ ਸੰਬੰਧੀ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

(ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ)

ਨੰਬਰ 1.“ਤਾਲ ਰਤਨ,,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਲੇ ਅਤੇ ਪਖਾਵਜ ਦੀ ਬੇਸਕੀਮਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।”

ਨੰਬਰ 2. “ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਵਿੱਚ ਗਉੜੀ ਦੇ ਪਰਕਾਰ,,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਉੜੀ ਦੇ ੧੨ ਪਰਕਾਰ ਬਿਬਰਨ, ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਤਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਤ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੰਬਰ 3. “ਰਾਗਮਾਲਾ ਰਤਨਾਕਰ,,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਸੁੰਦਰ ਗੁੱਲਦਸਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।”

ਨੰਬਰ 4. “ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ,,।

(ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ)

ਨੰਬਰ 1. “ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰਾਗ ਰਤਨਾਕਰ,, ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ | ”

ਨੰਬਰ 2. “ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਸੈਲੀ..।

ਨੰਬਰ 3. “ਰਾਗ ਰਤਨ,,ਦਸ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ।

ਨੰਬਰ 4. “ਰਾਗਮਾਲਾ ਰਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਿ,,।

ਨੰਬਰ 5. “ਮਲਾਰ ਸੀਤਲ ਰਾਗ ਹੈ,, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਮਲਹਾਰ ਰਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਨੰਬਰ 6. “ਚਤੁਰੰਗ ਰਤਨਾਕਰ,,ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਹੋਣਗੇ |

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ [੧੦੨] ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰਗ ਨਾਗੜਦੰਗ
ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਮਹਾ ਗਜ ਗਾਜੇ ॥ ੩੫ ॥ ੧੧੨ ॥
ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥
ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰਗ ਝਾਰੈ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਕਾਰੇ ॥ ੩੬ ॥ ੧੧੩ ॥
ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿਛ ਤੀਰੰ ॥
ਗਾਗੜਦੰ ਗਜੇ ਸੁ ਬਜੇ ਗਹੀਰੈ ॥ ਕਾਗੰਡ ਕਵੀਯਾਨ ਕਥੈ ਕਥੀਰੈ ॥ ੩੭ ॥ ੧੧੪ ॥
ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥
ਛਾਗੜਦੰ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇਛੜਾਕੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੇ ॥ ੩੮ ॥ ੧੧੫ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਇੱਕ ਤਾਲਾ

ਸਥਾਈ:-

	2	0	3	4	x	0
ਧੁ।	ਨੁ	ਧੁ।	ਮ	ਗੁ।	ਮ	ਧੁ।
ਝਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਨਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਬਾ
ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ
ਗਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਗਾ	ਜੀ	ਮ	ਹਾ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ
ਗਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਗਾ	ਜੀ	ਮ	ਹਾ
ਨੁਸੰ	ਗੁਮੰ	ਗੁਸੰ	ਨੁਸੰ	ਧੁਨੁ	ਸਨੁ	ਧੁਮ
ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨੁ	ਸਧੁ	ਨੁਸੰ	ਧੁਨੁ	ਸੰ
ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨੁ	ਸਧੁ	ਨੁਸੰ	ਧੁਨੁ	ਸੰ

ਧੁਮ ਗੁਮ ਧੁਨ ਸਂਧੁ ਠਸ਼ਾਂ ਧੁਨ ਸ਼ - ਸ਼
ਬਾ ਸ ਜੇ

ਅੰਤਰਾ:-

×												
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ਼	-	ਸ਼	ਸ਼	-	ਸ਼	
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਕਾ	ਤੀ	ਕ	ਟਾ	ਰੀ	ਕ	ੜਾ	ਡ	ਕੰ	
ਗੁਂ	ਮੰ	ਗੁਂ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਧੁਨ		ਸ਼ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	
ਤਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਤੀ	ਰੰ	ਤੁ	ਖੱ	ਕੰ	ਤ	ੜਾ	ਡ	ਕੰ	
ਗੁਮ	ਧੁਨ	ਸ਼ਨੁ										

ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਡੰਦ ॥(੧੧੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥ ੧੦ ॥ ੧੬੯ ॥
 ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਲੰਗ ॥ ੧੧ ॥ ੧੬੭ ॥
 ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲਹਕਿ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਜੁਆਣ ॥ ੧੨ ॥ ੧੬੮ ॥
 ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛਟੰਤ ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥ ੧੩ ॥ ੧੬੯ ॥

ਰਾਗ ਜੌਨਪੁਰੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:-

0	3	4	x	0	2
ਸ਼	ਨੁ	ਸ਼ ਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	ਰ ਸ
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਕੜਾ	ਕ	ਰੀ ਤੜਾ
ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੀ ਤੜਾ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਸੁਬੀ	ਤਾ	ਸ -
ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਗਾ	ਰ ਸ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਸੁਬੀ	ਗਾ	ਗੜ ਗਹੀ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	-	ਨੁ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	-	ਸ਼	
ਨਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਨਿਸਾ	ਡ	ਣ	ਜਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਜੁਆ	ਡ	ਣ

ਸ	ਂ	ਗੁ	ੰ	ਰੁ	ੰ	ਸੁ	-	ਸੁ	ਧੁ	੧	ਨੁ	ੰ	ਸੁ	-	ਸੁ
ਨਾ	ਗੜ	ਦੀਨਿ	ਹੰ	੯	ਗ	ਪਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਪਲੰ	੯	ਗ				
ਸੁ	ਨੁ	ਸੁ	ਧੁ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-	ਸ				
ਤਾ	ਗੜ	ਦੀਤ	ਮ	੯	ਕਿ	ਲਾ	ਗੜ	ਦੀਲ	ਹ	੯	ਕਿ				
ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਸੁਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਸੁ	ਨੁ	ਧੁ
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਕਿਪਾ	੯	ਣ	ਬਾ	੯	ਹੈਂ	ਜੁਆ	੯	ਣ				

ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥(੧੧੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕੜਾ ਕੜੀ ਕਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥

ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥ ੨੯ ॥ ੧੭੫ ॥

ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:-

0	3	4	x	0	2
ਗ	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਪ
ਕ	ੜਾ	ਕ	ੜੀ	੯	੯
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸ
ਜ	ਟਾ	ਜੁ	ਟੀ	੯	੯

ਅੰਤਰਾ:-

ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸੁ	-	ਸੁ	-	ਸੁ
ਸੁ	ਬੀ	੯	ਰ	ਜਾ	ਗੜ	ਦੰ	੯	ਜ	ਗੇ	੯
ਸੁਂ	ਗੰ	ੰ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸੁ	-	ਸੁ	-	ਸੁ
ਲ	ੜਾ	੯	ਕ	ਲਾ	ਗੜ	ਦੰ	੯	ਪ	ਗੇ	੯
ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	ਸੁ	ਰੁ	ਧ	ਸੁ	ਧ
ਬੋ	ਲੇ	੯	੯	੯	੯	ਸੋ	੯	ਨਿ	ਹਾ	੯
ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	ਸੁ	ਰੁ	ਧ	ਸੁ	ਧ
ਸ	੯	ਤਸਿ	ਰੀ	੯	ਅ	ਕਾ	੯	ਲ	੯	੯
ਸੁਂ	ਗੰ	ੰ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ

ਅਥ ਅਤਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥(੨੨੮) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਯੇ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥
ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਿਆਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨ ਬੱਜੇ ਜੂਝਾਰ ॥੪੮੪॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁ ਕੁੱਧ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਨ ਜੁਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥੪੮੫॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਕਾਇ ਵੀਰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਕੀਨੇ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥

ਰਾਗ ਚੰਦਰਕੌਂਸ ਇੱਕਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:-

	2	0	3	4	x		0
ਗੁ।	ਗੁ	ਗੁ।	ਮ	ਮ।	ਮ	ਸ	।
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਕੋ	ਡਧ	ਕੈ	ਤ	ਜ
ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਜਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਜੁੱ	ਧ	ਕੋ	ਜ	ਜ
ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਬੀ	ਡ	ਰ	ਬੁੱ	ਤ
ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਰਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਰੋ	ਡ	ਸ	ਰੋ	ਤ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ	।
ਪਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਪ	ਰ	ਮ	ਬਾ	ਜੀ	ਬੁ
ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਨ	ਲੰ
ਚਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਚੱ	ਡ੍ਰ	ਨ	ਟ	ਜਯੋਂ	ਕੁ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਧੁ	ਤ

ਕਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਕੂ	ਡ	ਰ	ਕੁ	ਦੇ	ਹਥਿ	ਆ	ਡ	ਰ
ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	-	ਸ
ਆ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਆ	ਡ	ਨ	ਬੁ	ਜੇ	ਜੁ	ਝਾ	ਡ	ਰ
ਮਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨ	ਸਂਸਂ	ਮਂਮਂ	ਗੁਮਂ	ਗੁਸਂ	ਨਸਂ	ਨਧੁ	ਮਧੁ	ਮਗੁ	ਸ

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਡੰਦ ॥ (੨੩੩) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸ ਭਰਯੋ
ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜ ਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋੜੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ॥
ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹਦੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨ ਪਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ॥ ੫੮੪ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦੁਰਤ ਲੈ

ਸਥਾਈ:-

3	x	2	0
ਗੁ ਮ	ਧੁ -	ਨੁ	ਸੁ
ਕਾ	ਡ	ਚੀ	ਡ
ਨੁ	ਸੁ	ਮ	ਮ
ਲਾ	ਡ	ਚੀ	ਡ
		ਲ	ਛ
		ਮ	ਣ
		ਜੁ	ਝ
		ਯੋ	ਯ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਧੁ	-	ਨੁ	ਸੁ	-	ਸੁ	ਨੁ	ਸੁ	-	ਸੁ
ਰਾ	ਡ	ਚੀ	ਡ	ਚੀ	ਡ	ਰਾ	ਡ	ਮ	ਰਿ	ਸ	ਭ
ਸੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ	-	ਸ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	-
ਸਾ	ਡ	ਚੀ	ਡ	ਚੀ	ਡ	ਗ	ਹਿ	ਅਸਤ੍ਰ	ਸਸਤ੍ਰ	ਸ	ਭ

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਡੰਦ ॥ (੨੩੩) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੱਡਯੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰਗ
ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ਼ ਤੇ ਜਾਨ ਓਰੇ ॥ ੫੨੫ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ
ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਯਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰਗ

ਹੂਰੰ ॥ ੫੨੬ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ
ਸੂਰਾਨੁ ਚੁੰਆਨ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥ ੫੨੭ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰਗ
ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਧੇ
ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ॥ ੫੨੮ ॥

ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਇੱਕ ਤਾਲਾ

ਸਥਾਈ:-

	2	0	3	4	x	0
ਸਂ	ਨ ਧ	ਪ ਪ	ਪ ਧਪ	ਮਪ ਗਮ	ਧ -	ਪ
ਜਾ	ਗੜ ਦੰਗ	ਜੁੱ ਝ	ਯੋ	ਭਾ ਗੜ	ਡ੍ਰਾ ਦੰਗ	ਡ੍ਰਾ ਤੰ
ਸ਼	ਨ ਧ	ਪ ਮ	ਪ ਗ	ਮ ਰ	ਸ ਰ	ਸ
ਰਾ	ਗੜ ਦੰਗ	ਰਾ	ਡ	ਮੰ ਤਾ	ਗੜ ਦੰਗ	ਤਾ ਤੰ
ਸ	ਰ ਸ	ਗ	-	ਮ ਧ	ਨ ਧ	ਸਂ -
ਬਾ	ਗੜ ਦੰਗ	ਬਾ	ਡ	ਣ੍ਹ ਛਾ	ਗੜ ਦੰਗ	ਛੋ ਤੇ
ਧਨ	ਸਂਰਂ	ਨਸਂ	ਧ	ਪ ਧਪ	ਮੰਪ ਗਮ	ਧ -
ਆ	ਗੜ ਦੰਗ	ਆਕਾ	ਡਸ	ਤੇ	ਜਾ ਨ	ਓ ਤੇ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਨਧ	ਸਂਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਬਾ	ਜੀਰ	ਥੀ	ਬਾ	ਡ	ਣ	ਕਾ	ਡ	ਟੇ
ਗਂ	ਮੰ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਨਧ	ਸਂਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਗਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਗਾ	ਜੀਰਾ	ਜੀ	ਵੀ	ਡ	ਰ	ਡਾ	ਡ	ਟੇ
ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੰ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ
ਮਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਮਾ	ਡ	ਰੇ	ਸਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਸੂ	ਡ	ਰੰ
ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਧਨ	ਸਂਰਂ	ਸਂਨ	ਧ	ਪ	ਪ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਬਯਾ	ਡ	ਹੈਂ	ਹਾ	ਗੜ	ਦੰਗ	ਹੂ	ਡ	ਰੰ

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ (ਪੰਤ੩) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਣੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਣੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ॥
 ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਝੈ ॥ ੩੬੨ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰ ਚੁਪੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਪਾ ਕਾਗੜਦੰ ਕੁਪੰ ॥
 ਸਾਗੜਦੰ ਸਾਂਗੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਆਗੜਦੰ ਉਤਾਰੇ ॥ ੩੬੨ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ਜਾਗੜਦੰ
 ਜੁਆਣੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰ
 ਤਾਜੀ ॥ ੩੬੩ ॥ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ਖਯਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰ ਝੂਝੇ ਆਗੜਦੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉਠੇ
 ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰ ਧੋਪੇ ॥ ੩੬੪ ॥

ਰਾਗ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

	2	0	3	4	x	0
ਨੁ।	ਪ	ਮ।	ਰ	-।	ਮ	ਪ।
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਬੀ	੯	ਰੰ	ਜਾ
ਸਾ	ਨ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਰ
ਤਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਤੀ	੯	ਰੰ	ਛਾ
ਸ	ਨੁ	ਸ	ਰ	-	ਰ	ਮ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਸੁਆ	੯	ਰੰ	ਜਾ
ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਨ
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਕੋ	੯	ਪੇ	ਰਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਨ	ਨ	ਨ	ਸਾਂ	-	ਸਾਂ
ਮਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਮਾ	੯	ਚਿਓ	ਜਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਜੂ	੯	ਪੰ
ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸਾਂ	-	ਸਾਂ	ਪ	ਪ	ਨ	ਸਾਂ	-	ਸਾਂ
ਜਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਜੋ	੯	ਧਾ	ਕਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਕੁੰ	੯	ਪੰ
ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਨ	ਸ	-	ਸ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਸਾਂ	੯	ਗੰ	ਡਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਡਾ	੯	ਰੇ
ਰ	ਰ	ਰ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਸਾਂ	-	ਸਾਂ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਬੀ	੯	ਰੰ	ਆ	ਗੜ	ਦੰ	ਉਤਾ	੯	ਰੇ

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ (੬੦੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੋਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥
 ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥ ੪੪੨ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਪਾ ਮਾਗੜਦੰ
 ਮਾਰੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਿੱਗੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦੂਨੀ ॥ ੪੪੨ ॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੱਸੇ
 ਸਾਗੜਦੰ ਸਿੱਧੇ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿੱਧੇ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਟੇ
 ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੇ ॥ ੪੪੩ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੇ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰ
 ਬਾਜੀ ਭਾਗੜਦੰ ਭੇਰੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੇ ਫਾਗੜਦੰ ਫੇਰੀ ॥ ੪੪੪ ॥

ਰਾਗ ਯਮਨ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਨ	ਪ	ਗ
ਕਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਕੋ	ਪਾ	ਰਾ
ਨੁ	ਰ	ਗ	ਪ	ਰ	ਗ
ਘਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਘੋ	ਰੇ	ਬਾ
ਨੁ	ਰ	ਗ	ਮੁ	ਪ	ਧ
ਫਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਫੀ	ਲੰ	ਛਾ
ਸਂ	ਨ	ਧ	-	ਪ	ਮੁ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਸੂ	ਰੰ	ਦੂ

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਗ	ਪਮ	ਗਮ	ਧਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਬਾ	ਦ	ਜੇ	ਨਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਨਗਾ	ਦ
ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਧ	ਨ	ਮੁ	ਧ	ਨ	ਧ	-	ਪ
ਜਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਜੋ	ਦ	ਧਾ	ਮਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਮਾ	ਦ
ਪ	ਮੁ	ਪ	ਰ	ਗ	ਗ	ਰ	ਨ	ਰ	ਸ	-
ਡਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਡਿੱ	ਗੇ	ਦ	ਖਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਖੂ	ਦ
ਨੁ	ਰ	ਗ	ਮੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਨ	ਧ	-	ਪ
ਚਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਚਉ	ਦ	ਪੇ	ਦਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਦੂ	ਦ

ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ (੬੧੬) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲ ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥ ਬੀਨਾ ਸੁ ਬੈਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਤੂਰੀ ਸਹਿਨਾਇ ਰਾਗ ॥ ਬਾਜੰਤ
ਜਾਨ ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥ ੨੦ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਝਾਡ ਢੋਲ ਜਲਤਰ ਉਧੰਗ ॥ ਜਹ ਜਹ
ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਠਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥ ੨੧ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਇੱਕ ਤਾਲਾ

ਸਥਾਈ:

	4	x	0	2	0	3
ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਠ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਮ
ਤਾ	ਗੜ	ਦੰ	ਤਾ	ਲ	ਬਾ	ਜਤ
ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੁ	ਮ	ਧੁਮ	ਗੁ
ਬੀ	ਨਾ	ਸੁ	ਬੈ	ਛ	ਬੰ	ਸੀ
ਧੁ	ਨੁ	ਸ	ਮ	-	ਧੁਮ	ਗੁ
ਡਫ	ਤਾ	ਲਤੁ	ਰੀ	ਸਹਿ	ਨਾ	ਇ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੁ
ਬਾ	ਜੰ	ਤ	ਜਾ	ਨ	ਉਪ	ਨਤ

ਅੰਤਰਾ:

x	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	-	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਕਹੂੰ	ਤਾ	ਲ	ਤੂ	ਦ	ਰ	ਬੀ	ਨਾ	ਮ੍ਰਿ	ਦੰ	ਦ	ਗ	
ਗੁੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	
ਡਫ	ਝਾ	ਝ	ਢੋ	ਦ	ਲ	ਜਲ	ਤਰ	ਉ	ਪੰ	ਦ	ਗ	
ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	-	ਮ	ਗੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁ	ਸ	-	ਸ	
ਜਹ	ਜਹ	ਬਿ	ਲੋ	ਦ	ਕ	ਤਹ	ਤਹ	ਸੁ	ਬਾ	ਦ	ਸ	
ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	
ਉਠ	ਤ	ਸੁ	ਗੰ	ਧ	ਮਹ	ਕੰ	ਤ	ਅ	ਵਾ	ਦ	ਸ	
ਧੁਨ	ਸੰਨੁ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਗੁਸ	ਗੁਮ				

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤੀ ਅਥ ਸੰਗੀਤ ਸਾਰ ਕਥਤੇ ॥(੧੭੫)

ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਧਾਗੜਦੀ ਧੁਮ ਧਿਗ ਤਾਂਗ ਦਾਗੜਦੀ ਦਿਮ ਦਿਰਨਾ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਰਕਤੈਂ ਬਾਂਗ ਤਾਗੜਦੀ
ਤੁਮ ਤੁਮ ਤੁਮ ਤਿਰਨਾ ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈ ਦੈ ਤਾਲ ਘਾਘਗੜਦੀ ਧੁਮ ਧਿਰਨਾ ॥

ਦਾਗੜਦੀ ਦੁਮ ਦੁਮ ਦੀਮ ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਰਕਤ ਬਿਰਨਾ ॥ ਤਦ੍ਵ ਦਾਨੀਦਾਨੀ ਤੁਮਦਾਨੀ ਤਲਲ ਤੁਮਦਿਰਨਾ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ੧ ॥ ੪੦ ॥ ੧੪੨੪ ॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਮ। ਰ ਪ ਮ ਪ ਸਂ -	ਨ ਪ। ਮ ਪ ਗੁ ਗੁ।	ਮ ਰ ਸ	
ਤ ਦ੍ਰ ਦਾ ਨੀ ਦਾ ਨੀ ੯	ਤੁਮ ਦਾ ਨੀ ਤ ਲ ਲ ਤੁਮ ਦਿਰ ਨਾ		

ਅੰਤਰਾ:

ਮ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸਂ -	ਸ ਂ ਰ ਂ ਮ ਂ ਰ ਂ ਸ ਂ ਨ ਸ ਂ -	ਸ	ਸ
ਧਾ ਗੜ ਦੀ ਧੁਮ ਧਿਗ ਤਾਂ ੯	ਗ ਦਾ ਗੜ ਦੀ ਦਿਮ ਦਿਰ ਨਾ ੯ ੯		
ਪ ਰ ਂ ਰ ਂ ਸ ਂ ਸ ਂ ਨ ਧ	ਪ ਮ ਪ ਨ ਧ ਨ ਸ ਂ ਸ ਂ		
ਬਾ ਗੜ ਦੀ ਬਿਰਕ ਤੈਂ ਬਾਂ ੯	ਗ ਤਾ ਗੜ ਦੀ ਤੁਮ ਤੁਮ ਤੁਮ ਤਿਰ ਨਾ		
ਪ ਰ ਂ ਰ ਂ ਸ ਂ ਸ ਂ ਨ ਧ	ਪ ਸ ਂ ਨ ਧ ਗੁ ਗੁ ਮ ਰ ਸ		
ਬਾ ਗੜ ਦੀ ਬਿਰਕ ਤੈਂ ਬਾਂ ੯	ਗ ਤਾ ਗੜ ਦੀ ਤੁਮ ਤੁਮ ਤੁਮ ਤਿਰ ਨਾ		

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤ ਤਲਾਣਾ ॥ (੧੭੫) ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਡਾਗੜਦੀਂ ਡਹ ਡਹ ਨਾਦ ਢਾਗੜਦੀ ਢੋਲ ਢਮੱਕੈ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧੁਕ ਧੁਕ ਕਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੱਮ ਦੱਮ
ਚਮੱਕੈ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲਹ ਲਹ ਜੋਤਿ ਮਾਗੜਦੀ ਮਨਿ ਗਨ ਝਮੱਕੈ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛਿਮ ਛਿਮ ਝਾਂਝ ਚਾਗੜਦੀ
ਚਾਤੁਰ ਚਮੱਕੈ ॥ ੨ ॥ ੪੧ ॥ ੬੨੧ ॥ ੧੪੨੫ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛਿਨ ਛਿਨ ਡਾਗੜਦੀ ਡਵਰੂ ਡੱਮ ਡੱਮ ॥

ਥਾਗੜਦੀ ਦੈ ਦੈ ਥਾਪ ਢਾਗੜਦੀ ਢਕੈ ਢੋਲਕ ਢੱਮ ਢੱਮ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਨ ਤੁਨ ਤਾਲ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਕ ਝੁੱਮ
ਝੁੱਮ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿਰੁ ਕਰੁ ਰਾਗ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਗ ਜੁਗ ਤੁਮ ਤੁਮ ॥ ੩ ॥ ੪੨ ॥ ੬੭੨ ॥ ੧੪੨੯ ॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲਾਰ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਮ	ਰ	ਸ।	ਰ	ਨ।	ਸ
ਡਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਡ	ਹ	ਡ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ
ਛੋ	ਲ	ਛ	ਮੱ	s	ਕੈ
ਮ	ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁਪ
ਧਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਧੁ	ਕ	ਕ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ
ਢੱਮ	ਢੱਮ	ਦ	ਮੱ	s	ਕੈ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ
ਲਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਲ	ਹ	ਲ	ਹ	ਜੋ	s	ਤਿ	ਮਾ	ਗੜ	ਦੀ	s
ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	-							
ਮਨਿ	ਗਨ	ਝ	ਮੱ	s	ਕੈ	s							
ਪ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ
ਝਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਝਿ	ਮ	ਝਿ	ਮ	ਝਾਂ	s	ਝ	ਚਾ	ਗੜ	ਦੀ	s
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-							
ਚਾ	ਤੁਰ	ਚ	ਮੱ	s	ਕੈ	s							

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤ ਤਲਾਣਾ ॥ (੧੨੫)

ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੈ ਰੁਨ ਝੁਨ ॥ ਹਾਗੜਦੀ ਹਰਖਤ ਹੂਰ ਜਾਗੜਦੀ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ॥
 ਠਾਗੜਦੀ ਠਠਕਤ ਠੌਰ ਧਾਗੜਦੀ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਗਲ ਚਾਰ ਕਰਤ ਸੁਰ ਜੈ ਜੈ ਪੁਨ
 ਪੁਨ ॥ ੪ ॥ ੯੩ ॥ ੧੪੨੭ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਫਿਤਤਿ ਹੂਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪਰੀ ਬਰੰਗਨਿ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਬਲਾ
 ਬਜਤ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗਨ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਨ ਤਰੰਗਨ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮਿਲਾਵਤਿ
 ਸਾਜਿ ਉਠਤਿ ਧੁਨਿ ਬੀਰ ਉਪੰਗਨ ॥ ੫ ॥ ੯੪ ॥ ੧੪੨੮ ॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਮਕਤ ਢੋਲ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਨ
 ਬਜਾਵੈ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਇ ਨਫੀਰ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗ੍ਰੰਧਬ ਗਾਨ ਪਾਗੜਦੀ ਪਰੀ
 ਨਚਾਵੈ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਰੁਨ ਝੁਨ ਝਾਂਝ ਡਾਗੜਦੀ ਡੋਰੂ ਡੱਮ ਵਾਵੈ ॥ ੬ ॥ ੧੪੫ ॥ ੧੪੨੯ ॥ ਛਕਾ ੧ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲਾਰ ਝੱਪ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3		
ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	-	ਮ
ਨਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਨਾ	ੴ	ਦ
ਪ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਮ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਬਾ	ੴ	ਜੈ
ਪ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ
ਹਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਹ	ਰ	ਖ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	-	ਮ
ਜਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਜੈ	ੴ	ਜੈ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਠਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਠ	ਠ	ਕ	ਤ	ਠੌ	ੴ	ਰ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਧਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਧੁ	ੴ	ਨਿ	ਸੁ	ਨਿ	ਸੁ	ਨਿ
ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਮ	-	ਮ
ਮਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਮੰ	ੴ	ਗ	ਲ	ਚਾ	ੴ	ਰ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	-	ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ
ਕਰ	ਤ	ਸੁਰ	ਜੈ	ੴ	ਜੈ	ਪੁ	ਨ	ਪੁ	ਨ

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤ ਤਲਾਣਾ ॥ (੧੨੬) ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਰਕਤਿ ਹੂਰ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਬਯ ਤਾਬਯ ॥ ਉਆਗੜਦੀ ਉਰਵਸਿ ਨਿਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੰਭਾ
ਸਾਬਯ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਇਰ ਸੁਘਰਨ ਗਾਗੜਦੀ ਗੁਨਿ ਜਨ ਗਾਥੈ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਸਨੁ ਦਬਰਾਰਿ ਸਭਿ ਹੀ
ਨਾਵਤ ਮਾਥੈ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥ ੪੬ ॥ ੬੨੬ ॥ ੧੪੩੦ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਰਤਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਭਿ ਹੀ ॥
ਦਾਗੜਦੀ ਦਰਸਨ ਕਰਤਿ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਲਭਿ ਹੀ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਰਾਗੜਦੀ ਰੰਭਾ
ਫਰਹੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਗਲ ਚਾਰ ਸੁਰਨ ਜੁਤਿ ਬਾਸਵ ਕਰ ਹੀ ॥ ੨ ॥ ੮ ॥ ੬੨੭ ॥ ੧੪੩੧ ॥
ਉਆਗੜਦੀ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਹਾਗੜਦੀ ਹੂਰ ਹਰਖੈ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਨ ਝੁਨਕਾਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਧ ਬਰਖੈ ॥
ਸਾਗੜਦੀ ਸਭਾ ਮਝਾਰ ਗੁਨੀ ਜਨ ਗੁਨ ਕਉ ਪਰਖੈ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੀਲਾ ਪੇਖ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ
ਸਰਖੈ ॥ ੩ ॥ ੯ ॥ ੪੮ ॥ ੬੨੮ ॥ ੧੪੩੨ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਲਰ ਮੱਤ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	3		
ਮ	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ
ਬ	ਗੜ	ਦੀ	ਬਿਰ	ਕ
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਤਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਤਾ	ੴ
ਮ	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਸੰਧ
ਉਆ	ਗੜ	ਦੀ	ਉਰ	ਵ
ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ
ਰਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਰੰ	ਭਾ
				ੴ
				ਸਾ
				ਸਾ
				ਤ
				ਤ
				ਧ
				ਬਯ
				ਬਯ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਸਾ	ਇ	ਰ	ਸੁਘ	ਰ	ਨ
ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਗਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਗੁਨਿ	ਜ	ਨ	ਗਾ	ੴ	ਥੈ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਧ	ਸੰਰ	ਸੰਧ	ਪ	-	ਪ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਬਿਸ	ਨੁ	ਦਰ	ਬਾ	ੴ	ਰਿ

ਮ ਰ ਪ ਮ ਰ ਮ ਸ - ਸ
 ਸ ਭ ਹੀ ਨਾ ਵ ਤ ਮਾ ਡ ਥੈ

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਲਾਰ ਸੰਗੀਤ ਤਲਾਣਾ ॥ (੧੨੬) ॥

ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਬਾਗੜਦੀ ਹੋਤ ਬਧਾਵ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਤ ਮੁਮਾਰਖ ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੌਨੋ ਲੋਕ ਸਕਲ ਹਰਿਜਨ ਸਾਰਖ ॥ ਧਾਗੜਦੀ
 ਧਨਯ ਤੂ ਭਾਗ ਮਾਗੜਦੀ ਮਘਵਾ ਕ੍ਰਿਤਾਰਖ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਸ ਭਾਵ ਜਨਮ
 ਸਕਾਰਖ ॥ ੪ ॥ ੧੦ ॥ ੪੯ ॥ ੬੨੯ ॥ ੧੪੩੩ ॥ ਹਾਗੜਦੀ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ ਦਰਸ ਕਰ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਪਤਿ ਹੀ ॥
 ਗਾਗੜਦੀ ਗੀਤਾ ਆਦਿ ਨਿਗਮ ਧੁਨਿ ਪਢਤ ਸੁਮਤਿ ਹੀ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਕੀਰਤਨਿ ਗਾਨ ਕਰਤਿ ਨਾਰਦੀ
 ਭਗਤਿ ਹੀ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਤ ਪਾਵਤ ਸੁਰ ਮੋਛ ਮੁਕਤਿ ਹੀ ॥ ੫ ॥ ੧੧ ॥ ੫੦ ॥ ੬੮੦ ॥ ੧੪੩੪ ॥
 ਆਗੜਦੀ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰਾ ॥ ਫਾਗੜਦੀ ਫਤਹ ਗੁਬਿੰਦ ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਜਯ ਉੱਚਾਰਾ ॥
 ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਰਖਤ ਨਯਨ ਜਾਗੜਦੀ ਜਗਦੀਸ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਿਸਨੁ ਦਰਬਾਰ ਮਾਗੜਦੀ
 ਮੰਗਲਾਚਾਰਾ ॥ ੬ ॥ ੧੨ ॥ ੫੧ ॥ ੬੮੭ ॥ ੧੪੩੫ ॥ ਛਕਾ ੨ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁਧ ਮਲਾਰ ਮੱਤ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	
ਸ	ਸੰ	ਧ	ਮ
ਬਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਹੋ
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ
ਦਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਦੇ
ਧ	ਮ	ਰ	-
ਦਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਦੈ
ਸ	ਸ	ਰ	ਰ
ਸ	ਕ	ਲ	ਹਰਿ
			ਜ
			ਨ
			ਸਾ
			ਰ
			ਖ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸ	-	ਸ
ਧਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਧ	ਨਯ	ਤੁ	ਭਾ	ਡ	ਗ
ਧ	ਸ	ਸ	ਰੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸ	ਸ	ਸ
ਮਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਮਘ	ਵਾ	ਕ੍ਰਿ	ਤਾ	ਰ	ਬ
ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਮ	-	ਮ
ਤਾ	ਗੜ	ਦੀ	ਤੁ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ਡ	ਦਿ
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ
ਦਰ	ਸ	ਭਵ	ਜਨ	ਮ	ਸ	ਕਾ	ਰ	ਬ

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਾਲਕੌਂਸ ਸੰਗੀਤ ਝੂਲਨਾ॥(੨੯੩)

ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸੰਸਾਗੜਦੀਂ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਰੋਪੇ ਮੰਮਾਗੜਦੀਂ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੈ ॥ ਰੰਗਗੜਦੀਂ ਰੋਸ ਕਰ ਜੋਸ਼ ਧਾਏ
ਗੰਗਾਗੜਦੀਂ ਗਜੰ ਮੱਤ ਪੇਲ ਢੂਕੈ ॥ ਹੰਗਾਗੜਦੀਂ ਹੌਸ ਕਰ ਚੌਪੰ ਧਾਏ ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕੋਪ ਕਿਲਕਾਰ ਕੂਕੈ ॥
ਭੰਭਾਗੜਦੀਂ ਭੀਰਭੱਟ ਭੇੜ ਭਾਰੀ ਝੰਝਾਗੜਦੀਂ ਝੁੰਡ ਝਕਝੋਰ ਝੂਕੈ ॥ ੨੪ ॥ ੨੯੩ ॥ ੨੧੪੫ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਸ	ਸੰ।	ਸੰ	ਧੁ।	ਧੁ	ਨੁਸੰ
ਸਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਸੂ	ਡਰ	ਸੰ
ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਮਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਮਾ	ਡਰ	ਹੀ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਸ	-
ਰਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਰੋ	ਡਸ	ਕ	ਰ	ਜੋ	ਡਸ	ਧਾ	ਏ	ਡ	ਗੰ
ਗੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਸੰ	ਗੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ
ਗਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਗ	ਜੰ	ਮੁ	ਤ	ਪੇ	ਡਲ	ਢੁ	ਕੈ	ਡ	ਰੰ

ਨਨ ਸਨੁ ਧੁਨ ਧੁਮ ਧੁਧੁ ਨਧੁ ਮਧੁ ਮਗੁ ਮਮ ਧੁਮ ਗੁਮ ਗੁਮ ਧੁਨ
ਸੰ ੯

ਬਿਸਨੁਪਦ ਮਾਲਕੌਂਸ ਸੰਗੀਤ ਅਛਰੀ ॥(੨੯੪)

ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਡਾਗੜਦੀਂ ਡਢ ਡਫ ਡੰਕ ਬਾਜੇ ਰਨ ਲਾਗੜਦੀਂ ਲਲਕ ਲੰਗੂਰ ਨਾਚੈ ॥ ਚਾਗੜਦੀਂ ਚਾਉ ਚਿਰ ਜੁੱਧ ਕੀਨੇ
ਦਾਗੜਦੀਂ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਮਾਚੈ ॥ ਢਾਗੜਦੀਂ ਢੋਲਕੰ ਢੱਢ ਬਾਜ ਫਾਗੜਦੀਂ ਫੀਲ ਫਨਿ ਫੰਕ ਰਾਚੈ ॥
ਪਾਗੜਦੀਂ ਪੇਲ ਭਟ ਰੇਲ ਪੈਠ ਧਾਗੜਦੀਂ ਧੀਰ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਚੈ ॥ ੨੫ ॥ ੨੯੪੯ ॥ ਖਾਗੜਦੀਂ ਖਿੰਗ
ਖੁਨਸਾਯ ਧਾਏ ਬਾਗੜਦੀਂ ਬੰਮ ਰਨ ਬੀਰ ਠਾਚੈ ॥ ਛਾਗੜਦੀਂ ਛੜ੍ਹ ਸਿਰ ਢੁਰਤ ਛੜ੍ਹੀ ਠਾਗੜਦੀਂ ਠਕੁਰਾਇ
ਨਿਤ ਨਿਤ ਬਾਚੈ ॥ ਬਾਗੜਦੀਂ ਬੰਮ ਦਮਾਮ ਬਾਜੈ ਵਾਗੜਦੀਂ ਵੀਰ ਵਿਰਿਆਮ ਆਚੈ ॥ ਟਾਗੜਦੀ ਟੰਕਾਰ ਦੈ
ਧਨੁਖ ਭਟੰ ਮਹਾਂ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਠਾਚੈ ॥ ੨੬ ॥ ੨੯੪੧ ॥ ਆਗੜਦੰ ਆਏ ਸੰਕਲਪ ਕਰਕੇ
ਚਾਗੜਦੰ ਚੌਪ ਚਿਤ ਚਾਯ ਆਏ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਬਾਹੈਂ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧ ਜੰਗਾਹ ਛਾਏ ॥ ਝਾਗੜਦੰ
ੜਾੜ ਦੁਹੁਂ ਓਰ ਬਾਚੈ ਆਗੜਦੰ ਅਰਬ ਦਲ ਖਰਬ ਧਾਏ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨੈਨ ਕੋ ਰੰਗ ਸੌਨ ਰੋਹੈ ਘਾਘੜਦੰ ਘੋਰ
ਘਮਸਾਨ ਘੋਰ ਘਮਸਾਨ ਪਾਏ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨੈਨ ਕੋ ਰੰਗ ਸੌਨ ਰੋਹੈ ਘਾਘੜਦੰ ਘੋਰ ਘਮਸਾਨ
ਪਾਏ ॥ ੨੭ ॥ ੨੯੪੯ ॥ ੨੯੪੮ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਮਨੀ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x		2		0		3	
ਸ	ਸ	ਸ	ਨ	ਧ	ਸ	ਮ	ਮ
ਡ	ਗੜ	ਦੀ	ਡਢ	ਡ	ਡੰ	ਕ	ਬਾ
ਗ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਸ	ਮ	ਗੁ	-
ਲ	ਗੜ	ਦੀ	ਲਲ	ਕ	ਲੰ	ਗੂ	ਤਰ
ਸ	ਸ	ਨ	ਧ	ਨ	ਧ	ਮ	ਨ
ਚ	ਗੜ	ਦੀ	ਚਾ	ਤ	ਉ	ਚਿਰ	ਜੁੱਧ
ਸ	ਸ	ਸ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਨੋ

ਦਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਦੇ	ਵ	ਅਰ	ਦੈ	ਤ	ਮਾ	ਈ	ਚੈ
----	----	-----	----	---	----	----	---	----	---	----

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਢਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਢੋ	ਲ	ਕੰ	ਢੱ	ਛ	ਬਾ	ਈ	ਜ
ਮੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁਧੁ	ਧੁਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਫਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਫੀ	ਲ	ਫਨਿ	ਫੰ	ਕ	ਰਾ	ਈ	ਚੈ
ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ
ਪਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਪੇ	ਲ	ਭਟ	ਰੇ	ਲ	ਪੈ	ਈ	ਠੇ
ਸ	ਸ	ਸ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	-	ਨੁ
ਧਾ	ਗੜ	ਦੀਂ	ਧੀ	ਰ	ਰਨ	ਰੰ	ਗ	ਰਾ	ਈ	ਚੈ

**ਬਿਸਨੁਪਦ ਸ਼ੰਕਰ ਚਰਪਦ ਸੰਗੀਤ ਨਿੱਤ ਕੇ ਪਦ ਚੌਤਾਲੀਸ ਯਕਪਦ ਸੰਗੀਤ
ਛਮਦ ਤ੍ਰੈਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ ॥ (੨੫੩) ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ**

ਵਾਗੜਦੀ ਓਨਮੇ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਸਯ ॥੧॥ ਨਾਗੜਦੀਂ ਨਾਰਯਨ ਸੁਭ ਆਸਯ ॥੨॥ ਮਾਗੜਦੀਂ ਮੰਗਲ ਚਾਰ
ਸਦਾ ਤਿਸ ॥੩॥ ਸਾਗੜਦੀਂ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨਾਮ ਸੁਧਾ ਰਸ ॥੪॥ ਧਾਗੜਦੀਂ ਧਨਯ ਜਗਦੀਸ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ॥੫॥
ਆਗੜਦੀਂ ਆਤਮਰਾਮ ਅਖਿਲ ਤਤ ॥੬॥ ਈਆਗੜਦੀਂ ਈਸ ਇਸਥਿਤ ਜਗ ਜੁਗ
ਜੁਗ ॥੭॥ ਉਆਗੜਦੀਂ ਉਧਰਤਿ ਸੰਤ ਚਰਣ ਲਗ ॥੮॥ ਏਅਗੜਦੀਂ ਏ ਨਮਹ
ਪਰਮਾਤਮ ॥੯॥ ਵਾਗੜਦੀਂ ਵੇਨਮੇ ਮਹਾਤਮ ॥੧੦॥ ਕਾਗੜਦੀਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਰਾਰਿ ਜਲ ਥਲ ਮਹਿ
ਰਵਿਆ ॥੧੧॥ ਖਾਗੜਦੀਂ ਖੜਗੁਨ ਸਪੰਨ ਅਗੰਮਯਾ ॥੧੨॥ ਗਾਗੜਦੀਂ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਗਦਾ
ਧਰਿ ॥੧੩॥ ਘਾਗੜਦੀਂ ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਹਾਕਾਸ ਸਦਾ ਬਿਰ ॥੧੪॥ ਛਾਗੜਦੀਂ ਛਿਆਨ ਬੋਧ
ਚਰਾਚਰ ॥੧੫॥ ਚਾਗੜਦੀਂ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਚਹੁੰਚੱਕ ॥੧੬॥ ਛਾਗੜਦੀਂ ਛੜ੍ਹੀ ਆਪ ਸਕਲ
ਛਿਤ ॥੧੭॥ ਜਾਗੜਦੀਂ ਜਯ ਜਗਦੀਸ ਜਗਤਗੁਰੁ ॥੧੮॥ ਝਾਗੜਦੀਂ ਝੁਰਤਿ ਪਾਮਰ ਡਰ
ਬਰਹਰ ॥੧੯॥ ਵਾਗੜਦੀਂ ਵਤਨਿ ਜਗਦੀਸ ਮਿਲਨ ਕੀ ॥੨੦॥ ਟਾਗੜਦੀਂ ਟੋਲਿ ਸੰਤ ਭਗਤਿ ਇਮ ਰੀਤਿ
ਸਜਨ ਕੀ ॥੨੧॥ ਠਾਗੜਦੀਂ ਠਕੁਰਾਈ ਤ੍ਰੈਲੋਕਿ ਤਿਸੈ ਕੀ ॥੨੨॥ ਡਾਗੜਦੀਂ ਡੰਡ ਨਾ ਯਮ ਤਜੈ ਬਾਸਨਾ
ਬਿਸੈ ਕੀ ॥੨੩॥ ਢਾਗੜਦੀਂ ਢੂੰਢਹੁ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਤਾਤ ਤਿਸੈ ਕੀ ॥੨੪॥ ਣਾਗੜਦੀਂ ਨਾਰਾਇਣ
ਨਮਸਕਾਰਹੁ ॥੨੫॥ ਤਾਗੜਦੀਂ ਤਰਹੁ ਸੰਸਾਰ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਮਾਰਹੁ ॥੨੬॥ ਬਾਗੜਦੀਂ ਬਿਰ ਬਾਪਹੁ ਸੰਤ
ਤੁਮਾਰੇ ॥੨੭॥ ਦਾਗੜਦੀਂ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਦੁਖ ਦਰਿਦੁ ਨਿਵਾਰੈ ॥੨੮॥ ਧਾਗੜਦੀਂ ਧਰਨੀ ਧਰ ਧਨਯ ਧਨਯ
ਜਹਿਂ ਭਾਖਿਤ ॥੨੯॥ ਨਾਗੜਦੀਂ ਭਏ ਨਿਹਾਲ ਤੇ ਨਰਕਨ ਨਾਖਤਿ ॥੩੦॥ ਪਾਗੜਦੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੂਰ
ਪਰਿਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਨਿ ਪਿੰਡ ਰੱਛਪਾਲਕ ॥੩੧॥ ਫਾਗੜਦੀਂ ਫਤਹ ਗੋਬਿੰਦ ਦੁਰਜਨ ਕਉ ਸਾਲਕ ॥੩੨॥

ਬਾਗੜਦੀਂ ਬਿਸਨੁ ਭਗਵਾਨ ਬਯਾਪਕ ਸਰਬਭੂਤਨ ॥ ੩੩ ॥ ਭਾਗੜਦੀਂ ਭਗਤਿ ਭਗਵੰਤ ਸਦਾ ਨਿਤ
ਨੂਤਨ ॥ ੩੪ ॥ ਮਾਗੜਦੀਂ ਮਕੁੰਦ ਮੁਰਾਰਿ ਮਾਧਵ ਮਧੁ ਸੂਦਨ ॥ ੩੫ ॥ ਜਾਗੜਦੀਂ ਜਯ ਜਗੰਨਾਥ ਜਗਦੀਸ
ਜਨਾਰਦਨ ॥ ੩੬ ॥ ਰਾਗੜਦੀਂ ਰਾਮ ਜਪੰਤਿ ਦੁਖ ਕਾਲ ਨ ਬਯਾਪੈ ॥ ੩੭ ॥ ਲਾਗੜਦੀਂ ਲੀਲਾ ਦਰਸ ਪਾਪ
ਕਿਲ ਬਿਖ ਖਾਪੈ ॥ ੩੮ ॥ ਵਾਸੜਦੀਂ ਵਾਸਦੇਵ ਸਭਿ ਤੇ ਅਤਿ ਉਚਾ ॥ ੩੯ ॥ ਸਾਗੜਦੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ
ਸਿਮਰਹੁ ਸਚ ਸੂਚਾ ॥ ੪੦ ॥ ਖਾਗੜਦੀਂ ਖਿਮਾ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਹੁ ਅਰੁ ਮਿਲਹੁ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ੪੧ ॥ ਸਾਗੜਦੀਂ
ਸਾਧਨ ਸੂਅਸ ਦਮਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯਨ ਸੁਖਾਲਾ ॥ ੪੨ ॥ ਹਾਗੜਦੀਂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਟਤਿ ਹਰਤਿ ਅਪਦਾ ਜਜਾਰਾ
॥ ੪੩ ॥ ਖਾਗੜਦੀਂ ਖਤਾ ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਸਦਾ ਗੋਬਿੰਦ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ੪੪ ॥ ੧ ॥ ੧੬੩੨ ॥ ੩੯ਪੰਨੀ ॥

ਰਾਗ ਸ਼੍ਰੰਕਰਾ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

	3	x	2	0
ਸੰ	ਨ ਪ ਗ ਪ	ਸੰ -	ਨ ਪ ਗ ਪ ਗ -	ਸ -
ਵਾ	ਗੜ ਦੀਂ ਓ	ਨ ਮੋ	ਨੁ ਬਿ ਸ ਨੁ ਮ ਹਾ	ਸਯ ਡ
ਗ	ਗ ਗ ਪ ਗ ਪ	-	ਨ ਧ ਪ ਪ ਗ	- ਗ
ਨਾ	ਗੜ ਦੀਂ ਨਾ	ਡ ਰਾ	ਡ ਸੁ ਭ ਆ	ਡ ਸਯ
ਸ	ਸ ਸ ਗ -	ਗ ਗ ਪ	ਨ ਸੰ ਨ ਪ	- ਪ
ਮਾ	ਗੜ ਦੀਂ ਮੰ	ਡ ਗ ਲ ਚਾ	ਰ ਸ ਦਾ	ਡ ਸ
ਸੰ	ਨ ਪ ਨ ਧ	ਸੰ ਸੰ	ਨ ਪ ਗ ਪ ਗ	- ਸ
ਸਾ	ਗੜ ਦੀਂ ਸਿ	ਡ ਮ੍ਰਿ	ਨ ਡ ਮ ਸੁ ਧਾ	ਡ ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ ਪ ਪ ਸੰ	ਸੰ ਸੰ -	ਸੰ ਨ ਪ ਪ ਨ ਧ ਸੰ	ਨ -
ਧਾ	ਗੜ ਦੀਂ ਧ	ਨਯ ਜ	ਡ ਗ ਦੀ	ਡ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਪ
ਸੰ	ਸੰ ਸੰ ਸੰ	ਸੰ ਗੰ ਗੰ	ਸੰ ਨ ਧ ਸੰ ਨ ਪ	- ਪ
ਆ	ਗੜ ਦੀਂ ਆ	ਡ ਤ ਮ	ਡ ਮ ਅ ਖਿ ਲ	ਡ ਤ
ਗ	ਗ ਗ ਗ ਸ	ਸ ਗ ਗ ਪ	- ਸੰ ਸੰ ਨ - ਪ	- ਪ
ਈਆ	ਗੜ ਦੀਂ ਈ	ਸ ਇ ਸ ਬਿ	ਤ ਜ ਗ ਜੁ ਗ ਜੁ	ਡ ਗ
ਸੰ	ਨ ਪ ਨ ਧ	ਸੰ ਸੰ	ਨ ਪ ਪ ਗ ਪ ਗ	- ਸ
ਊਆ	ਗੜ ਦੀਂ ਊ	ਧ ਰ ਤ ਸੰ	ਡ ਤ ਚ ਰ ਛ ਲ	ਡ ਗ

ਸੰਗੀਤ ਡੱਪੈ ਡੰਦ ॥ (੨੨੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਗੜਦੀ ਕੁੱਪਯੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜਿਯ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ
ਹਲ ਗੱਜਿਯ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਯੋ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ
ਆਰਣ ਰੰਗ ਰਚਯੋ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਆਰ ਕਰੈਂ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਮਈ
ਸੁੰਕੜੈ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥ ੩੯੦ ॥ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੱਡਕੈ ॥
ਲਾਗੜਦੀਂ ਲੁੱਖ ਬਿੱਖੁਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਟਿ ਭਭੁਕੈ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਰੱਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲ ਮਲਤ
ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ ॥ ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ
ਤਮਕਿ ਤੇਰੀ ਕੜੀਆ ॥ ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਆ ॥ ੩੯੧ ॥ ਨਾਗੜਦੀ
ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥
ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਆਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ
ਜੋਗੰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਯਾਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪਡਾਹਤ ਅਮਰ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ
ਜਪੈ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪਰਹਿ ਨਾਰਨਰ ॥ ੩੯੨ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੇਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ
॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਖ ਬਿੱਖਰੀ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਂਵੰਡ
ਚਿੰਕਾਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥ ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ
ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਆ ॥ ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲੱਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ
ਭਰੀਆ ॥ ੩੯੩ ॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

	3		x		2		0	
ਗ	ਮ	ਪ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ
ਕਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ੜ	ਦੀ	ਤ	ਕੁੱ	ਪ
ਸ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਗ	-	ਮ	ਯੋ
ਬਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ੜ	ਦੀ	ਤ	ਬਾ	ਤ
ਪ	-	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਪ
ਤਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ੜ	ਦੀ	ਤ	ਤੇ	ਤ
ਪ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਧ	ਗ

ਗ ਾ ਸ ਗ ਾ ਝ ਦੀ ਸ ਜੋ ਸ ਧ ਾ ਸ ਗ ਲ ਗੱ ਜਿ ਯ
ਅੰਤਰਾ:

ਸ	ਪ	ਗ	-	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸ	-	ਸ	-	ਸ	-	ਸ	-	ਸ	-	ਸ
ਸਾ	ਡ	ਗ	ਡ	ਝ	ਦੀ	ਡ	ਡ	ਸੂ	ਡ	ਰ	ਸੰ	ਡ	ਮੁ	ਡ	ਹੇ				
ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਗੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ				
ਨਾ	ਡ	ਗ	ਡ	ਝ	ਦੀ	ਡ	ਨਾ	ਡ	ਰ	ਦ	ਮੁ	ਨਿ	ਨੌ	ਚ	ਯੋ				
ਪ	-	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਪ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ				
ਬਾ	ਡ	ਗ	ਡ	ਝ	ਦੀ	ਡ	ਡ	ਬੀ	ਡ	ਰ	ਬੈ	ਡ	ਤਾ	ਡ	ਲ				
ਪ	-	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਸ	ਰ	ਸ	ਸ				
ਆ	ਡ	ਗ	ਡ	ਝ	ਦੀ	ਡ	ਆ	ਡ	ਰ	ਣ	ਰੰ	ਗ	ਰੋ	ਚ	ਯੋ				

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ॥ ਸੰਗੀਤ ਡੈਪੈ ਡੰਦ॥(੨੨੧)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀ ਅਨਤਨ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਛਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਹਕਾਰ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥ ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜੁਯਹ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਰਕਹ ॥ ੩੯੪ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਝਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅੱਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲਥਲ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿੱਹ ਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰਭਯੰਕਰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਲਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈ ॥ ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਚੈ ॥ ੩੯੫ ॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇਕ ਕਹ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲਤੰਬੁਰੰ ਗਾਗੜਦੀ ਰਣਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈ ॥ ਪੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥ ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਧ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਬਰ ॥ ੩੯੬ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੱਡ ਭਟ ਗਿਰੈ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੈ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗਰਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਡ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸ਼ਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪੱਛਰਨ ਕਹ ਬਰਤ ॥ ੩੯੭ ॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

	3	x		2	0	
ਮ।	-	ਪ	-	ਨ	ਸੰ।	-
ਪਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਨੁ	ਸ	-
ਦਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਰ	-	ਮ	ਗ	ਰ	ਮ	ਪ
ਕਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਮ	-	ਪ	-	ਨ	ਸੰ	-
ਬਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਸੰਤਰਾ:						
ਮ	-	ਪ	-	ਪ	ਨ	-
ਨਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਸੰ
ਭਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ
ਸਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S
ਮ	ਗ	ਰ	-	ਮ	ਪ	-
ਦਾ	S	ਗ	S	ੜ	ਦੀ	S

ਸੰਗੀਤ ਡਪਯ ਛੰਦ ॥ (੬੯੯) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰ ਬਾਜ਼ ਹੈ ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਜਬ ਚੁਟਹਿ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਖ ਬਿਖੁਰਹਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਨਾਹ ਸੁ
ਤੁਟਹਿ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਰੁ ਸਿਧ ਨਿਹਾਰਹਿ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਛ ਜੁਗਣੀ ਜੂਥ ਜੈ ਸਬਦ

ਉਚਾਰਹਿ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਾਗੜਦੀ ਕੁਧ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਦੰਦਾਗੜਦੀ ਇਕ
ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਆਗੜਦੀ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥ ੧੨ ॥ ੨੩੯ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਗ ਜਥਵਾਨ ਕਾਗੜਦੀ
ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜਕਹਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁਟ ਅਰੁ ਕੁਟ ਤਾਗੜਦੀ ਤਰਵਾਰ ਸੜਕਹਿ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਨਾਹ
ਪਾਗੜਦੀ ਪਹਿਰ ਹੈ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਤ੍ਰ ਭਜਿ ਹੈ ਟਾਗੜਦੀ ਟਿਕਿ ਹੈ ਨ ਇਕ ਛਿਨ ॥
ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੀਅਰ ਸਿਤ ਬਰਣ ਮੁਖ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈ ॥ ਅੰਆਗੜਦੀ ਅਮਿਟ ਦੁਰ ਧਰਖ
ਭਟ ਜਾਗੜਦੀ ਕਿ ਜਿਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈਂ ॥ ੧੩ ॥ ੨੪੦ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਅਰਚਾਰੁ ਪਾਗੜਦੀ ਪੂਜਾ ਜਬ
ਕੁਪਹਿ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਾਗੜਦੀ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁਪਹਿ ॥ ਸਾਸੜਦੀ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰ ਭਾਗੜਦੀ
ਭਜਹਿ ਸੁ ਭ੍ਰਮਿ ਰਣਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਐਸ ਉਲੜਹਿ ਪਾਗੜਦੀ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪੜ੍ਹ ਬਣ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸ
ਭਜਿ ਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥ ਛੰਛਾਗੜਦੀ ਛੜ੍ਹ ਬਿੜਿ ਛਡਿ ਕੈ ਆਗੜਦੀ ਅਧੋਗਤਿ ਜਾਇ
ਹੈ ॥ ੧੪ ॥ ੨੪੧ ॥

ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

	3		X		2		0	
ਮ।	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਠੁ	-	ਧ	ਯ।
ਤਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ਤੁ	ਦੀ	ਤ	ਤਾ	ਤ
ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ
ਜਾ	ਤ	ਗ	-	ਤੁ	ਦੀ	ਤ	ਜ	ਹੈ
ਸ	-	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਸ
ਲਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ਦੀ	ਤ	ਤ	ਬ	ਹਿ
ਸੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਧ	ਸੰ
ਸਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ਦੀ	ਤ	ਸੰ	ਨ	ਤ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਪ	ਧ	-	ਧ	ਨ	-	ਨ	ਸੰ	-	ਸੰ	
ਭਾ	ਤ	ਗ	ਤ	ਤੁ	ਦੀ	ਤ	ਤ	ਤੁ	ਤ	ਤੈ	ਤ	ਰੋ	ਤ	ਤ
ਸੰ	ਮੰ	ਗੁੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	-	ਧ	ਧ	ਨ	-	ਸੰ	-
ਪ੍ਰ	ਤ	ਸਿ	ਤ	ਧ	ਅ	ਰੁ	ਸਿ	ਤ	ਧ	ਲਿ	ਹਾ	ਤ	ਰ	ਤ
ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	-

ਜਾ ੴ ਗ ੴ ਝ ਦੀ ੴ ਸ ਜ ੴ ਛ ਚੁ ਗ ਣੀ ੴ ਸ
 ਸ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਨੁ - ਧ ਧ ਨ ਨ ਸਂ ਸਂ ਨੁ ਪ ਪ
 ਜੂ ੴ ਥ ਜੈ ੴ ਸ ਸ ਬ ਦ ੴ ਉ ਚਾ ੴ ਰ ੫ ਹਿ

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥(੨੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ
 ਸਿਧਾਵਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹੁਐ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿਗਰੀ ॥ ਹੋ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ
 ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿਗਹੀ ॥ ੫੯੧ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪ ਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੇ ॥
 ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹੁਐ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਤ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ
 ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਆ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਰਾਯੋ ॥ ੫੯੨ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ
 ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣ ਡੱਕਾਰੀ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ
 ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣ ਜੁਝਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤ ਇਮ
 ਬੁਝਯੋ ॥ ੫੯੩ ॥

ਰਾਗ ਬਾਗੇਸਰੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦੁਰਤ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਮ। - ਗੁ - ਮ ਧ ਨੁ ਸਂ ਨੁ। ਧ ਮ ਪ ਧ। ਗੁ ਰ ਸ			
ਸਾ ੴ ਗ ੴ ਝ ਦੀ ੴ ਸ ਸਾਂ ੴ ਸ ਗ ਸੰ ੴ ਸ ਗੁ ੴ ਸ ਹੈ			
ਨੁ ਸ ਧ - ਨੁ ਸ - ਮ ਮ ਮ ਗੁ ਮ ਮ ਪਧ ਮਗੁ ਰਸ			
ਤਾ ੴ ਗ ੴ ਝ ਦੀ ੴ ਸ ਰ ਣ ਤੁ ਰੀ ੴ ਸ ਨ ਚਾ ੴ ਵਹਿ			
ਮ - ਗੁ ੴ ਮ ਧ - ਨੁ ਨੁ ਸਂ ਸਂ ਸਂ ਨੁ ਧ ਧ			
ਝਾ ੴ ਗ ੴ ਝ ਦੀ ੴ ਸ ਝੂ ੴ ਸ ਮ ਗਿ ਰ ਭੂ ੴ ਸ ਮਿ			
ਸਂ - ਨੁ - ਨ ਧ - ਮ ਮ ਮ ਗੁ ਮ ਮ ਪਧ ਮਗੁ ਰਸ			
ਸਾ ੴ ਗ ੴ ਝ ਦੀ ੴ ਸ ਸੁ ਰ ਪੁ ਰ ਹਿ ਸਿ ਧਾ ੴ ਵਹਿ			

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਗੁ	-	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ		
ਆ	ਦ	ਗ	ਦ	ਝ	ਦੀ	ਦ	ਦ	ਦ	ਅੰ	ਗ	ਹੁ	ਐ	ਭੰ	ਦ	ਗ	
ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਮੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਧ	
ਆ	ਦ	ਗ	ਦ	ਝ	ਦੀ	ਦ	ਦ	ਦ	ਆ	ਹ	ਵ	ਮ	ਹਿ	ਡਿ	ਗ	ਹੀ
ਸੰ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਮ	-	ਪ	ਧ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਮ	-	ਮ	
ਹੋ	ਦ	ਬਾ	ਗ	ਝ	ਦੀ	ਦ	ਦ	ਵੀ	ਦ	ਰ	ਬਿ	ਦ	ਕ੍ਰਾ	ਦ	ਰ	
ਗੁ	-	ਮ	-	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਪਧ	ਮਗੁ	ਰਸ	
ਸਾ	ਦ	ਗ	ਦ	ਝ	ਦੀ	ਦ	ਦ	ਸ੍ਰੋ	ਣ	ਤ	ਤ	ਨ	ਭਿ	ਗ	ਹੀ	

੧੬ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥ ਜਾਪੁ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥
ਛੱਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤੂਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ (੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ
ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜ ਕਹਿੜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣਿ ਸਾਹਿ ਸਾਹਾਣਿ
ਗਣਿੜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥ ਤੂ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ
ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3
ਸ	ਸ	ਪ	ਪ
ਚੱ	ਕ੍ਰ	ਦ	ਤਿ
ਮ	ਨੁ	ਧ	ਅ
ਪਾ	ਦ	ਹਿ	ਰੁ
ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ
ਰੇ	ਖ	ਖ	ਗ
	ਪ	ਹਿ	ਹ
	ਕੋ	ਕ	
	ਊ		

ਅੰਤਰਾ:

ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਯੁ	ਯੁ	ਨ	ਨੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	
ਅ	ਚ	ਲ	ਮੂ	ਰ	ਤਿ	ਅ	ਨੁ	ਭ	ਊ	ਪ੍ਰ	ਕਾ	ਤ	ਸ	ਅ	ਮਿ
ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਯੁ	-	ਪ	-	ਯੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ
ਤੋ	ਤ	ਜ	ਕ	ਹਿੱ	ਤ	ਜੈ	ਤ	ਕੋ	ਤ	ਟਿ	ਇੰ	ਤ	ਦ੍ਰ	ਇੰ	ਤ
ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਯੁ	ਪ	ਗੁ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਦ੍ਰਾ	ਤ	ਤ	ਹਿ	ਸਾ	ਤ	ਹਿ	ਸਾ	ਹਾ	ਤ	ਹਿ	ਗ	ਹਿ	ਤ	ਜੈ	ਤ

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੃ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ (ਪ) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥ ੮੭ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ
ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥ ੮੮ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥
ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ੮੯ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥ ੯੦ ॥ ਅਨਭੂਤ
ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ੯੧ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ
ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥ ੯੨ ॥ ਆਲਿਸ਼ ਕਰਮ ॥ ਆਦਿਸ਼ ਧਰਮ ॥
ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢਯ ॥ ਅਨਫੰਡ ਬਾਢਯ ॥ ੯੩ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

	4	x	0	2	0	3
ਮ।	ਧ	ਸੰ	ਯੁ	-।	ਯੁ	ਪ।
ਗੁਨ	ਗਨ	ਊ	ਦਾ	ਤ	ਰ	ਮਹਿ
ਯ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਮਾ
ਆ	ਸਨ	ਅ	ਭੰ	ਤ	ਸ	ਅ
ਰ	ਰ	ਮ	ਪ	-	ਸ	ਨੰ
ਆ	ਸਨ	ਅ	ਭੰ	ਤ	ਨੁ	ਤ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਯੁ	-	ਯੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਅਨ	ਭਉ	ਪ੍ਰ	ਕਾ	ਤ	ਸ	ਨਿਸ	ਦਿਨ	ਅ	ਨਾ	ਤ

ਸਨੁਪਹਨੁਪਹਮਪ-ਪ
ਆਜਾਨਬਾਈਹਨਸਾਹਨਸਾਈਹ

ਚਾਰਰੀ ਡੰਦ ॥ ਤੂਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ (੬) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਗੋਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ੯੪ ॥ ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ ਨਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥ ੯੫ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਾਰੀ ਝੱਪ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3
ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪਧੁ
ਗੋ	ਬਿੰ	ਦੇ	ਸ
ਰ	ਮ	-	ਸਂ
ਦਾ	ਸ	ਰੇ	ਸ
		ਮ	ਅ
		ਪਾ	ਸ
		ਦ	ਰੇ
			ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਪ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਹ	ਰੀ	ਅੰ	ਸ	ਸ	ਕ	ਰੀ	ਅੰ	ਸ	ਸ
ਧੁ	ਪੁ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਧੁ	-	ਪਧੁ	ਨਧੁ	ਪ
ਨਿ	ਨਾ	ਮੇ	ਸ	ਅ	ਕਾ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਸ

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ (੧੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬਿੰਦ ਬਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ੧੮੫ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਡ੍ਰ ਮੰਡ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥ ੧੮੬ ॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੮੭ ॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥ ੧੮੮ ॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਮੱਤ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x		2		3			
ਸ	ਸं।	ਨ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	-
ਨ	ਮੋ	ਸੂ	ਰ	ਸੂ	ਰ	ਜੇ	S
ਸ	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-
ਨ	ਮੋ	ਚੰ	S	ਚੰ	S	ਦੇ	S
ਨ	ਪ	ਗ	ਮ	ਮ	-	ਗ	-
ਨ	ਮੋ	ਰਾ	S	ਰਾ	S	ਜੇ	S
ਸ	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-
ਨ	ਮੋ	ਇੰ	S	ਇੰ	S	ਦੇ	S

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸं	-	ਸं	-
ਨ	ਮੋ	ਅੰ	S	ਧ	ਕਾ	S	ਰੇ	S
ਗੰ	ਗੰ	ਸं	ਨ	ਸं	ਸं	ਨੁ	ਪ	-
ਨ	ਮੋ	ਤੇ	S	ਜ	ਤੇ	S	ਜੇ	S
ਨ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	-	ਗ	-
ਨ	ਮੋ	ਬਿੰ	S	ਦ	ਬਿੰ	S	ਦੇ	S
ਸ	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	-
ਨ	ਮੋ	ਬੀ	S	ਜ	ਬੀ	S	ਜੇ	S

ਕਬਿੱਤ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਸਾਦਿ ॥ (੧੩੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਗਹਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਈਐਤੁ ਛੇਦਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਗੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅੰਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐਤੁ ਭੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅੰਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਾਧਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰ ਛਲਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈਨ ਆਵੇ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੁ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈਨ ਆਵੇ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧ ॥ ੪੦ ॥

ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

0	3	4	x	0	2	
ਪ	ਮ।	ਪ	ਗ।	-	ਹ	ਧ।
ਗ	ਹਿ	ਛ	ਜੋ	ਨ	ਜਾ	ਦ
ਪ	ਮ'	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ
ਗਾ	ਡ	ਹ	ਕੈ	ਡ	ਕੈ	ਗਾ
ਗ	-	ਮ	ਧ	-	ਧ	ਨ
ਛੇ	-	ਦਿਓ	ਜੋ	ਨ	ਜਾ	ਦ
ਧ	ਧ	ਨ	ਸ	-	ਸ	ਧ
ਛੇ	ਡ	ਦ	ਕੈ	ਡ	ਕੈ	ਛਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਪ	ਪ	ਪ	ਸ	-	ਸ	-	ਸ
ਗੰ	ਡ	ਜਿਓ	ਜੋ	ਨ	ਜਾ	ਡ	ਇ	ਸੋ	ਡ
ਧ	-	ਧ	ਨ	ਸ	ਰ	ਸ	ਨ	ਧ	ਪ
ਗੰ	ਡ	ਜ	ਕੈ	ਡ	ਕੈ	ਜਾ	ਡ	ਨੀ	ਅ
ਗੰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ	ਧ	-	ਨ	ਸ
ਭੰ	ਡ	ਜਿਓ	ਜੋ	ਨ	ਜਾ	ਡ	ਇ	ਸੋ	ਡ
ਧ	ਨ	ਧ	ਸ	-	ਸ	ਧ	ਨ	ਧ	ਪ
ਭੰ	ਡ	ਜ	ਕੈ	ਡ	ਕੈ	ਮਾ	ਡ	ਨੀ	ਅ

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰਿਪੂਸਾਦਿ ॥ (੧੩੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜਾਤ ਮੈਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨ ਜੀਅ ਪਾਤ ਮੈਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਪਾਤ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਭੇਦ ਮੈਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖੀਅਤੁ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥ ਖੰਡਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੁ ਕੋ ਖਿਆਲੁ ਕੀਜੈ ਖਿਆਲ ਮੈਨ ਆਵੈ ਗਮੁ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਖਾਈਐ ॥ ਜੰਤੁ ਮੈਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤੁ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪੀਅਤੁ ਧਿਆਨ ਮੈਨ ਆਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਿਆਨ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ ॥ ੨ ॥ ੪੧ ॥

ਰਾਗ ਕੇਦਾਰ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

4	x	0	2	0	3
ਸ।	ਰ	ਸ	ਮ	-।	ਪ।
ਜਾ	ਡ	ਤ	ਮੈ	ਨ	ਆ
ਸं	-	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ
ਜਾ	ਡ	ਤ	ਕੈ	ਕੈ	ਜਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਪ	ਸं	-	ਸं	ਧ	ਸं	ਰं	ਸं	ਸं
ਪਾ	ਡ	ਤ	ਮੈ	ਨ	ਆ	ਡ	ਵੈ	ਸੋ	ਡ	ਆ
ਪ	ਨ	ਧ	ਸं	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੁ	ਪ	ਮ	-
ਪਾ	ਡ	ਤ	ਕੈ	ਡ	ਬੁ	ਲਾ	ਡ	ਈ	ਐ	ਡ

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੂਪੁਸਾਦਿ ॥ (੧੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਛੜਪਾਰੀ ਛੜੀਪਤਿ ਛੈਲ ਰੂਪ ਛਿਤਨਾਥ ਛੌਣੀ ਕਰ ਛਾਇਆ ਬਰ ਛੜੀਪਤ ਗਾਈਐ ॥ ਬਿਸੂ ਨਾਥ ਬਿਸੂਭਰ
ਬੇਦਨਾਥ ਬਾਲਾਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨਪਾਰੀ ਬੰਧ ਨ ਬਤਾਈਐ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਪਾਪਾਰੀ ਬਿਦਿਆਪਾਰ
ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕੇ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕ ਧਿਆਨ ਹੁੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ
ਐਸੋ ਰਾਜ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥ ੩ ॥ ੪੨ ॥

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4	-
ਸं	-।	ਨ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ।
ਰਾ	ਡ	ਜ	ਨ	ਡ	ਰਾ	ਡ
ਸ	ਨੁ	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ
ਰਾ	ਡ	ਜ	ਨ	ਡ	ਕੇ	ਜ

ਸ	-	ਸ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ	ਸ	ਸ
ਐ	॥	ਸੋ	ਰਾ	॥	ਜ	ਛੋ	॥	ਡਿ	ਅਉ	॥	ਰ
ਨ	-	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਦੂ	॥	ਜਾ	ਕਉ	॥	ਨ	ਧਿਆ	॥	ਈ	ਐ	॥	ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	-	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਨ	-	ਨ
ਛ	॥	ੜ੍ਹ	ਧਾ	॥	ਰੀ	ਛ	॥	ੜ੍ਹੀ	ਪ	॥	ਤਿ
ਸ	-	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਛੈ	॥	ਲ	ਰੂ	॥	ਪ	ਛਿ	॥	ਤ	ਨਾ	॥	ਬ
ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
ਛੌ	॥	ਣੀ	ਕ	॥	ਰ	ਛਾ	॥	ਇਆ	ਬ	॥	ਰ
ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	-
ਛ	॥	ੜ੍ਹੀ	ਪ	॥	ਤ	ਗਾ	॥	ਈ	ਐ	॥	ਦ

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਸਾਦਿ ॥ (੧੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜੁਧ ਕੇ ਜਿਤਈਆ ਰੰਗ ਭੂਮ ਕੇ ਭਵਈਆ ਭਾਰ ਭੂਮ ਕੇ ਮਿਟਈਆ ਨਾਥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਤਨਈਆ ਹੈ ਨ ਮਈਆ ਜਾ ਕੇ ਭਈਆ ਕੋਊ ਛਉਨੀ ਹੂ ਕੇ ਛਈਆ ਛੋਡ ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਈਐ ॥ ਸਾਧਨਾ ਸਧਈਆ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜਈਆ ਧੈਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਈਆ ਧਿਆਨ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥ ਆਉ ਕੇ ਬਚਈਆ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਈਆ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰਈਆ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥ ੪ ॥ ੪੩ ॥

ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

	4	x	0	2	0	3					
ਨੁ	ਸ	ਸ	ਮ	-	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ
ਜੁ	॥	ਧ	ਕੇ	॥	ਜਿ	ਤਈ	॥	ਆ	ਰੰ	॥	ਗ
ਰ	ਨੁ	ਸ	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	-	ਪ
ਭੂ	॥	ਮ	ਕੇ	॥	ਭ	ਵਈ	॥	ਆ	ਭਾ	॥	ਰ

ਨ	ਧ	ਪ	ਸ	-	ਸ	ਪ	ਨ	ਧ	ਪ	-	ਪ
ਭ	ਡ	ਮ	ਕੇ	ਡ	ਮਿ	ਟਈ	ਡ	ਆ	ਨਾ	ਡ	ਬ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਤੀ	ਡ	ਨ	ਲੋ	ਡ	ਕ	ਗਾ	ਡ	ਈ	ਐ	ਡ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	-	ਨ	ਮ	-	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਕਾ	ਡ	ਹੂ	ਕੇ	ਡ	ਤ	ਨਈ	ਡ	ਆ	ਹੈ	ਡ	ਨ
ਨ	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	-	ਪ
ਮਈ	ਡ	ਆ	ਜਾ	ਡ	ਕੇ	ਭਈ	ਡ	ਆ	ਕੋ	ਡ	ਊ
ਪ	ਰ	ਰ	ਸ	-	ਸ	ਪ	ਨ	ਧ	ਪ	-	ਪ
ਛਊ	ਡ	ਨੀ	ਹੂ	ਡ	ਕੇ	ਛਈ	ਡ	ਆ	ਛੋ	ਡ	ਡ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਕਾ	ਡ	ਸਿਊ	ਪ੍ਰੀ	ਡ	ਤ	ਲਾ	ਡ	ਈ	ਐ	ਡ	ਡ

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰੈਪੁਸਾਦਿ ॥ (੧੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਾਮ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਗਜ ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਸੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛੜ ਛੈਨੀ ਕੇ ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥ ਜਰ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਜਾਨਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤ ਜੇਬ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ । ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹੰਦਾ ਦੋਖ ਦੁਰਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਧਿਆਇ ਦੂਜੋਂ ਕਉਣ ਧਿਆਈਐ ॥੫॥੪੪॥

ਰਾਗ ਹਿੰਡੋਲ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3		
ਸ	ਨ	ਧ	ਮ	ਗ	ਗ
ਸ	ਨ	ਮ	ਮ	ਮ	ਜ
ਕਾ	ਮ	ਖੈ	ਰ	ਬੀ	ਦਾ
ਸ	ਗ	ਧ	ਸ	ਗ	-

ਗ ਜੀ ਕੋ ਗ ਜਿੰ ਦਾ ਸੁ ਕੁ ਨਿੰ ਦਾ ਕੈ ਬ ਤਾ ਈ ਐ ੯

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮੰ	ਮੰ	ਧ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਚਾ	ਮ	ਕੇ	ਚ	ਲਿੰ	ਦਾ	ਘਾ	ਉ	ਘਾ	ਮ	ਤੇ	ਬ	ਚਿੰ	ਦਾ	ਛ
ਸੰ	ਨ	ਧ	ਧ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਧ	ਮੰ	ਧ	ਮੰ	ਗ	ਗ	ਮੰ	-
ਛੈ	ਨੀ	ਕੇ	ਛ	ਲਿੰ	ਦਾ	ਸੋ	ਦਿ	ਹੰ	ਦਾ	ਕੈ	ਮ	ਨਾ	ਈ	ਐ ੯

ਕਬਿਤੁ ॥ ਝੂਪਸਾਦਿ ॥ (੧੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸਾਲਿਸ ਸਹਿੰਦਾ ਸਿਧਤਾਈ ਕੇ ਸਥਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥
ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੇ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਥ ਗਾਫਲ ਗਿਲਿੰਦਾ ਗੋਲ ਗੰਜਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥
ਗਾਲਖ ਗਰਿੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਹਿੰਦਾ ਚਿੜ੍ਹ ਚਾਂਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥ ਸਤਤਾ
ਦਿਹੰਦਾ ਸਤਤਾਈ ਕੇ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ੬ ॥ ੪੫ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੰਕਰਾ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3
ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਗ
ਸਾ	ਲਿ	ਸ	ਪ
ਸ	ਸ	ਹਿੰ	ਗ
ਅੰ	ਗ	ਦਾ	ਗ
ਮੈ	ਅ	ਵਿੰ	ਮੈ
		ਦਾ	ਗ
		ਏ	ਗ
		ਕੁ	ਮੈ
		ਏ	ਗ
		ਕੋ	ਮੈ
		ਨਾ	ਨੀ
		ਥ	ਐ ੯

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਨ	ਨ	ਪ	ਪ
ਕਾ	ਲ	ਖ	ਕ	ਟਿੰ	ਦਾ	ਖੁ	ਰਾ	ਸਾ	ਨ	ਕੋ	ਖੁ	ਨਿੰ
ਸ	ਸ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਬ	-
ਗਾ	ਫ	ਲ	ਗਿ	ਲਿੰ	ਦਾ	ਗੋ	ਲ	ਗੰ	ਜ	ਖ	ਬਾ	ਨੀ ਐ ੯

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰਿਪੂਸਾਦਿ ॥ (੧੩੩) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜੋਤ ਕੇ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗੇ ਜਾਫਰੀ ਦਿਹੰਦਾ ਮਿੜ੍ਹ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾ ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨੰਦਾ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਬੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਹਿੰਦਾ ਖੁਨ ਮਾਫ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥ ਆਰਜਾ ਦਹਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਬਿਵੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜੇ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥੨॥੪੬॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਲਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

0	3	x	2
ਰ	ਪ	ਧ	-
ਜੋ	ਜ	ਗਿੰ	ਤ੍ਰੀ
ਮ	ਨੁ	ਧ	ਸ
ਮਾ	ਲਿੰ	ਗੀ	ਝ
ਰੀ	ਦਾ	ਦਾ	ਨੀ
ਕੇ	ਪੈ	ਕੈ	ਐ
ਮ	ਕੁ	ਬ	ਤ
ਲਿੰ	ਦਾ	ਖਾ	
		ਨੀ	

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	ਨ	ਸ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਮ	ਪ	-
ਪਾ	ਲ	ਕ	ਪੁ	ਨਿੰ	ਦਾ	ਪਰ	ਮ	ਪਾ	ਰ	ਸੀ	ਪ੍ਰ	ਗਿੰ	ਦਾ	ਰੰ	ਗ
ਪ	ਪ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	-
ਰਾ	ਗ	ਕੇ	ਸੁ	ਨਿੰ	ਦਾ	ਪੈ	ਅ	ਨੰ	ਦਾ	ਤੇ	ਜ	ਮਾ	ਨੀ	ਐ	ਤ

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰਿਪੂਸਾਦਿ ॥ (੧੩੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਾਣ ਜਾਹ ਸਿਧਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹ ਬੁਧਤਾ ਬਿਭੂਤ ਜਾਹ ਸਿਧਤਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਚਿੜ੍ਹ ਸੋ ਬਚਿੜ੍ਹ ਹੈ ਪਰਮਤਾ ਪਵਿੜ੍ਹ ਹੈ ਸੁ ਮਿੜ੍ਹ ਹੂੰ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਬਿਭੂਤ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹਨ ਕੋ ਸ਼ਾਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥੮॥੪੭॥

ਰਾਗ ਦਰਬਾਰੀ ਡਿੰਨ ਤਾਲ ਲੈ ਦੁਰਤ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2
ਸ ਸ ਰ ਰ	ਰ ਸ ਰ ਪ	ਗੁ ਗੁ ਗੁ ਮ	ਰ ਰ ਸ ਸ
ਆ ਤ ਮਾ ਪ੍ਰ ਧਾ	ਨ ਜਾ ਹ ਸਿੱ	ਧ ਤਾ ਸ ਰੂ	ਪ ਤਾ ਹ
ਮ ਮ ਪ ਪ ਸਂ	ਸਂ ਨੁ ਪ	ਗੁ ਗੁ ਗੁ ਮ	ਰ ਰ ਸ -
ਬ ਧ ਤਾ ਬਿ ਭੂ	ਤ ਜਾ ਹ ਸਿ	ਧ ਤਾ ਸ ਭਾ	ਉ ਹੈ ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ ਮ ਪ ਪ	ਧ ਧ ਧ ਧ
ਰਾ ਗ ਭੀ ਨ	ਰੰ ਗ ਤਾ ਹਿ
ਸੰ ਰੰ ਨ ਸੰ	ਧੂ ਨ ਮ ਪ
ਅੰ ਗ ਭੀ ਸੁ	ਰੰ ਗ ਤਾ ਹ ਰੰ ਗ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਖੜਗਕੇਤ ਮੈ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਰਬ ਨੌਰ ਮੋ ਹੋਹੁ ਸਗਾਈ ॥ ਦੁਸਟ
ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ॥

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਸਥਾਈ:

0	3	4	5	X	0	2
ਗੁ ਮ ਗ ਸ ਸ ਧ	ਧੂ ਨੁ ਸ	ਸ	ਸ ਸ	ਸ ਮ	ਮ ਮ	
ਖੜ ਗ ਕੈ ਤ ਮੈ ਸ	ਰਨਿ ਡਓ	ਹਾ	ਦ	ਦ	ਗੀ	ਦ

ਜੋੜ:

ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ	ਨੁਧੁ ਮਧੁ ਮਗੁ ਮ	ਧ ਧ ਗੁ ਮ	ਧ ਧ ਗੁ ਸ
ਆ ਪ ਹਾ ਧ ਦੈ ਲੇਡ	ਡਹੁ ਡਓ ਬਾ	ਦ	ਦ ਗੀ ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਯ	ਯ	ਨ	ਸਂਸ	ਸਂਸ	ਸਂਸ	ਗੁ	ਨ	ਯ	ਨ	ਸ	ਸ
ਸਰ	ਬ	ਠੋ	ਰ	ਮੋ	ਹੋਡ	ਝੁ	ਝ	ਹਾ	ਡ	ਡ	ਡ	ਈ	ਡ
ਯ	ਨ	ਸ	ਨ	ਯ	ਨਯੁ	ਮਯੁ	ਮਅ	ਗੁ	ਮ	ਯ	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਦੁਸ	ਟ	ਦੋ	ਖ	ਤੇ	ਲੇਡ	ਝੁ	ਝ	ਚਾ	ਡ	ਡ	ਡ	ਈ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਿਯਾਰੇ ॥ ਦੀਨਬੰਧ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ ॥ ਤੁਮ ਹੋ
ਪੁਰੀ ਚਤੁਰਦਸ ਕੰਤਾ ॥

ਰਾਗ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰਿੰਗ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਸਥਾਈ:

0	3	4	5	x	0	2							
ਮ	ਪ।	ਮ	ਰ।	-	ਸਰ।	ਰਨ	ਨਨ	ਸ	-।	ਸ	-।	ਰ	-।
ਰਾ	ਖਿ	ਲੇ	ਹੁ	ਮੁਹਿ	ਰਾ	ਝ	ਝਨ	ਹਾ	ਡ	ਡ	ਡ	ਰੇ	ਡ
ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂਸ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਰ	ਮ	ਰ	ਨ	ਸ	-
ਸਾ	ਹਿਬ	ਸੰ	ਤ	ਸ	ਹਾ	ਡਇ	ਡਪਿ	ਯਾ	ਡ	ਡ	ਡ	ਰੇ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਸਂਸ	ਸਂਸ	ਸਂਸ	ਰੰ	ਸ	ਨ	-	ਸ	-
ਦੀ	ਨ	ਬੰ	ਯ	ਦੁਸ	ਟ	ਨਕੇ	ਡ	ਹੰ	ਡ	ਤਾ	ਡ	ਡ	ਡ
ਪ	ਨ	ਸੰਰੰ	ਨਸ	ਸੰ	ਸਂਸ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਰ	ਮ	ਰ	ਨ	ਸ	-
ਤੁ	ਮ	ਹੋ	ਪੁ	ਰੀ	ਚ	ਤੁ	ਰਦ	ਝ	ਕੰ	ਡ	ਤਾ	ਡ	ਡ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥ ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੦੯)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥ ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖੁਨ ਬਢਾਓ। ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਛੂਤ
ਲਗਾਓ ॥੧॥ ਅਲਘ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦਾ ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ
ਹੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥੨॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸੋ ਲਯਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ
ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਰ ਪਾਵੈ ॥੩॥੧॥

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਤਾਲ ਰੂਪਕ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x		2	3	x		2	3	
ਪ	ਮ	ਪ।	ਧੁ	ਨ।	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ
ਰੇ	ਮ	ਨ	ਐ	੯	ਸੋ	੯	ਕਰਿ	ਸੰ
ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਧੁ	-
ਬ	ਨ	ਸੇ	ਸ	ਦ	ਨ	ਸ	ਬੈ	ਕ
ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ
ਮ	ਨ	ਹੀ	ਮਾ	੯	ਹਿ	੯	ਦਾ	੯

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੁ	-	ਸੰ	-
ਜ	ਤ	ਕੀ	ਜ	ਟਾ	੯	ਜੋ	੯	ਗ	ਕੋ	ਮ	੯	ਜ	ਨੁ
ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਪ	-	ਪ
ਨੇ	ਮ	ਕੇ	ਨ	ਖੁ	ਨ	ਬ	ਛਾ	੯	੯	੯	੯	੯	੯
ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	-
ਗਿਆ	ਨ	ਗ	ਗੁ	੯	੯	ਆ	ਅਮ	ਉ	ਪ	ਦੇ	੯	ਸਹੁ	੯
ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੁ	-	ਸ	-
ਨਾ	ਮ	ਬਿ	ਭੂ	੯	੯	ਤ	ਲ	ਗਾ	੯	੯	੯	੯	੯

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੦੯) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਕਮਾਓ ॥ ਸਿੰਝੀ ਸਾਚੁ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਛੂਤ ਚੜਾਓ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਛਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ ॥ ਬਾਜੈ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ
 ਰਸਾਰੰ ॥੧॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ
 ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਨੰ ॥੨॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੈ ॥ ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ
 ਸੀ ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਜਾਪੇ ॥੩॥੨॥

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0			x	0		
ਧ	ਧ	ਧ		ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਰੇ	ਮ	ਨ	ਇਹ	ਬਿ	ਧਿ	ਜੋ	ਗਕ
ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰੁ	ਰੁ
ਸਿੰ	ਝੀ	ਡ	ਸਾ	ਚੁ	ਅ	ਕ	ਪ
ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮੁਪ	ਧੁਨੁ
ਧਿਆ	ਨ	ਬਿ	ਭੂ	ਤ	ਚ	ੜਾ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ	ਸ	ਤੁ	ਸ	ਸ	-
ਤਾ	ਤੀ	ਡ	ਗ	ਹੁ	ਆ	ਤਮ	ਬ	ਸਿ	ਕਰ	ਕੀ	ਡ
ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸ	ਸ	ਸ	ਧੁ	ਨ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ
ਭਿ	ਛਾ	ਡ	ਨਾ	ਮ	ਅ	ਧਾ	ਡ	ਡ	ਰੰ	ਡ	ਡ
ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਮ	ਤੁ	ਸ	-
ਬਾ	ਜੈ	ਡ	ਪਰ	ਮ	ਡ	ਤਾ	ਰ	ਤਤੁ	ਹਰਿ	ਕੋ	ਡ
ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮੁਪ	ਧੁਨੁ	ਧੁ	ਪ	-	ਪ
ਉਪ	ਜੈ	ਡ	ਰਾ	ਗ	ਰ	ਸਾ	ਡ	ਡ	ਰੰ	ਡ	ਡ

ਰਾਮਕਲੀ ਪਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੧੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗਿ ਲਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹੈ ਜਾਗੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਰਨ

ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਿੰਚਤ ਕਹਾ ਪਰੇ ਬਿਖਿਯਨ ਕਹ ਕਬਹੂੰ ਬਿਖੈ ਰਸ
ਤਜਾਗੇ ॥੧॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ
ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥੨॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੇ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ
ਕੌ ਤੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੇ ॥੩॥੩॥

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2
ਧ ਪ੍ਰ ਸ ਸੋ ਧੁ	- ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਪ ਰ ਮ ਕ ਧੁ ਪ ਗ ਹਾ ਧੁ ਪ	ਧ ਖ ਪ ਹ ਧੁ ਧੁ ਨ ਨਿ ਧੁ ਮੁਧ
ਪ ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਧ ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਪ ਰ ਮ ਕ ਧੁ ਪ ਗ ਹਾ ਧੁ ਪ	ਧ ਖ ਪ ਹ ਧੁ ਧੁ ਨ ਨਿ ਧੁ ਮੁਧ
ਧ ਪ੍ਰ ਸ ਸੋ ਧੁ	- ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਪ ਰ ਮ ਕ ਧੁ ਪ ਗ ਹਾ ਧੁ ਪ	ਧ ਖ ਪ ਹ ਧੁ ਧੁ ਨ ਨਿ ਧੁ ਮੁਧ
ਪ ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਧ ਨੀ ਮ ਵ ਨ	ਪ ਰ ਮ ਕ ਧੁ ਪ ਗ ਹਾ ਧੁ ਪ	ਧ ਖ ਪ ਹ ਧੁ ਧੁ ਨ ਨਿ ਧੁ ਮੁਧ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ ਐ ਧੁ ਤੋ ਗ ਸਿੰ ਧੁ ਕ	- ਨ ਸਾਂ ਨ ਮ ਤ ਨ ਕ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ
ਮ ਐ ਧੁ ਤੋ ਗ ਸਿੰ ਧੁ ਕ	- ਨ ਸਾਂ ਨ ਮ ਤ ਨ ਕ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ
ਮ ਐ ਧੁ ਤੋ ਗ ਸਿੰ ਧੁ ਕ	- ਨ ਸਾਂ ਨ ਮ ਤ ਨ ਕ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ
ਮ ਐ ਧੁ ਤੋ ਗ ਸਿੰ ਧੁ ਕ	- ਨ ਸਾਂ ਨ ਮ ਤ ਨ ਕ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ
ਮ ਐ ਧੁ ਤੋ ਗ ਸਿੰ ਧੁ ਕ	- ਨ ਸਾਂ ਨ ਮ ਤ ਨ ਕ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ	ਪ ਨ ਸਾਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਹਾ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰਿ
ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦਵਾਰਿ ਤੁਹਿ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਓ ਅਨੰਦ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸਾਡੇ ਦਸ

ਸਥਾਈ: ਨੋਟ: ਸਥਾਈ ਅੰਤਰੇ ਦੀ ਹਰਿ ਲੈਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਮਾਤਰ ਅੱਧੀ ਹੈ।

3	x	2	0
ਮਪ	ਗ	ਮਪ	ਯ
ਤੁ	ਮ	ਹੋ	ਸ
ਨੁਸ	ਗ	ਮਪ	ਯ
ਆ	ਤ	ਧੇ	ਆ
		ਪੁਗ	
		ਰੀ	
		ਤ	
		ਤ	
		ਬ	
			ਨਿਵਾ
			ਜਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਪ	ਯੁਨ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਰੁ	ਸਨ	ਸਨ	ਯ	ਪ
ਦਾ	ਸ	ਜਾ	ਨ	ਕਰ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਕਰ	ਹੁ	ਮ	ਹਿ
ਧੁ	ਧੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਪੁਧੁ	ਸਨ	ਯੁ	ਪ	ਗਮ	ਰੁਸ
ਹਾ	ਰਿ	ਤਧ	ਰਾ	ਮੈ	ਆ	ਤ	ਨਿਦ	ਵਾ	ਰਿਤੁ	ਹਿ

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ ਪਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੧੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੇ ਕਹਿ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥ ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ॥ ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲ ਤੈ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ਕਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਧਨੁਰ ਪਾਨ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਪਰਾਪਰ ਅਨਿਬਿਕਾਰ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥ ਹਉਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰਿ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਨ	ਨ	ਪ।	ਮ	ਪ।	ਗ
ਪ੍ਰ	ਤੁ	ਤੇ	ਤ	ਕ	ਹ
ਨੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	-	ਪ

ਨੀ ਲ ਕੰ ਸ ਠ ਨ ਰ ਹ ਰਿ ਨਾ ਰਾ ਸ ਇ ਛ
 ਸ ਮ ਮ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਮਨੁ ਧਨ ਸੰਰੰ ਨਸੁ
 ਨੀ ਲ ਬ ਸ ਨ ਬ ਨ ਵਾ ਸ ਸ ਰੀ ਸ ਸ ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ ਮ ਮ ਧ ਧ ਨ ਨ ਸੰ ਸੰ ਨ ਸੰ - ਸੰ -
 ਪ ਰ ਮ ਪੁ ਰ ਖ ਪਰ ਮੇ ਸੁ ਰ ਸੁਆਂ ਮੀ ਸ
 ਗੁੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ - ਸੰ ਸੁੰ ਧ ਨ ਸੰ - ਸੰ -
 ਪਾ ਵ ਨ ਪਉ ਸ ਨ ਅ ਹਾ ਸ ਸ ਰੀ ਸ ਸ
 ਨੁ ਨੁ ਧ ਮ - ਪ - ਗੁ ਗੁ ਮ ਰ - ਸ ਸ
 ਮਾ ਧ ਵ ਮ ਹਾ ਸ ਸ ਜੋ ਤਿ ਮਧੁ ਮ ਰ ਦ ਨ
 ਸ ਮ ਮ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਮਨੁ ਧਨ ਸੰਰੰ ਨਸੁ
 ਮਾ ਨ ਮੁ ਕੰ ਸ ਦ ਮੁ ਰਾ ਸ ਸ ਰੀ ਸ ਸ ਸ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥ (੨੧੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ ॥ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਕਰ ਹਾਰੇ ਕਜੋ ਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਰਦ
 ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਧੂਆ ਸੇ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰਿ ਹਠ ਡਾਡਿਓ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ
 ਆਏ ॥੧॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹ ਨੇਤ ਕਹਾਏ ॥ ਸੂਫ਼ਮ ਤੇ ਸੂਫ਼ਮ ਕਰ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ
 ਬਤਾਏ ॥੨॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਭੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ
 ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥੧॥

ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2
ਨਸੰ ਰਾਸੰ ਨੁ ਧ।	ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਨੁ - ਧ ਧ।		ਨ - ਸੰ -
ਸੋ ਸ ਕਿ ਮ ਮਾ ਸ ਨ ਸ ਰੂ ਸ ਪ ਕ ਹਾ ਸ ਏ ਸ			
ਨ ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁ ਗੁ ਗੁ ਮ ਰ - ਸ -			

ਸਿ ਸ ਧਿ ਸ ਮਾ ਸ ਧਿ ਸਾ ਸ ਧ ਕ ਰ ਹ ਸ ਰੇ ਸ
 ਸ ਮ ਮ ਮ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਮਨੁ ਧਨ ਸਰਂ ਨਸੰ
 ਕ ਜੋ ਹੁੰ ਨ ਦੇ ਸ ਖ ਨ ਪਾ ਸ ਸ ਸ ਏ ਸ ਸ ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਮ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸ	-	ਸ	ਸ	ਰ	ਨ	ਸ	-
ਨਾ	ਸ	ਰ	ਦ	ਬਿਆ	ਸ	ਸ	ਪ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਰ	ਯੂਆ	ਸ	ਸੇ	ਸ
ਸ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਰੰ	-	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸ	-	ਸ	-	ਸ
ਪਿਆ	ਵ	ਤ	ਪਿਆ	ਤ	ਨ	ਲ	ਗਾ	ਤ	ਤ	ਤ	ਏ	ਤ	ਤ	ਤ	ਤ
ਨ	ਸ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਬੇ	ਤ	ਦ	ਪੁ	ਰਾ	ਤ	ਨ	ਹਾ	ਤ	ਰਿ	ਹ	ਠ	ਛਾ	ਤ	ਡਿਓ	ਤ
ਸ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ	ਮਨੁ	ਧਨ	ਸਰਂ	ਨਸੰ
ਤ	ਦ	ਪਿ	ਤ	ਪਿਆ	ਤ	ਨੰ	ਨ	ਆ	ਤ	ਤ	ਏ	ਤ	ਤ	ਤ	ਤ

ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ (੨੧੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਨੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਆਨਿ ਜਗਤ ਸੈ ਦਸਕੁ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਧੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹ ਆਪਹਿ
 ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ ॥੨॥ ਭੰਜਨ ਗੜੁਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਿਮ ਜਾਤ ਗਿਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ
 ਕੇ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥੩॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ ਆਪ ਢੁਬਯੋ ਭਵ ਸਾਗਰ ॥ ਛੁਟਿ ਹੋ ਕਾਲ
 ਫਾਸ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਰੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥੪॥੧॥

ਯਮਨ ਕਲਿਆਨ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਨੁ।	ਰ	ਗ	ਰ
ਬਿ	ਨ	ਕ	ਸ
ਗ	ਰ	ਗ	ਰ

3	x	2	0
ਰ	ਗ	ਰ	ਰ
ਕ	ਤਾ	ਰ	ਸ
ਰ	ਤਾ	ਤ	ਸ

3	x	2	0
ਗ	ਪ	ਗ	ਸ
ਤਾ	ਨ	ਰ	ਸ
ਤਾ	ਨ	ਰ	ਸ

3	x	2	0
ਪ	ਮ	ਗ	ਸ
ਨ	ਧ	ਰ	ਸ
ਨ	ਧ	ਰ	ਸ

ਆ ਸ ਦਿ ਸ ਅ ਜੋ ਸ ਨਿ ਅ ਜੈ ਸ ਅ ਬਿ ਨਾ ਸ ਸੀ
 ਸਂ ਨ ਧ - ਨ ਸਂ ਰਂ ਨ ਸਂ ਧ ਨ ਮੁ ਧ ਪ ਪ - ਪ
 ਤਿ ਹ ਪ ਸ ਰ ਮੇ ਸ ਸ ਰ ਜਾ ਸ ਸ ਨੋ ਸ ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ ਮੁ ਗ ਗਮੁ ਧਨ ਸਂ - ਸਂ - ਸਂ - ਨ ਰੰ ਸੰ ਸਂ ਸਂ
 ਕ ਸ ਹਾ ਸ ਭ ਯੋ ਸ ਜੋ ਸ ਆ ਸ ਨਿ ਜ ਗ ਤ ਮੈ
 ਸਂ ਨ ਧ - ਨ ਸਂ ਰਂ ਨ ਸਂ ਧ ਨ ਮੁ ਧ ਪ ਪ - ਪ
 ਦ ਸ ਕੁ ਸ ਅ ਸੁ ਰ ਹ ਹਿ ਘਾ ਸ ਸ ਏ ਸ ਸ

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੧੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਇਕ ਬਿਨ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ ॥ ਭੰਜਨ ਗੜੁਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਾ
 ਭਇਓ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਥਕਿਓ ਪਾਰਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰਿ
 ਸਿਧ ਨ ਆਈ ॥੨॥ ਅਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਰਨ ਕਛੁ ਨ ਖੈ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਸਿਧ ਹੈ ਰੇ ਜੜ ਤੋਹਿ
 ਕਛੁ ਬਰ ਦੈ ਹੈ ॥੩॥ ਜੋ ਜਿਧ ਹੋਤ ਤੌ ਦੇਤ ਕਛੁ ਤੁਹਿ ਕਰ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੁ ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣਿ
 ਸੁਆਮੀ ਬਿਨ ਯੋ ਨਹਿ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ ॥੪॥੧॥

ਰਾਗ ਸ਼ੰਕਰਾ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਸਂ ਸੰ ਸਂ	ਨ ਪ ਪ ਗ	ਪ ਗ	ਸ - ਸ
ਇਕ ਬਿ ਨ ਦੂ ਸ ਰ ਸੋ	ਨ ਚਿ ਨਾ	ਨ ਦਾ	ਪ੍ਰ ਭ
ਗ ਗ ਗ ਪ ਪ ਪ	ਨ ਧ ਸੰ ਨ	ਪ ਗ	ਪ ਪ
ਭੰ ਜ ਨ ਗੜੁ ਨ ਸਮ	ਰ ਥ ਸ ਦਾ	ਪ ਗ	ਸ
ਨ ਧ ਸੰ ਨ ਪ ਪ ਗ	ਤਾ	ਸ ਰ	ਸ
ਜਾ ਨ ਤ ਹੈ	ਕਰ	ਸ	ਸ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਸ ⁺	-	ਸ ⁺	ਨ	ਧ	ਸ ⁺	ਨ	ਨ	ਨ
ਕ	ਹਾ	ਭਇ	ਓ	ਜੋ	ਸ	ਅਤਿ	ਹਿ	ਤ	ਚਿਤਿ	ਕ	ਰਿ
ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਗ ⁺	ਗ ⁺	ਗ ⁺	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਨ	ਪ	-	ਪ
ਬਹੁ	ਬਿ	ਧਿ	ਸਿ	ਲਾ	ਪੁ	ਜਾ	ਤ	ਦੀ	ਤ	ਤ	ਤ
ਨ	ਧ	ਸ ⁺	ਨ	-	ਨ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਸ	ਸ
ਪ੍ਰਾ	ਨ	ਬ	ਕਿ	ਓ	ਤ	ਪਾ	ਹਨ	ਕਹ	ਪਰ	ਸ	ਤ
ਗ	ਗ	ਪ	ਸ ⁺	ਨ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਸ	-	ਸ
ਕਛੂ	ਕ	ਰਿ	ਸਿੱ	ਧ	ਨ	ਆ	ਤ	ਦੀ	ਤ	ਤ	ਤ

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੧੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਖਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ਚੌ ਹਦ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾ ਪਲੈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕਹੈ ਜਾ ਕਰ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਭੈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾ ਕਰ ਨੇਤਿ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਛੁਰਹੋ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਰਨਿ ਲਪਟੈ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੰਕਰਾ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2
ਨ ਨ ਪ ਪ	ਪ ਗ ਪ ਪ	ਗ - ਗ ਪ	ਗ ਪ ਗ ਸ -
ਬਿ ਨ ਹ ਰਿ ਨਾ ਤ	ਮ ਨ ਬਾ ਤ	ਚ ਨ ਪੈ ਤ	ਹੈ ਤ
ਸ - ਗ ਗ ਪ	- ਨ ਨ ਸ ⁺	- ਨ ਪ	- ਪ
ਚੌ ਤ	ਹ ਦ ਲੋ ਤ	ਕ ਜਾ ਹਿ ਤ	ਨੇ ਤ
ਨ ਧ	ਸ ⁺ - ਨ ਨ ਪ	ਪ ਗ - ਗ ਪ	ਸ -
ਤਾ ਤ	ਤੇ ਤ ਕ ਹਾ ਤ	ਪ ਲੈ ਤ	ਤ ਤ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਪ	ਪ	ਸ	-	ਸ	ਸ	ਸ	-	ਨ	ਪ	ਨਧ	ਸਨ	ਨ	-
ਰਾ	S	ਮ	ਰ	ਹੀ	S	ਮ	ਊ	ਬਾ	S	ਰ	ਨ	ਸ	S	ਕਹੈ	S
ਸ	-	ਸ	ਸ	ਗ	-	ਸ	ਸ	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਪ	-	ਪ	-
ਜਾ	S	ਕ	ਰ	ਨਾ	S	ਮ	ਰ	ਟੈ	S	S	ਹੈ	S	S	S	S
ਸ	-	ਗ	ਗ	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਸ	-	ਨ	ਨ	ਪ	-	ਪ	-
ਬ	ਹ	ਮਾ	S	ਬਿ	ਸ	ਨ	ਰੁ	ਦ੍ਰ	S	S	ਰ	ਜ	ਸ	ਸਿ	
ਨ	ਧ	ਸ	S	ਨ	-	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਗ	ਪ	ਗ	-	ਸ	-
ਤੇ	S	ਬ	ਸਿ	ਕਾ	S	ਲ	ਸ	ਭੈ	S	S	ਹੈ	S	S	S	S

੧੬ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ (੨੧੨) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਮਨਿ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜ੍ਹੀ
ਮਠ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ
ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨ ਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2												
ਧ	ਪ	ਮ।	ਗ	ਰੁ	ਮ	ਗ	ਰੁ	-	ਸ	ਸ।	ਸ	ਮ	ਗ	ਮ।	
ਜਾ	S	ਗ	ਤ	ਜੋ	S	ਤ	ਜ	ਧੈ	S	ਨਿ	ਸ	ਬਾ	S	ਸੁ	ਰ
ਧ	-	ਧ	ਪ	-	ਪ	ਧ	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਗ	-	ਮ	-	
ਏ	S	ਕੁ	ਬਿ	ਨਾ	S	ਮ	ਨਿ	ਨੈ	S	ਕ	ਨ	ਆ	S	ਨੈ	S

ਅੰਤਰਾ:

ਮ - ਪ - ਧੁ - ਨ ਨ ਸਂ - ਸਂ ਸਂ ਰੁ - ਸਂ -
 ਪੂ ਸ ਰ ਨ ਧੈ ਸ ਮ ਪ੍ਰ ਤੀ ਸ ਤ ਸ ਜੈ ਸ ਸ
 ਧੁ ਧੁ ਧੁ ਨ ਸਂ - ਰੁ - ਸਂ ਨ ਸਂ ਨ ਧੁ - ਪ -
 ਬ੍ਰਤ ਗੋ ਰ ਮ ਝੂੰ ਸ ਮ ਠ ਭੁ ਸ ਲ ਨ ਮਾ ਸ ਨੈ ਸ

ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਬਨੰ ॥(ਪੰ) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਚੋਪਈ ॥ ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬਿ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਬਿ ਨਾਨਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤਿ ਤ੍ਰਿਬੈਣੀ
 ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥ ੧ ॥ ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥ ਮਦ੍ਰ
 ਦੇਸ ਹਮ ਕੇ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨ ਦੁਲਰਾਏ ॥ ੨ ॥ ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰਛਾ ॥ ਦੀਨੀ
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿਛਾ ॥ ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੌ ਆਇ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕਿ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਸ	ਪ	ਪ।	ਪ
ਤਹੀ	ਪ੍ਰ	ਰ	ਕਾ
ਨੁ	ਰ	ਰ	ਗੁ
ਪ	ਟ	ਨਾ	ਸਹਿ
			ਰ
			ਪ੍ਰ
			ਸ
			-

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁਧ	ਪਧ	ਧਧ	ਮ
ਮੁਰ	ਪਿ	ਤ	ਪੂ	ਰ	ਬਿ	ਕਿ	ਯ	ਸਿ	ਪਯਾ	ਨਾ	ਸ
ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਸਂ	-	ਨੁਧ	ਨੁ	ਪਧੁ	ਨੁ	ਪ	-
ਭਾਂ	ਸ	ਤਿ	ਭਾਂ	ਤਿ	ਕੇ	ਤੀ	ਰ	ਬਿ	ਨਾ	ਨਾ	ਸ

ਚੋਪਈ ॥ ਬਚਿੜ੍ਹ ਨਾਟਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥(ਪੰ)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥ ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਯਾ

ਪਰੁ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥ ੨੩ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰੁ ਸਿਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥ ਨਾਟਕ
ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥ ੧੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠੀਕਰਿ, ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ
ਪੁਰਿ ਕੀਯਾ ਪਯਾਨ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸੀ ਕਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨਿ ॥ ੧੫ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ
ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ॥ ੧੬ ॥

ਮਿਸਰਤ ਯਮਨ ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ:

	0	x	0	x
ਗ	ਗ	ਗਰ	ਸਰ	ਰਸ
ਤਿਲ	ਕ	ਜੰ	ਵੂ	੯
ਪ	-	ਪਮ'	ਗਰ	ਗਮ
ਕੀ	ਨੋ	ਡਬ	ਡੋ	੯
			੯	੯
			੯	੯
			੯	੯
			੯	੯
			੯	੯

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਮ'	ਗਮ'	ਧਨ	ਸ'	-	ਸ'	ਨਰ'	ਸ'	ਸ'	ਨਧ	ਨਧ	ਪ	-	ਪ
ਸਾ	ਧ	ਨ	ਹੋ	੯	ਤ	੯	੯	ਇ	ਤੀ	ਜਿਨ	ਕ	੯	ਰੀ	੯	੯
ਨ	ਧ	ਪਮ'	ਪਨ	ਧਨ	ਧਪ	ਪ	-	ਗਪ	ਮ	ਮ	ਗਰ	ਗਰ	ਸ	-	ਸ
ਸੀ	੯	ਸੁਦੀ	ਯਾ	੯	ਪ	ਰੁ	੯	ਸੀ	੯	ਨ	ਉ	ਚ	ਰੀ	੯	੯

ਚੋਪਈ ॥ (੫੭) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵਿ ਪਠਾਏ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ
ਦੋਖਯਨਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥ ੪੨ ॥ ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨਮੰ ॥ ਧਰਮ
ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨਿ ॥ ੪੩ ॥ ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ
ਤਿਨ ਜਾਪੁ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥ ੪੪ ॥ ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ
ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥ ਮਹਾਪੁਰਖ ਕਾਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ
ਜਾਨਾ ॥ ੪੫ ॥ ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ
ਨਾਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੪੬ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਸ	ਰੁ	ਯੁ	ਪ।
ਹ	ਮ	ਇ	ਹ
ਮ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ
ਧ	ਰ	ਮ	ਹੇ
ਮ	ਗ	ਮ	-
ਕਾ	ਜ	ਜ	
ਤ	ਨੁ	ਧੁ	
ਗੁ	ਰ	ਦੇ	
ਸ	ਰੁ	ਯੁ	ਪ।
ਤ	ਮੋ	ਤ	ਆ
ਸੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ
ਵਿ	ਧਿ	ਪ	ਮ
ਮ	ਗ	ਮ	-
ਾ	ਦ	ਦੇ	ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਯੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਰੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਯੁ	ਪ	ਨੁ	ਰੁ	ਸੰ	-
ਜ	ਹਾ	ਡ	ਤ	ਹਾ	ਡ	ਤੁ	ਮ	ਧ	ਰ	ਮ	ਬਿ	ਥਾ	ਡ	ਰੋ	ਦ
ਸੰ	ਰੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਯੁ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਯੁ	ਪ	ਮ	-
ਦੂ	ਸ	ਟ	ਡ	ਦੋ	ਖਿ	ਯ	ਨਿ	ਪ	ਕ	ਰਿ	ਪ	ਛਾ	ਡ	ਰੋ	ਦ

ਸਵੈਯਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੈ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਇਨਹੀ ਕੀ ਕਿ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕਿ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸੜ
ਮਰੇ ॥ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕਿ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੋ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥ ੨ ॥ ੬੪੫ ॥

ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੇਰਵਾਣੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਗੁਰ	ਗੁਸ	ਰਨੁ।	ਸ
ਇਨ	ਹੀ	ਡਕੀ	ਕਿ
ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਨਹੀ	ਮੋ	ਸੇਗ	ਰੀ
ਸ	ਸ	ਪ੍ਰਧੁ	ਸ
ਮ	ਮ	ਕੇਸ	ਜੇ
ਪ	ਪ	ਪ੍ਰਧੁ	ਮ
ਗੁ	ਮ	ਮ	ਪ
ਹੈ	ਡ	ਰਪ	ਰੇ
ਰ	ਰ	ਗੁ	ਮ
ਡ	ਡ	ਸ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਯ	ਪਮ	ਮਪ	ਪ	-	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ	ਪ	-
ਜੁ	ਧ	ਜਿ	ਤੇ	ਡ	ਡ	ਇਨ	ਹੀ	ਕ੍ਰੇਪ	ਸਾ	ਦਿ	ਡ
ਸ	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਸ	-	ਸ
ਇਨ	ਹੀ	ਕ੍ਰੇਪ	ਸਾ	ਦਿ	ਸੁ	ਦਾ	ਨ	ਕ	ਰੇ	ਡ	ਡ

ਤ੃ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੂਯੇ(੧੩) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸ਼ਾਵਗ ਸੁਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿਓ ਘਰਿ ਜੋਗਿ ਜਤੀ ਕੇ ॥ ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ
ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਿਯੇ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ
ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ ॥ ੧ ॥ ੨੧ ॥

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x		2	3	x		2	3						
ਪ	ਪ	ਮ		ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨ	ਸ	ਸ
ਸ੍ਰੀ	ਭ	ਗ	ਵਾ	ਡ	ਨ	ਕੀ	ਭਾ	ਇ	ਕ੍ਰ	ਪਾ	ਡ	ਹੂੰ	ਤੇ
ਸ	ਮ	ਗ	ਪ	-	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	-	
ਏ	ਕ	ਰ	ਤੀ	ਡ	ਬਿ	ਨੁ	ਏ	ਕ	ਰ	ਤੀ	ਡ	ਕੇ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨ	ਨ	ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	-
ਸ਼ਾ	ਵ	ਗ	ਸੁ	ਡ	ਧ	ਸ	ਮੂ	ਹ	ਸਿ	ਧਾ	ਨ	ਕੇ	ਡ
ਗ	ਮ	ਪ	ਨ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	-	
ਦੇ	ਖਿ	ਫਿਰਿ	ਓ	ਡ	ਘ	ਰਿ	ਜੋ	ਗਿ	ਜ	ਤੀ	ਡ	ਕੇ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੪)

ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਖਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛਿਆ ॥ ਤੋਰਤ ਦੇਸ ਮਲਿੰਦ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ
ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲਯਾ ॥ ਗਾੜੇ ਗੜਾਨ ਕੇ ਤੋੜਨਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀ ਚਕ ਚਾਰ ਲਵਯਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ
ਸਿਰਨਾਇਕ ਜਾਚਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵਯਾ ॥ ੬ ॥ ੨੩ ॥

ਰਾਗ ਬਾਗੇਸਿਰੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0				x	0			
ਗੁ	ਗੁ	ਰ।	ਸ	ਸ	ਧ.	ਨੁ	ਸ।	ਮ	ਮ
ਸਾ	ਹਿ	ਬਸ	ਰੀ	S	ਸਭ	ਕੋ	ਸਿ	ਰ	ਨਾ
ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਜਾ	ਚਕ	ਅ	ਨੇ	ਜ	ਸੁ	ਏ	ਕ	ਦਿ	ਵ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਗੁ	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਰ ⁺	ਸ ⁺	-	ਸ ⁺
ਬੀ	ਰ	ਅ	ਪਾ	S	ਰ	ਬ	ਡੇ	ਬਰਿ	ਆ	S	ਰ
ਸ ⁺	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ
ਅਬਿ	ਚਾ	ਰਹਿ	ਸਾ	ਰ	ਕੀ	ਧਾ	ਰ	ਭ	ਛ	ਯਾ	S

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੪)

ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰਿਓ ਸਿਰਿ ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਲਿੰਗੁ ਗਰੇ ਲਟਕਾਇਓ॥ ਕਾਹੂੰ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ
ਮਹਿ ਕਾਹੂੰ ਪਛਾਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਓ॥ ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੌ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕੌ ਪੂਜਨ
ਧਾਇਓ॥ ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਿਓ ਸਭ ਹੀ ਜਗੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੌ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਓ॥ ੧੦ ॥ ੩੦ ॥

ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2				3	x	2				3	
ਨੁ.	ਸ	ਮ।	ਗੁ	ਰ।	ਸ	-	ਰ	ਨੁ	ਸ।	ਗੁਮ	ਗੁਰ	ਸ -
ਸ੍ਰੀ	ਭ	ਗ	ਵਾ	S	ਨ	ਕੌ	ਭੇ	ਦੁ	ਨ	ਪਾ	S	ਇਓ S
ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁਮ	ਗੁਰ	ਸ -
ਛੂ	ਰ	ਕ੍ਰ	ਆ	S	ਉ	ਰ	ਝਿਓ	ਸ	ਭ	ਹੀ	S	ਜ ਗੁ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਸੰ
ਕਾ	ਹੂੰ	ਲੈ	ਪਾ	ਡ	ਹ	ਨ	ਪੂ	ਜ	ਧ	ਰਿ	ਓ	ਸਿ	ਰਿ
ਨੁ	ਸੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਕਾ	ਹੂੰ	ਲੈ	ਲਿੰ	ਡ	ਗੁ	ਗ	ਰੇ	ਲ	ਟ	ਕਾ	ਡ	ਇਓ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੩੪)

ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੌ ਦਲ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ ॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ
ਪ੍ਰੀਤ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾਪਤਿ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ ॥ ਰੋਜੀ ਹੀ ਰਾਜ ਬਿਲੋਕਤ
ਰਾਜਕ ਰੋਖ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥ ੨ ॥ ੨੪੪ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਗ	ਗ	ਰ।	ਗ	ਰ।	ਸ
ਦਾ	ਹ	ਤ	ਹੈ	ਡ	ਦੁ
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	-	ਰ
ਦੁੱ	ਜ	ਨ	ਕੇ	ਡ	ਪ

2	3
ਯ	ਪੁ
ਦੋ	ਨ
ਗ	ਕੌ
ਦਾ	ਡਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	-	ਸੰ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਖੰ	ਡ	ਅ	ਖੰ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਚੰ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਹਾ	ਡ	ਰ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	-	ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਰ
ਪੂ	ਰ	ਨ	ਪ੍ਰੇ	ਮ	ਕੀ	ਡ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਸੰ	ਭਾ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੩੪)

ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ
ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ
ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ੩ ॥ ੨੪੫ ॥

ਰਾਗ ਕਾਮੋਦ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਮ	ਰ	ਰ	ਪ	-	ਧ
ਪੂ	ਰ	ਨ	ਪ੍ਰੇ	੮	ਮ
ਰ	ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸਿਉ	ਕਿ	ਨ	ਸਿ	ਰੀ	ਪ
			ਦ	ਮਾ	ਪ
				ਤਿ	ਪਾ
				ਤਿ	ਪਾ
				੮	ਏ
					੮

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ	ਧ	ਪ
ਕੀ	ਟ	ਪ	ਤੰ	੮	ਗ	ਕੁ	ਰੰ	ਗ	ਭੁ	ਜੰ	੮
ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	-	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਸ	ਰ	-
ਭੂ	ਤ	ਭ	ਵਿੱ	੮	ਖ	ਭ	ਵਾ	ਨ	ਬ	ਨਾ	੮

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੩੫)

ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ
ਅਗੇਹ ਅਛੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ
ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ੨੪੨ ॥

ਰਾਗ ਸ਼੍ਲੰਕਰਾ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਸ	ਸ	ਨ	ਪ	-	ਗ
ਕਾ	ਹੇ	ਕੋ	ਡੋ	੮	ਲ
ਸ	ਸ	ਸ	ਗ	ਗ	ਪ
ਸੁ	ਦ	ਰ	ਸਿ	ਰੀ	ਪ
			ਦ	ਮਾ	ਪ
				ਤਿ	ਲੈ
				ਤਿ	ਲੈ
				੮	ਹੈ
					੮

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਪ	ਸ	-	ਸ	ਸ	ਨ	ਪ	ਪ	ਨਧ	ਸਨ	ਨ	ਨ
ਕਾ	ਮ	ਨ	ਕ੍ਰੋ	੮	ਧ	ਨ	ਲੋ	ਭ	ਨ	ਮੋ	੯	ਹ	੯
ਸ	ਸ	ਸ	ਨ	-	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਪ	ਗ	-	ਸ	-
ਰੋ	ਗ	ਨ	ਸੋ	੮	ਗ੍ਰਾ	ਨ	ਭੋ	ਗ	ਨ	ਭੈ	੯	ਹੈ	੯

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	x	2												
ਸ	ਮ	ਗ	ਪ।	ਪ	ਨ	ਧ	ਸ	ਨ	-	ਪ	ਮ।	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ।
ਤੁ	ਮ	ਹੋ	ਸ	ਭ	ਰਾ	ਜ	ਨ	ਕੇ	੮	੮	੮	ਰਾ	੯	ਜਾ	੯
ਸ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ।	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨਧ	ਸਨ	ਧਪ	ਪਮ।	ਗਮ	ਗ
ਆ	੯	ਧੇ	ਆ	ਪ	ਗ	ਰੀ	ਬ	ਨਿ	ਵਾ	੮	੮	ਜਾ	੯	੯	੯

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	-	ਨ	-	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਨ	ਸ	ਸ	
ਦਾ	੯	ਸ	ਜਾ	੯	ਨ	ਕ	ਰ	ਕਿ	ਰ	ਪ।	ਕਰ	ਹੁ	੯	ਮੋ	ਹਿ
ਨ	ਸ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ।	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
ਹਾ	੯	ਰ	ਪ	ਰਾ	੯	ਮੈ	੮	ਆ	੯	ਨ	ਦੁਵਾ	੯	ਰ	ਤੋ	ਹਿ

ਤੂਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਵਿਤ ॥ (੧੧) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੁਇ ਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰੁ ਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹੁਇ ਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹੁਇਕੈ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਭੀਖ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਦਾਨਿ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਂਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਝ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥ ੧ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

	4	x	0	2	0	3
ਮ।	-	ਪ	ਸं	-	ਸं	ਯ।
ਕ	ੴ	ਤ	ਹੁੰ	ੴ	ਸੁ	ਚੇ
ਯੁ	-	ਪ	ਮ	-	ਪ	ਗੁ
ਚੇ	ੴ	ਤ	ਨਾ	ੴ	ਕੋ	ਚਾ
ਰ	-	ਰ	ਮ	-	ਮ	ਪ
ਕ	ੴ	ਤ	ਹੁੰ	ੴ	ਅ	ਚਿੰ
ਯੁ	-	ਯੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ
ਸੌ	ੴ	ਵ	ਤ	ੴ	ਅ	ਚੇ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਪ	ਯੁ	-	ਯੁ	ਸं	-	ਸं	ਸं	ਸं
ਕ	ੴ	ਤ	ਹੁੰ	ੴ	ਭੇ	ਖਾ	ੴ	ਰੀ	ਹੁ	ਇ
ਯੁ	-	ਯੁ	ਸं	-	ਸं	ਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	-
ਮਾਂ	ੴ	ਗ	ਤ	ੴ	ਫਿ	ਰ	ੴ	ਤੀ	ੴ	ਖ
ਯੁ	-	ਯੁ	ਸं	-	ਸं	ਨੁ	ਯੁ	ਯੁ	ਪ	ਪ
ਕ	ੴ	ਹੁੰ	ਮ	ੴ	ਹਾਂ	ਦਾ	ੴ	ਨਿ	ਹੁ	ਇ
ਯੁ	-	ਯੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਸ	-
ਮਾਂ	ੴ	ਗਿੜ	ਧ	ੴ	ਨ	ਦੇ	ੴ	ਤ	ਹੋ	ੴ

ਚੌਪਈ॥(੫੪) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ॥ ਹੇਮ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ ਜਹਾਂ॥ ਸਪਤ
ਸਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ॥ ੧॥ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ॥ ਪੰਡੁ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ॥ ਤਹ ਹਮ
ਅਧਿਕ ਤਪਸਿਆ ਸਾਧੀ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲਕਾ ਅਰਾਧੀ॥ ੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ॥ ਢੈੂ ਤੇ
ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ਗਯੋ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ॥ ੩॥ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ

ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸੁ ਮੁਹਿ ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ
ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ ॥ ੪ ॥ ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹਿ ॥ ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸੁਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਹਿ ॥ ਜਿਉ
ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗ ਚੰਦ੍ਰਕੌਂਸੀ ਭੈਰਵੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਮਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁਮ
ਅਬ	ਮੈ	ਅਪ	ਨੀ
ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ
ਤ	ਪ	ਸਾ	ਧਤ
		ਜਿ	ਹ
		ਬਿਧਿ	ਮੁ
		ਹਿ	ਹਿ
		ਆ	ਨੋ
			ਤ

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰਚੰ	ਨਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਹੇ	ਤ	ਮ	ਕੁੰ	ਟ	ਪਰ	ਬਤ	ਹੈ	ਜ	ਹਾ	ਤ	ਤ
ਸਾਂਗੁੰ	ਗੁਂਸੰ	ਸਾਂਨ	ਨਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਸ	ਪ	ਤ	ਸ਼੍ਰੀ	ਗ	ਤ	ਸੋ	ਭਿਤ	ਹੈਤ	ਹਾਂ	ਤ	ਤ
ਸਾਂਨ	ਰਾਂਸੰ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਗੁ						
ਸੋ	ਭਿਤ	ਹੈਤ	ਹਾਂ	ਤ	ਤ						

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ (੨੦੯) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ ॥ ਸਿੰਝੀ ਸਾਚ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਛੂਤ
ਚੜਾਓ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ੧ ॥ ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਛਿਛਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੰ ॥ ਬਾਜੈ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤੜੁ ਹਰਿ
ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥ ੧ ॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਰੰ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ
ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਰੰ ॥ ੨ ॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੈ ॥ ਸਦਾ
ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਯਾਯੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

0	3	X	2
ਪ ਪ ਮ ਪ	ਗੁ ਗੁ ਰ ਸ ਰ -	ਸ -	ਨ ਸ ਗੁ ਮ
ਰੇ ਸ ਮ ਨ ਇ ਹ ਬਿ ਧਿ ਜੋ	ਗੁ ਕ ਮਾ	ਗੁ ਦ	ਗੁ ਦ
ਨੁ - ਸ ਗੁ - ਰ ਨੁ ਸ ਗੁ - ਮ ਪ ਗੁ ਰ ਸ ਸ	ਗੁ ਕ ਪ ਗੁ ਰ ਸ ਸ	ਗੁ ਕ ਸ ਨ ਲਾ	ਗੁ ਕ ਸ ਨ ਲਾ
ਸਿੰ ਸ ਛੀ ਦ ਸਾ ਦ ਚ ਅ ਕ ਪ ਟ ਕੰ ਦ ਨ ਲਾ	ਗੁ ਕ ਪ ਗੁ ਰ ਸ ਸ	ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ	ਗੁ ਮ ਪ
ਗੁ ਮ ਪ ਨ ਸੰ - ਨ ਧ ਪ ਪ - ਪ ਨ ਲਾ	ਗੁ ਕ ਪ ਗੁ ਮ ਪ	ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ	ਗੁ ਮ ਪ
ਪਿਆਡ ਨ ਬਿ ਭੂ ਦ ਤ ਚ ਤਾ ਦ ਸ ਸ	ਗੁ ਕ ਪ ਗੁ ਮ ਪ	ਗੁ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਪ	ਗੁ ਮ ਪ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ - ਗੁ ਮ ਪ - ਨ - ਸੰ - ਸੰ - ਨ - ਸੰ -	-
ਤਾ ਦ ਤੀ ਦ ਗ ਹੁ ਦ ਆ ਤ ਮ ਬ ਸਿ ਕ ਰ ਕੀ	ਦ
ਨ - ਸੰ ਗੁੰ ਰੰ ਰੰ ਸੰ - ਰੰ ਨ ਸੰ ਸੰ ਨ ਧ ਪ -	-
ਭਿ ਦ ਛਾ ਦ ਨਾ ਦ ਮ ਅ ਧਾ ਦ ਸ ਦ ਰੰ ਦ ਦ ਦ	-
ਨ - ਧ - ਪ - ਮ ਪ ਗੁ - ਮ ਪ ਗੁ ਰ ਨ ਨ ਸ	-
ਬਾ ਦ ਜੈ ਦ ਪ ਰ ਮ ਤਾ ਦ ਰ ਤ ਤੂ ਹ ਰਿ ਕੋ	ਦ
ਨੁ ਸ ਗੁ ਮ ਪ - ਨ - ਸੰ ਰੰ ਨ ਸੰ ਧ - ਮ ਪ	-
ਉ ਪ ਜੈ ਦ ਰਾ ਦ ਗ ਰ ਸਾ ਦ ਸ ਦ ਰੰ ਦ ਦ ਦ	-

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੯)

ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛੱਡ੍ਯਾਰੀ ਛੱਡ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਛਾਇਆ ਕਈ ਕੋਸ ਲੋਂ ਚਲਤ ਹੈ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤਿ ਫਿਰਤਿ ਦੇਸ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰਘ ਕੋ ਦਲਤੁ ਹੈ॥ ਮਾਨ ਸੇ ਮਹੀਪ ਅਉ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛੱਡ੍ਯਾਰੀ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੇ ਮਾਨਧਾਰੀ ਭੋਗਿ ਭੋਗਿ ਭੂੰਮਿ ਅੰਤਿ ਭੂੰਮਿ ਮੈ ਮਿਲਤ ਹੈ॥ ੮॥ ੨੮॥

ਰਾਗ ਪੂਰਬੀ ਝੱਪ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3	ਸ
ਨੌਜੀ	ਰੁ। ਗੀ	ਗ ਜ	ਗ ਬ੍ਰਹ	ਰੁ। ਰੀ
ਨ੍ਹ	ਨ੍ਹ ਸੇ	ਰੁ। ਗ	ਰੁ। ਗ	ਨ ਗ
ਬ੍ਰਮ	ਛੇ ਬ੍ਰਮ	ਡੇ ਮ੍ਰ	ਛੇ ਝ੍ਰ	ਯਾ
ਛ	ਗ ਹੀ	ਧੁ। ਕੀ	ਨ ਇਆ	ਨ ਯੁ
ਪ ਕੋ	ਤ੍ਰੁ। ਮੁ	ਮੁ। ਧੁ	ਗ ਕ	ਈ ਰੁ।
	ਸ ਲੌ	ਚ	ਲ ਤ	ਸ
	ਦ			ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਗ	ਮ	ਧੁ।	ਮ	ਸ	ਨ	ਰੁ।	ਸ
ਬ	ਡੇ	ਬ	ਦ	ਡੇ	ਰਾ	ਜ	ਦ	ਕੇ
ਨ	ਰੁ।	ਗੰ	ਰੁ।	ਸੰ	ਰੁ।	ਨ	ਦ	ਪ
ਦਾ	ਬ	ਤਿ	ਦ	ਫਿ	ਰ	ਤਿ	ਦ	ਸ
ਮ	ਧੁ।	ਨ	ਧੁ।	ਰੁ।	ਨ	ਧੁ।	ਧੁ।	ਪ
ਬ	ਭੇ	ਬ	ਦ	ਭੇ	ਰਾ	ਜ	ਦ	ਕੇ
ਸ	ਨ	ਧੁ।	ਪ	ਮੁ।	ਗ	ਰੁ।	ਦ	ਸ
ਦੁ	ਪ	ਕੋ	ਦ	ਦ	ਲ	ਤ	ਦ	ਦ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੨)

ਕਹੂੰ ਜਛ ਗੰਧਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆਪਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਹੋਇ ਕੈ ਹਿੰਦੂਆ
ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਿਓ ਕਹੂੰ ਹੁ ਇਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਹੁਇ ਪੁਰਾਨ ਕੋ
ਪੜਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ
ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ॥ ੨ ॥ ੧੨ ॥

ਰਾਗ ਬਾਗੇਸਰੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4	
ਸ	ਸੰ।	ਨੁ	ਪੁ।	ਮ	ਯ	ਗੁ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਜੁੱ	ਛ	ਗੰ	ਰ
ਮ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਡ	ਬਿ	ਦਿਆ	ਰ
ਧ	ਨੁ	ਸ	ਮ	-	ਮ	ਨੁ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਡ	ਏ	ਕਿੰ	ਪਿ
ਨੁ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸ
ਸਾ	ਡ	ਚ	ਕ	ਹੁੰ	ਪ੍ਰੇ	ਤ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਮ	ਧ	-	ਨੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਸੰ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਹੋ	ਇ	ਕੈ	ਹਿੰ	ਡ	ਦੂ	ਆ	ਡ
ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਸੰ	-	ਰੰ	ਸੰ	-	ਨੁ	ਧ	-
ਗਾ	ਡ	ਇ	ਝ੍ਰੀ	ਡ	ਕੋ	ਗੁ	ਪ	ਤ	ਜ	ਚਿ
ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	-
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਹੁ	ਇ	ਕੈ	ਤੁ	ਡ	ਰ	ਕਾ	ਡ
ਧ	ਨੁ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਕਾ	ਡ	ਰੇ	ਬਾਂ	ਡ	ਗ	ਦੇ	ਡ	ਤ	ਹੋ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੨)

ਕਹੂੰ ਜਟਾਪਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਨ ਫਾਰੇ ਕਹੂੰ
ਡੰਡੀ ਹੁਇ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕਿ ਫੂਕਿ ਪਾਵਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁਇ ਕੈ ਸਾਧਤ
ਸਿਲਹਾਨ ਕੌ ਕਹੂੰ ਛੜੀ ਹੁਇ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰਤ ਮਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਕੌ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ
ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥ ੫ ॥ ੧੫ ॥

ਰਾਗ ਬਿਭਾਸ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4	-
ਪ	-	ਪੁ	ਪ।	-	ਪ।	ਗ
ਕ	ੴ	ਹੁੰ	ਭੂ	ੴ	ਮਿ	ਭਾ
ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ	ਪ
ਤਾ	ੴ	ਰ	ਤ	ੴ	ਰੋ	ਮ
ਗ	ਗ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ
ਕ	ੴ	ਹੁੰ	ੴ	ਭ	ਵ	ਭੂ
ਪੁ	-	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੁ
ਭਾ	ੴ	ਵ	ਨਾ	ੴ	ਭ	ਰ

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	-	ਗ	ਪ	-	ਪ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਸੰ	-
ਕ	ੴ	ਹੁੰ	ਜ	ੴ	ਟਾ	ਧਾ	ੴ	ਰੀ	ਕ	ੴ
ਸੰ	-	ਸੰ	ਰੁ	ਗੰ	ਰੁ	ਸੰ	-	ਸੰ	ਧੁ	-
ਕੰ	ੴ	ਠੀ	ੴ	ਧ	ਰੈ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮ	ਚਾ	ੴ
ਪੁ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ
ਕ	ੴ	ਹੁੰ	ਜੋ	ੴ	ਗ	ਸਾ	ੴ	ਪੀ	ਕ	ੴ
ਧੁ	ਸੰ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਗ	ਪ	ਰੁ	ਸ	-
ਸਾ	ੴ	ਧ	ਨਾ	ੴ	ਕ	ਰ	ੴ	ਹੋ	ੴ	ੴ

ਭਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਫੰਦ ॥(੧੦) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬਿੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ੧੯੫ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥ ੧੯੬ ॥ ਨਮੋ ਜੁਧ ਜੁਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਛੂਤੇ ॥ ੧੯੭ ॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥ ੧੯੮ ॥

ਰਾਗ ਕਾਮੋਦ ਝੱਪ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3	
ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ
ਨ	ਮੋ	ਸੂ	ਰ	ਜ
ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ
ਨ	ਮੋ	ਚੰ	ਡ	ਰ
ਪ	ਪ	ਧ	ਸੰ	-
ਨ	ਮੋ	ਰਾ	ਡ	ਜ
ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ
ਨ	ਮੋ	ਇੰ	ਡ	ਇੰ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਨ	ਮੋ	ਅੰ	ਡ	ਧ	ਕਾ	ਡ	ਰੇ	ਡ	ਡ
ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ
ਨ	ਮੋ	ਤੇ	ਡ	ਜ	ਤੇ	ਡ	ਜੇ	ਡ	ਡ
ਸੰ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	-	ਪ
ਨ	ਮੋ	ਬਿੰ	ਡ	ਦ	ਬਿੰ	ਡ	ਦੇ	ਡ	ਡ
ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ
ਨ	ਮੋ	ਬੀ	ਡ	ਜ	ਬੀ	ਡ	ਜੇ	ਡ	ਡ

ਸੈਯਾ ॥(੨੫੪) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਅਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਰੈ
ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਰੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ੮੯੩ ॥

ਰਾਗ ਸੰਕਰਾ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਸਥਾਈ:

3	4	5	x	0	2	0
ਗ	-	ਪ	ਨ	-	ਧ	ਸੰ
ਪਾਂ	ਇ	ਗ	ਹੇ	ਜ	ਬ	ਤੇ
ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਸੰ	-
ਤਬ	ਤੇ	ਕੋਊ	ਆਂ	ਖ	ਤ	ਰੇ
					੯	੯
					੯	੯
					੯	੯

ਅੰਤਰਾ:

ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	-	ਨ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਰਾ	ਮ	ਰ	ਹੀ	ਮ	ਪੁ	ਰਾ	੯	ਨ	ਕੁ	ਰਾ	੯	ਨ
ਪ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਸ
ਅਨੇ	ਕ	ਕ	ਹੈਂ	ਮ	ਤ	ਏ	੯	ਕ	ਨ	ਮਾ	੯	ਨਜੋ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੨)

ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੈਂ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤਿ ਦੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ
ਕੋ ਮਿਲਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਛਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ॥ ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ
ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪਰੀਤ
ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ॥ ੩॥ ੧੩॥

ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਸ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਸ
ਕ	੯	ਹੂੰ	ਦੇ	੯	ਸਿ

ਨ	ਨ	ਨ	ਸ	-	ਸ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-
ਵਾ	ਡ	ਨ	ਮੈ	ਡ	ਬਿ	ਰਾ	ਡ	ਜ	ਮਾ	ਡ	ਨ
ਰ	ਸ	ਨੂ	ਪੁ	ਨੂ	ਸ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਦਾ	ਡ	ਨ	ਵਾ	ਡ	ਨ	ਕੋ	ਡ	ਗੁ
ਮ	ਮ	ਪ	ਨੂ	ਧ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-
ਮਾ	ਡ	ਨ	ਮ	ਡ	ਤਿ	ਦੇ	ਡ	ਤ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	ਪ	-	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੂ	ਨੂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਇੰ	ਡ	ਦ੍ਰ	ਰਾ	ਡ	ਜਾ	ਕੋ	ਡ	ਮਿ
ਨੂ	-	ਨੂ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਗੁ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੂ	ਧ	ਪ
ਲ	ਡ	ਤ	ਇੰ	ਡ	ਦ੍ਰ	ਪ	ਦ	ਵੀ	ਡ	ਸੀ	ਡ
ਨੂ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਪ	ਨੂ	ਸਂ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਇੰ	ਡ	ਦ੍ਰ	ਪ	ਡ	ਦ	ਵੀ	ਡ	ਛ
ਗੁ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੂ	ਸਂ	ਨੂ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ
ਪਾ	ਡ	ਇ	ਛੀ	ਡ	ਨ	ਲੇ	ਡ	ਤ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੨)

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰੁਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਿਆਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠਉਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ॥ ੪॥੧੪॥

ਰਾਗ ਮੁਲਤਾਨੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਨ	ਨ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਸ	ਰੀ	ਡ
ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਸ

ਬ	੯	ਦਿਆ	ਕੇ	੯	ਬਿ	ਚਾ	੯	ਰੀ	ਕ	੯	ਹੁੰ
ਨ	ਸ	ਸ	ਮੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ
ਮਾ	੯	ਰ	ਤ	੯	ਅ	ਹਾ	੯	ਰੀ	ਕ	੯	ਹੁੰ
ਸਂ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਧੁਪ	ਮੁਗੁ	ਰਸ
ਨਾ	੯	ਰ	ਕੇ	੯	ਨਿ	ਕੇ	੯	ਤ	ਹੋ	੯	੯

ਅੰਤਰਾ:

ਗੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਕ	੯	ਹੁੰ	ਦੇ	੯	ਵਾ	ਵਾ	੯	ਨੀ	ਕ	੯	ਹੁੰ
ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਗੁ	ਹੁੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸਾ	੯	ਰ	ਦਾ	੯	ਭ	ਵਾ	੯	ਨੀ	ਕ	੯	ਹੁੰ
ਮੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਮੁ	੯	ਗ	ਲਾ	੯	ਮ੍ਰਿ	ੜਾ	੯	ਨੀ	ਕ	੯	ਹੁੰ
ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	ਧੁਪ	ਮੁਗੁ	ਰਸ
ਸਿਆ	੯	ਮ	ਕ	੯	ਹੁੰ	ਸੇ	੯	ਤ	ਹੋ	੯	੯

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੨)

ਕਹੁੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੌ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੁੰ ਨਿਤਕਾਰੀ ਚਿੜਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ ॥ ਕਤਹੁੰ ਪਯੁਖ ਹੁਇ
ਕੈ ਪੀਵਤ ਪਿਵਾਵਤ ਹੋ ਕਤਹੁੰ ਮਯੁਖ ਉਖ ਕਹੁੰ ਮਦਿ ਪਾਨਿ ਹੋ ॥ ਕਹੁੰ ਮਹਾ ਸੂਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਮਵਾਸਨ ਕੌ
ਕਹੁੰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੁੰ ਮਹਾਦੀਨ ਕਹੁੰ ਦ੍ਰਿਬ ਕੇ ਅਪੀਨ ਕਹੁੰ ਬਿਦਿਆ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੁੰ
ਭੂਮਿ ਕਹੁੰ ਭਾਨੁ ਹੋ ॥੬॥ ੧੬॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਧੁ।	-	ਧੁ	ਪ।	-	ਪ
ਕ	੯	ਹੁੰ	ਗੀ	੯	ਤ
ਗ	ਹੁੰ	ਹੁੰ	ਗ	੯	ਨ
ਦਾ	੯	ਨ	ਕੌ	੯	ਵ

ਸ	-	ਸ	ਧੁ.	-	ਨ	ਸ	-	ਤੁ	ਤੁ	ਸ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੂੰ	ਨਿ	ਡ	ਤ	ਕਾ	ਡ	ਰੀ	ਚਿ	ਡ	ਡ
ਗ	ਰੁ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਕਾ	ਡ	ਗੀ	ਕੇ	ਡ	ਨਿ	ਧਾ	ਡ	ਨ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਪ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਨ	-	ਨ	ਸ	-	ਸ
ਕ	ਡ	ਤ	ਹੂੰ	ਡ	ਪ	ਯੂ	ਡ	ਖ	ਹੁ	ਇ	ਕੈ
ਪੁ	-	ਨ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਪੀ	ਡ	ਵ	ਤ	ਡ	ਪਿ	ਵਾ	ਵ	ਤ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਮਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (੧੩)

ਕਹੂੰ ਅਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰੁਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ
ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਤਿ ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ
ਬੀਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੜਪਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ
ਛਕ ਵਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥੨॥੧੭॥

ਰਾਗ ਗੁਨਕਲੀ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

	4	x	0	2	0	3					
ਮ।	-	ਪ	ਧੁ	ਪ।	ਮ।	ਤੁ	-।	ਤੁ	ਹੂੰ	ਸ	ਹੂੰ
ਕ	ਡ	ਹੂੰ	ਅ	ਡ	ਕ	ਲੰ	ਡ	ਕ	ਕ	ਡ	ਡ
ਸ	-	ਸ	ਧੁ.	-	ਧੁ.	ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਮਾ	ਡ	ਰ	ਤ	ਡ	ਮ	ਯੰ	ਡ	ਕ	ਕ	ਡ	ਡ
ਮ	-	ਪ	ਧੁ	-	ਧੁ	ਸ	-	ਸ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਪੁ	ਡ	ਰ	ਨ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਜੰ	ਡ	ਕ	ਕ	ਡ	ਡ
ਧੁ	-	ਧੁ	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਮ	ਰੁ	ਮਧ	ਮਰੁ	ਸ
ਸੁ	ਡ	ਧ	ਤਾ	ਡ	ਕੀ	ਸਾ	ਡ	ਰ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਪ	ਯ	-	ਯ	ਸ	-	ਸ	ਸ	-	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਦੇ	ਡ	ਵ	ਧ	ਰ	ਮ	ਕ	ਡ	ਹੂ
ਯ	-	ਯ	ਸ	-	ਸ	ਰੁ	-	ਰੁ	ਸ	-	ਸ
ਸਾ	ਡ	ਧ	ਨਾ	ਡ	ਕੇ	ਹ	ਰ	ਮ	ਕ	ਡ	ਹੂ
ਯ	-	ਯ	ਸ	-	ਸ	ਯ	-	ਯ	ਪ	-	ਪ
ਕੁ	ਤ	ਸ	ਤਿ	ਡ	ਕੁ	ਕਰ	ਡ	ਮ	ਕ	ਡ	ਹੂ
ਯ	-	ਯ	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਮ	ਰੁ	ਮਪ	ਮਰੁ	ਸ
ਧ	ਰ	ਮ	ਕੇ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਕਾ	ਡ	ਰ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੩)

ਕਹੂ ਗੀਤ ਕੇ ਗਵਯਾ ਕਹੂ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜਯਾ ਕਹੂ ਨਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂ ਨਰ ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂ ਬੇਦ ਬਾਨੀ ਕਹੂ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂ ਰਾਜਾ ਕਹੂ ਰਾਨੀ ਕਹੂ ਨਾਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜਯਾ ਕਹੂ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰਯਾ ਕਹੂ ਲਖਨ ਲਵਯਾ ਕਹੂ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨਿ ਹੋ ਨਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥ ੮ ॥ ੧੯ ॥

ਰਾਗ ਬੈਰਾਗੀ ਭੈਰਵ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਮ	ਰੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਪ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਗੀ	ਡ	ਤ
ਨ.	ਧ	ਨ.	ਸ	ਰ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਬੇ	ਡ	ਨ
ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ
ਕ	ਡ	ਹੂ	ਨਿ	ਡ	ਤ
ਸ	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮਪ
ਕ	ਹੂ	ਨ	ਰ	ਕੋ	ਆ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਪ	ਨ	ਸ	ਸ	ਸ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਬੇ	ਡ	ਦ	ਬਾ	ਡ	ਨੀ	ਕ	ਡ	ਹੁੰ
ਨ	ਪ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਨੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ	ਸ
ਕੋ	ਡ	ਕ	ਕੀ	ਡ	ਕ	ਹਾ	ਡ	ਨੀ	ਡ	ਡ	ਡ
ਰੁ	ਮ	ਟੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਸ
ਕ	ਹੁੰ	ਰਾ	ਜਾ	ਕ	ਹੁੰ	ਰਾ	ਡ	ਨੀ	ਕ	ਡ	ਹੁੰ
ਸ	ਨੁ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਮਰੁ	ਮਪ	ਮਰੁ	ਸ
ਨਾ	ਡ	ਰਿ	ਕੇ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਕਾ	ਡ	ਰ	ਹੋ	ਡ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੩)

ਕਹੁੰ ਬ੍ਰਹਮਬਾਦ ਕਹੁੰ ਬਿਦਿਆ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੁੰ ਨਾਦ ਕੋ ਨਿਨਾਦ ਕਹੁੰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੁੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ
ਕਹੁੰ ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹੁੰ ਨੀਤਿ ਅਉ ਅਨੀਤਿ ਕਹੁੰ ਜਾਲਾ ਸੀ ਜਗਤ ਹੋ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੁੰ
ਇਕਾਤੀ ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੁੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੁੰ ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੁੰ ਬਰ ਦੇਤ ਕਹੁੰ ਛਲ ਸੌ ਛਿਨਾਇ ਲੇਤ
ਸਰਬ ਕਾਲਿ ਸਰਬ ਠੋਰਿ ਏਕ ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ ॥ ੧੦ ॥ ੨੦ ॥

ਰਾਗ ਅਹੀਰ ਭੈਰਵ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4	
ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	-	ਮ	ਪ
ਕ	ਡ	ਹੁੰ	ਬ	ਡ	ਰ	ਦੇ
ਸ	-	ਸ	ਧ	-	ਨੁ	ਰ
ਛ	ਡ	ਲ	ਸੋ	ਡ	ਛਿ	ਨਾ
ਮ	-	ਮ	ਪ	-	ਧ	ਨੁ
ਸ	ਰ	ਬ	ਕਾ	ਡ	ਲਿ	ਸ
ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਧਧ
ਏ	ਡ	ਕ	ਸੇ	ਡ	ਲ	ਗ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	-	ਮ	ਪ	-	ਪ	ਧ	ਧਨੁ	ਪਧ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਕ	ੴ	ਹੂੰ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮ	ਬਾ	ੴ	ਦ	ਕ	ੴ	ਹੂੰ
ਸਂ	-	ਨੁ	ਧ	-	ਨੁ	ਰੁੰ	-	ਰੁੰ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਬਿ	ੴ	ਦਿਆ	ਕੋ	ੴ	ਬਿ	ਖਾ	ੴ	ਦ	ਕ	ੴ	ਹੂੰ
ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	-
ਨਾ	ੴ	ਦ	ਕੋ	ੴ	ਨਿ	ਨਾ	ੴ	ਦ	ਕ	ੴ	ਹੂੰ
ਨੁ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਧਪ	ਮਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੁਸ
ਪੂ	ੴ	ਰ	ਨ	ੴ	ਭ	ਗ	ੴ	ਤ	ਹੋ	ੴ	ੴ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੭)

ਭੂਤ ਬਨਚਾਰੀ ਛਿਤ ਛਉਨਾ ਸਭੈ ਦੁਪਾਪਾਰੀ ਪਉਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਭਛਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜਯਾ ਤੇ ਤੋ ਗਉਅਨ ਕੇ ਜਯਾ ਬਿਖਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀ ਬਡਯਾ ਦੇਤ ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ ਬ੍ਰਿਕ ਧਿਆਨੀ ਠਾਠੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਜੇਤੋ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਦੰਚ ਮਨਿ ਭੂਲਿ ਆਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੨ ॥

ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਮਨੀ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਸਧੁ	ਸਰ	ਗ	-
ਭੂ	ਤ	ਬ	ੴ
ਸ	ਰ	ਪ	ਗ
ਛਉ	ਨਾ	ਸ	ੴ
ਧੁ	-	ਸ	-
ਪਉ	ਨ	ਕੇ	ੴ

ਰ		ਗ	ਰ	ਸ	ਧ	ਸ	-
ਨ	ੴ	ਚਾ	ੴ	ਰੀ	ਛਿ	ੴ	ਤ
ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰ	ਸ
ਦੁ	ੴ	ਦੁ	ੴ	ਧਾ	ਧਾ	ੴ	ਰੀ
ਰ	-	ਰ	ਗ	-	ਰ	ਗ	-
ਸੁ	ੴ	ਅ	ਹਾ	ੴ	ਰੀ	ੴ	ਭੂ

ਪ	ਧ	ਸ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗਪ	ਧਪ	ਗਪ	ਗਰ	ਸ
ਜੰ	ਗੁ	ਜਾ	ਦ	ਨੀ	ਅ	ਦ	ਤੁ	ਹੈ	ਦ	ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਗ	-	ਗ	ਪ	-	ਧ	ਸੰ	-	ਸੰ
ਤ੍ਰਿ	ਣ	ਕੇ	ਦ	ਭ	ਛ	ਦ	ਯਾ	ਧ	ਦ	ਨ
ਧ	-	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ
ਲੋ	ਭ	ਕੇ	ਦ	ਤ	ਜ	ਦ	ਯਾ	ਤੇ	ਦ	ਤੋ
ਸੰ	-	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	ਸੰਰੰ	ਸੰਧ	ਪ	-	ਪ
ਗ	ਊ	ਅ	ਨ	ਕੇ	ਜ	ਦ	ਯਾ	ਬ੍ਰਿ	ਦ	ਖ
ਪ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗਪ	ਧਪ	ਗਪ	ਗਰ	ਸ
ਭ	ਯਾ	ਮਾ	ਦ	ਨੀ	ਅ	ਦ	ਤ	ਹੈ	ਦ	ਦ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੭)

ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਸਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੇ ਜਯਾ ਕਹੈ ਨਭ ਕੇ ਉਡਯਾ ਸੋ ਚਿਰਯਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਫਲ ਕੇ ਭਛਯਾ ਤਾਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜਯਾ ਕਹੈ ਆਦਿਸ ਫਿਰਯਾ ਤੇਤੋ ਭੂਤ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਜਲ ਕੇ ਤਰਯਾ ਕੌ ਗੰਗੇਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ ਆਗ ਕੇ ਭਛਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੂਰਜ ਸਿਵਯਾ ਤਾਹਿ ਕਉਲ ਕੀ ਬਡਯਾ ਦੇਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵਯਾ ਕੌ ਕਰੀ ਕੈ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੩ ॥ ੧੩ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਮਨੀ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

3	x		2		0					
ਸਧ	ਸਰ	ਪ	-	ਮੁ।	ਗ	-	ਰ।	ਗ	ਰ	ਸ।
ਭੂ	ਮਿ	ਕੇ	ਦ	ਬ	ਸ	ਦ	ਯਾ	ਤਾ	ਦ	ਹਿ
ਗਰ	ਸਰ	ਗ	-	ਧ	ਪਮੁ।	ਗ	-	ਪ	ਰ	ਸ
ਭੂ	ਚ	ਰੀ	ਦ	ਕੇ	ਜ	ਦ	ਯਾ	ਕ	ਹੈ	ਦ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਸ ⁺	-	ਰ ⁺	ਸ ⁺	-	ਨ	ਧ	ਪ	-
ਨ	ਭ	ਕੇ	ਡ	ਉ	ਡ	ਡ	ਯਾ	ਸੁ	ਡ	ਚਿ
ਸ ⁺	-	ਨਧ	ਨਧ	ਪ	ਗ	-	ਪ	ਰ	-	ਸ
ਰ	ਯਾ	ਕੈ	ਡ	ਬ	ਖਾ	ਡ	ਨੀ	ਐ	ਡ	ਡ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੭)

ਨਾਰਾਇਣ ਕਛ ਮਛ ਤੇਂਦੂਆ ਕਹਤ ਸਭ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈਂ ਰਹਤੁ ਹੈ ॥ ਗੋਪੀਨਾਥ ਗੁਜਰ
ਗੁਪਾਲ ਸਬੈ ਧੇਨਚਾਰੀ ਰਿਖੀਕੇਸ ਨਾਮ ਕੈ ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤ ਹੈ ॥ ਮਾਧਵ ਭਵਰ ਅੌ ਅਟੇਰੂ ਕੌ ਕਨਯਾ ਨਾਮ
ਕੰਸ ਕੋ ਬਧਯਾ ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਮੂੜ ਰੂੜਿ ਪੀਟਤ ਨ ਗੁੜਤਾ ਕੌ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾ ਕੇ
ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੨੪ ॥

ਰਾਗ ਕੇਦਾਰ ਮਨੀ ਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਰ	ਸ	ਮ	-
ਨਾ	ਰਾ	ਇ	ਡ
ਧਨ	ਸ ⁺	ਧ	ਪ
ਤੇਂ	ਦੂ	ਆ	ਗ
ਸ	ਰ	ਸ	-
ਕਉ	ਲ	ਨਾ	ਭਿ
ਧ	ਨਧ	ਸ ⁺	ਕਉ
ਤਾ	ਲ	ਮੈ	ਡ
			ਲ
			ਜਿ
			ਡ
			ਹ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਸ ⁺						
---	---	----------------	---	----------------	---	----------------	---	----------------

ਗੋ	ਪੀ	ਨਾ	ਈ	ਬ	ਗੁ	ਈ	ਜ	ਰ	ਈ	ਗੁ
ਧ	ਨਧ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੁਪ	ਧਧ	ਮ	-	ਮ
ਪਾ	ਲ	ਸ	ਈ	ਬੈ	ਧੇ	ਈ	ਨ	ਚਾ	ਈ	ਰੀ
ਸ	ਰ	ਸ	-	ਸ	ਮ	-	ਗ	ਪ	-	ਪ
ਰਿ	ਖੀ	ਕੇ	ਈ	ਸ	ਨਾ	ਈ	ਮ	ਕੈ	ਈ	ਮ
ਧ	ਨਧ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮੁਪ	ਧਧ	ਮ	-	ਮ
ਹੰ	ਤ	ਲ	ਈ	ਹੀ	ਅ	ਈ	ਤ	ਹੈ	ਈ	ਈ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੭)

ਬਿਸੂਪਾਲ ਜਗਤਕਾਲ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬੈਰੀ ਸਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤੁ ਹੈ ॥ ਜੋਗੀ ਜਟਾਪਾਰੀ ਸਤੀ ਸਾਚੇ ਬੜੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਜਲ ਹੋਮ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਹੋਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਨਿਬਹਤ ਹੈ ॥ ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ ਬੇਦ ਅੰਕਤੇਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ੨੫ ॥

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਇੱਕ ਤਾਲਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	2	0	3	4
ਨ	ਧ	ਸੰ	ਨ	ਪ	-
ਬਿ	ਸ	ਵ	ਪਾ	ਈ	ਲ
ਸ	ਗ	-	ਮ	ਪ	ਪ
ਦੀ	ਈ	ਨ	ਦਿਆ	ਈ	ਲ
ਨੁ	ਪੁ	ਨੁ	ਸ	-	ਸ
ਸ	ਈ	ਦਾ	ਪ੍ਰ	ਈ	ਤਿ
ਪ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਪਨ
ਜਾ	ਈ	ਲ	ਤੇ	ਈ	ਰ

ਅੰਤਰਾ:

ਪ	-	ਪ	ਸ	+	ਸ	-	ਸ	+	ਰ	ਸ	+	ਸ	+	ਸ
ਜੋ	ੴ	ਗੀ	ਜ	ੴ	ਟਾ	ਧਾ	ੴ	ਗੀ	ਸ	ੴ	ਤੀ			
ਨ	-	ਨ	ਸ	+	ਰ	ਸ	+	ਨ	-	ਧ	ਪ	-	ਪ	
ਸਾ	ੴ	ਚੇ	ਬ	ੴ	ੜੇ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮ	ਚਾ	ੴ	ਗੀ			
ਨ	ਧ	ਸ	+	ਨ	ਪ	-	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	-		
ਧਿਆ	ੴ	ਨ	ਕਾ	ੴ	ਜ	ਡੂ	ੴ	ਖ	ਪਯਾ	ੴ	ਸ			
ਪ	ਨ	-	ਸ	-	ਸ	ਪਨ	ਸ਼ੰ	ਸ਼ੰ	ਸ਼ੰ	ਧ	ਮਪ			
ਦੇ	ੴ	ਹ	ਪੈ	ੴ	ਸ	ਹ	ੴ	ਤ	ਹੈ	ੴ	ੴ			

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ॥ ਚੌਪਈ॥ (੫੭) ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ॥ ਪੰਥੁ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹ ਸਾਜਾ॥ ਜਾਹਿ ਤਹਾ ਤੈ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ॥
ਕਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ॥ ੨੯॥

ਰਾਗ ਮਧੁਬੰਤੀ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ:

x	2	3	x	2	3
ਗੁਮੁ [।]	ਪ	ਪ।	ਗੁ	ਰ।	ਸ
ਮੈ	ਅ	ਪ	ਨਾ	ੴ	ਸੁ
ਨ	ਸ	+	ਰ	ਸ	ਨ
ਪੰ	ੴ	ਬ	ਪ੍ਰ	ੴ	ਚੂ

ਅੰਤਰਾ:

ਮੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪ	-	ਪ	-	ਨ	ਨ	ਨ	ਸ	-	ਸ	-
ਜਾ	ਹਿ	ਤ	ਹਾ	ੴ	ਤੈ	ੴ	ਧਰ	ਮੁ	ਚ	ਲਾ	ੴ	ਇ	ੴ
ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਨ	ਸ	-	ਨ	ਧ	ਪ	ਮਪ	ਨਧ	ਪ	-
ਕਬੁ	ਪਿ	ਕ	ਰ	ਨ	ਤੇ	ੴ	ਲੋ	ਕ	ਹ	ਟਾ	ੴ	ਇ	ੴ

ਆਗੇ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸ਼ਤ || ਤੂਪੁਸਾਦਿ || ਚਉਪਦੀ || (੧੧)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪ੍ਰਣਵੇ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥ ਜਲ ਬਲ ਮਹੀਅਲ ਕੀਓ ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਗਤਿ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਲੋਕ
ਚੜ੍ਹਦਸਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ੧ ॥ ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕਸਰ ਜਾਨਾ ॥ ਅਦੈ
ਅਲਖ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਾਸੀ ॥ ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਸੀ ॥ ੨ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਛੈ ਅਨਭੇਖਾ ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ
ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਭਹੁੰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਦੈ ਅਬਿਕਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ
ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਸਤ੍ਰ ਸਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਨੇ ਨੇਰਾ ॥ ਜਲ ਬਲ ਮਹੀਅਲ
ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗ ਟੋਡੀ ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ:

x	0	x	0
ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ।	ਰੁ ਸ ਸ ਪੁ - ਨਾ। ਸ - ਸ
ਪ੍ਰਣ	ਵੋ	S	ਆ S ਦਿ ਏ S ਕੰ ਕਾ ਰਾ S
ਗੁ	ਗੁ	ਮੁ	ਪੁ ਧੁ ਧੁ ਗੁਮੁ ਗੁ ਰੁ ਸ - ਸ
ਜਲ	ਬ	ਲ	ਮਹੀ ਅ ਲ ਕੀ ਓ ਪ ਸਾ ਰਾ S

ਅੰਤਰਾ:

ਗੁ	-	ਮੁ	ਪੁ ਧੁ	-	ਮੁ	ਪੁ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	-
ਆ	S	ਦਿ	ਪੁਰ ਖ	S	ਅਬ	ਗਤਿ	ਅਬ	ਨਾ	ਸੀ	S
ਨ	ਪੁ	ਪ	ਮੁ	ਪੁ	ਮੁ	ਗੁ	ਰੁਗੁ	ਰੁ	ਸ	-
ਲੋ	S	ਕਚ	ਤ੍ਰ	ਦ	ਸਿ	ਜੋ	ਤਿ	ਪ੍ਰ ਕਾ	ਸੀ	S

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (੧੩)

ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚਯਾ ਦੂਧ
ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟਯਾ ਕਿਧੋ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ ॥ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦੈ
ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੁੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ
ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ॥ ੯ ॥ ੧੯ ॥

ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ:

x	2	0	3
ਪ ਸਂ ਨ ਸਂ। ਨ ਧ ਪ ਪ। ਨ ਧ ਪ ਮ। ਗ ਮ ਗ ਮ			
ਪ੍ਰ ਨ ਕੇ ਬ ਚ ਯਾ ਦੂ ਧ ਪੁ ਤ ਕੇ ਦਿ ਵ ਯਾ ਰੋ ਗ			
ਰ ਮ ਗੁ ਰ ਸ ਨੁ ਸ ਸ ਰ ਰ ਗੁ ਗੁ ਮ ਮ ਪ -			
ਸੋ ਗ ਕੇ ਮਿ ਟ ਯਾ ਕਿ ਧੌ ਮਾ ਨੀ ਮ ਹਾ ਮਾ ਨ ਹੋ ੯			

ਅੰਤਰਾ:

ਪ ਪ ਪ ਪ ਨੁ ਧ ਮ ਪ ਧ ਧ ਨ ਨ ਸਂ ਸਂ ਸਂ
ਨਿਰ ਜੁ ਰ ਨਿ ਰੂ ਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁ ਦ ਰ ਸ ਰੂ ਪ ਹੋ ਕਿ
ਸਂ ਰਂ ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਪ ਸਂ ਸਂ ਨੁ ਨੁ ਧ ਧ ਪ -
ਭੂ ਪ ਨ ਕੇ ਭੂ ਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾ ਤਾ ਮ ਹਾ ਦਾ ਨ ਹੋ ੯
ਪਨ ਸਂਰਂ ਗੁਰ ਸਂਸਂ ਨੁ ਧ ਮਪ ਸਂਨੁ ਧਪ ਮਪ ਗੁਮ ਪਗ ਰਸ ਰਰ ਗੁਗ ਮਮ ਪ

॥ਤੂਪਸਾਦਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ (੨੦)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਨ ਰਾਗੀ ਨ ਰੰਗੀ ਨ ਰੂਪੀ ਨ ਰੇਖੀ ॥ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਦੈਖੀ ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ ॥ ਨ ਮਿੜ੍ਹੇ ਨ ਸੱਡ੍ਹੇ ਨ ਪਿੱਡ੍ਹੇ ਨ ਮਾਤੰ ॥ ੧ ॥ ੯੧ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ ॥ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੜ੍ਹੇ ਨ ਸੱਡ੍ਹੇ ਨ ਭਾਮੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿਧਿਦਾ ਬੁਧਿਦਾ ਬਿਧਿ ਰੂਪੰ ॥ ੨ ॥ ੯੨ ॥ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੀ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੀ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥ ੩ ॥ ੯੩ ॥

ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਆਸਥਾਈ:

3	x	2	0
ਮ। ਪ ਗੁ - ਮ ਨੁ - ਧ - ਨ ਨ ਸਂ ਸਂ। ਨਸਂ ਰਸਂ ਨੁਪ			

ਨ	ਹੀ	ਜਾ	ਦ	ਨ	ਜਾ	ਦ	ਈ	ਦ	ਕ	ਛੂ	ਰੂ	ਪ	ਰੇ	ਦ	ਖੰ
ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਕ	ਹਾ	ਬਾ	ਦ	ਸ	ਤਾਂ	ਦ	ਕੋ	ਦ	ਫਿ	ਰੈ	ਕਉ	ਨ	ਭੇ	ਦ	ਖੰ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਗੁ	-	ਮ	ਧ	-	ਨ	-	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਸ ⁺	-	ਸ	
ਨ	ਹੀ	ਜਾ	ਦ	ਨ	ਜਾ	ਦ	ਈ	ਦ	ਕ	ਛੂ	ਰੂ	ਪ	ਰੇ	ਦ	ਖੰ
ਨ	ਸ ⁺	ਗੁ ⁺	ਮੰ	ਰੰ	ਸ ⁺	-	ਨੁ	-	ਧ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸ ⁺	ਸ ⁺	
ਕ	ਹਾ	ਬਾ	ਦ	ਸ	ਤਾਂ	ਦ	ਕੋ	ਦ	ਫਿ	ਰੈ	ਕਉ	ਨ	ਭੇ	ਦ	ਖੰ
ਸ ⁺	ਨਸ ⁺	ਰਸ ⁺	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	-	ਮ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਕ	ਹਾ	ਨਾ	ਦ	ਮ	ਤਾ	ਦ	ਕੋ	ਦ	ਕ	ਹਾ	ਕੈ	ਕ	ਹਾ	ਦ	ਵੈ
ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੁ	-	ਧ	-	ਨ	ਨ	ਸ ⁺	ਸ ⁺	ਨਸ ⁺	ਰਸ ⁺	ਨੁਪ
ਕ	ਹਾ	ਕੈ	ਦ	ਬ	ਖਾ	ਦ	ਨੋ	ਦ	ਕ	ਹੈ	ਮੋ	ਨ	ਆ	ਦ	ਵੈ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਲਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇ ਸੰਖੇਪ ਬਿਬਰਨ ਸਮੇਤ

ਨੰ:1. ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ ਮਾਤਰਾਂ ਛੇ ਭਾਗ ਦੋ ਇੱਕ ਤਾਲੀ ਚਾਰ ਖਾਲੀ

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

ਠੇਕਾ: ਧਾ ਧੀਂ ਧਾ | ਧਾ ਤੀਂ ਨਾਨਾ

x	0
---	---

ਨੰ:2. ਤਾਲ ਰੂਪਕ ਮਾਤਰਾਂ ਸੱਤ ਭਾਗ ਤਿੰਨ ਇੱਕ ਚਾਰ ਛੇ ਤਾਲੀ ਕੁਝਕੁ ਵਿਦਵਾਨ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਪਰ ਖਾਲੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ਠੇਕਾ: ਤੀਂ ਤੀਂ ਨਾ | ਧੀਂ ਨਾ | ਧੀਂ ਨਾ

x	2	3
---	---	---

ਨੰ:3. ਮੱਤ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਨੌ ਭਾਗ ਤਿੰਨ ਇੱਕ ਛੇ ਤਾਲੀ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

- ठेका: पिं तिटकिट | पिं पिं ना | तिं पागे नाया तिटकिट
 x 2 3
- नं:4. झॅप ताल मातरां दस भाग चार इँक तिंन अঠ ताली छे खाली
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- ठेका: पीं ना | पीं पीं ना | तीं ना | पीं पीं नाना
 x 2 0 3
- नं:5. अनंद ताल मातरां साढे दस भाग चार इँक तिंन नौं ताली छे खाली दसवीं मातरा
 अँपी है।
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
- ठेका: पिं तिटकिट | पिं पिं ना | तिटकिट तिना तिं पागे पा तिटकिट
 x 2 0 3
- नेट:- उपरोक्त ठेके अंदर दसवीं मातर अँपी है।
- नं:6. मनी ताल मातरा गिआरां भाग चार इँक चार दस ताली सँड खाली
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
- ठेका: पिं पिं ना | तिटकिट तुं ना | के ता पागे | नाया तिटकिट
 x 2 0 3
- नं: 7. इँक ताला मातरां बारां भाग छे इँक पंज नौं गिआरां ताली तिंन सँड खाली
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
- ठेका: पिं पिं | पागे तिटकिट | तुं ना | के ता | पागे तिटकिट | पिं ना
 x 0 2 0 3 4
- नं: 8. ताल फरोदसत मातरां चौदां भाग सँड ताली इँक पंज नौं गिआरां तेरां पर खाली
 तिंन सँड पर
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
- ठेका: पिं किट | पिं पिं | पा पा | टे ती | पातिर किङ्पिं | नक पातिर | कझपिं नक
 x 0 2 0 3 4 5

ਨੰ: 9. ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਪੰਜ ਤੇਰਾਂ ਤਾਲੀ ਨੌ ਖਾਲੀ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
ਠੇਕਾ:	ਧਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ।	ਧਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ।	ਧਾ	ਤੀਂ	ਤੀਂ	ਤਾ।	ਤਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ
x		2					0							3		

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਬਰਨ

ਰਾਗ ਮਾਲਕੌਂਸ ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਨੁ ਸ, ਗੁ ਮ, ਧੁ ਨੁ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ, ਧੁ ਮ, ਗੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਧੁ ਨੁ ਸ ਮ, ਗੁ ਮ, ਗੁ ਸ

ਸੁਰ:- ਸਭ ਕੋਮਲ ਹਨ

ਰਾਗ ਜੈਨਪੁਰੀ ਥਾਟ ਆਸਾਵਰੀ ਪੈਵਤ ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ
ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਛਾਡਵ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਰ ਮ ਪ ਧੁ - ਨੁ ਸਂ, ਨੁ ਧੁ - ਪ, ਗੁ - ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਔਰ ਨਿਖਾਂਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਗ ਵਾਦੀ ਧ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ
ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ ਗ ਪ ਧ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਧ ਪ ਗ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਗ - ਰ ਗ -, ਪ ਗ, ਰ ਸ ਧ ਸ

ਸੁਰ:- ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ

ਰਾਗ ਚੰਦਰਕੌਂਸ ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ ਸ ਵਾਦੀ ਮ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਅੰਡਵ-ਅੰਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਨ ਸ ਗੁ ਮ, ਧੁ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨ ਧੁ ਮ, ਗੁ ਮ ਗੁ, ਸ

ਪਕੜ:- ਨ ਧੁ ਨ, ਸ ਗੁ ਮ, ਧੁ ਨ ਸ, ਨ ਧੁ ਮ ਗੁ ਮ ਗੁ ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਧ ਵਾਦੀ ਗ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰਸ, ਗਮਯ, ਨਯ, ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨ ਧ ਪ, ਮੰਪਧਪ ਗਮਰਸ

ਪਕੜ:- ਸ, ਰਸ, ਗਮਯ

ਸੁਰ:- ਮੁ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਰ ਵਾਦੀ ਪ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਅੰਡਵ-ਅੰਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ ਮ ਪ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਪ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਰ - ਮ ਪ, ਨੁ ਪ ਮ ਰ - , ਨ ਸ -

ਸੁਰ:- ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਯਮਨ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਗ ਵਾਦੀ ਨ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ ਗ, ਮੰ ਪ ਧ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨ ਧ ਪ ਮੰ ਗ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਨ ਰ ਗ - , ਰ ਨ ਰ ਸ
ਸੁਰ:- ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ- ਡਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਨ ਸ ਰ ਮ, ਰ, ਸ, ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਨ, ਧ ਨ, ਸ
ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ
ਪਕੜ:- ਨ ਧ ਨੁ ਧ ਨ ਸ, ਮ ਰ, ਪ, ਮ ਪ, ਨ ਧ ਨ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ, ਮ ਰ, ਸ
ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਤੀ ਐਡਵ-ਐਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ ਮ, ਪ, ਧ ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਧ ਪ, ਮ, ਰ ਸ
ਪਕੜ:- ਸ, ਰ ਮ ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸਂ, ਧ, ਪ ਮ, ਰ ਸ, ਰ ਮ ਰ ਸ
ਸੁਰ:- ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ

ਰਾਗ ਸੱਕਰਾ ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਗ ਵਾਦੀ ਨ ਸੰਵਾਦੀ ਜਾਤੀ ਐਡਵ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਚੂਜਾ ਪਹਿਰ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਗ ਪ ਨ ਧ ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨ ਪ ਨ ਧ ਸਂ ਨ ਪ ਗ ਪ ਗ ਸ
ਪਕੜ:- ਸਂ ਨ ਪ ਨ ਧ ਸਂ ਨ ਪ ਗ ਗ ਗ ਪ ਪ ਗ ਗ ਸ ਸ ਸ
ਸੁਰ:- ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਟ ਖਮਾਜ ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਨਿਖਾਦ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਧ, ਧ ਮ ਧ ਗ ਮ, ਸ ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਦੇਸ ਬਾਟ ਖਮਾਜ ਰ ਵਾਦੀ ਪ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ, ਮ ਪ, ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ, ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਰ ਗ ਸ

ਪਕੜ:- ਰ, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, ਪ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਰ ਗ ਸ

ਸੁਰ:- ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਬਾਟ ਕਾਫੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਛਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਮ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ, ਧ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ, ਨੁ ਧ, ਮ ਪ, ਗੁ, ਮ, ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਮ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ, ਧ, ਨ ਸੰ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਬਾਗੇਸਰੀ ਬਾਟ ਕਾਫੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਮ ਗੁ ਮ ਧ ਨੁ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਧ ਮ, ਪ ਧ, ਮ ਗੁ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਨੁ ਧ ਨੁ ਸ ਮ -, ਗੁ ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਮ ਗੁ ਸ ਰੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ

ਸੁਰ :- ਸਭ ਕੋਮਲ ਹਨ

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਆਸਾਵਰੀ ਧ ਵਾਦੀ ਗ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ- ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ: ਸ ਰ ਮ ਪ ਧੁ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ: ਸੰ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਰ ਮ ਪ, ਨੁ ਧੁ - ਪ, ਧੁ - ਮ ਪ ਗੁ ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਗੰਧਾਰ ਵਾਦੀ ਨਿਖਾਦ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਗ, ਮ ਪ, ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਪ, ਮ ਗ, ਸ

ਪਕੜ:- ਨੁ ਪ ਗ ਮ ਗ, ਸ

ਸੁਰ :- ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਕੇਦਾਰ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਮੱਧਿਆਮ ਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਛਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਮ, ਮ ਪ, ਮੁ ਪ ਮ, ਪ ਨਧ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਨ ਧ, ਪ, ਮੁ ਧ ਧ, ਮ, ਰ, ਸ

ਮੁਖ ਅੰਗ:- ਸਮ, ਮ ਗ ਪ, ਮੁੰ ਪ ਧਪ ਮ, ਮ, ਰ ਸ
ਸੁਰ:- ਮੱਧਿਆਮ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗ ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਗ ਵਾਦੀ ਨ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਗ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰ ਸ
ਪਕੜ:- ਨ ਸ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ ਰ ਸ
ਸੁਰ:- ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ।

ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ: ਨ. ਸ ਗ ਮ ਪ ਨ ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ: ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ
ਪਕੜ:- ਪ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਮ, ਗੁ ਰ ਸ
ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਹਿੰਡੋਲ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਧ ਵਾਦੀ ਗ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਐਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਗ, ਮੁੰ ਧ ਨ ਧ, ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨ ਧ, ਮੁੰ ਗ, ਸ
ਪਕੜ:- ਸ, ਗ, ਮੁੰ ਧ ਨ ਧ ਮੁੰ ਗ, ਸ
ਸੁਰ:- ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ

ਰਾਗ ਦਰਵਾਰੀ ਕਾਨੜਾ ਥਾਟ ਆਸਾਵਰੀ ਰ ਵਾਦੀ ਪ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਡਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਨੁ ਸ ਰ ਗੁ ਰ ਸ ਮ ਪ ਧ ਨੁ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਗੁ ਰ - ਸ ਧ ਨੁ ਸ ਰ - ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਪ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ, ਗਸਪ, ਧੁਨਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ, ਨਧੁ, ਪ, ਮਪੁਨਧੁਪ, ਮਗਮ, ਰੁਸ

ਪਕੜ:- ਮਪੁਨਧੁਪ, ਮ, ਗਮ, ਰੁ ਸ, ਮ

ਸੁਰ:- ਰਿਖਵ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਮੱਧਿਆਮ ਅਤੇ ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ

ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਪੈਵਤਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ ਨ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਧੁ - ਪ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੁ - ਸ

ਸੁਰ:- ਰਿਖਵ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਸੁੱਧ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਗ ਵਾਦੀ ਧ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ ਗ ਪ ਧ, ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨ ਧ, ਪ — ਗ, ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਗ, ਰ ਸ, ਨ ਧ, ਪ, ਸ, ਰ ਸ, ਗ, ਰ ਗ, ਪ ਰ, ਸ

ਸੁਰ:- ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਕਾਮੇਦ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਪ ਵਾਦੀ ਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸਰ, ਪ ਮੰਪ, ਧਪ, ਨਧਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨਧ ਪ, ਮੰਪਧਪ, ਗਮਪ, ਗਮਰਸ

ਪਕੜ:- ਰ, ਪ, ਮੰਪ, ਧਪ, ਗਮਪ, ਗਮਰਸ

ਸੁਰ:- ਮੱਧਿਆਮ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ ਥਾਟ ਟੋਡੀ ਪ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਨ ਸ ਗੁ ਮੰ ਪ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨ, ਧ ਪ ਮੰ ਗੁ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਗੁ ਮੰ ਪ ਨ ਦ ਧ ਪ ਮੰ ਗੁ ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਪੂਰਬੀ ਥਾਟ ਗ ਵਾਦੀ ਨ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਨ ਚੁ, ਗ ਮੰ ਪ ਮੰ, ਧ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨ, ਧ ਪ ਮੰ, ਗ ਮ ਗ ਮੰ ਧ, ਮੰ, ਗ, ਚੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਨ - ਚੁ, ਗ ਮੰ ਪ, ਧ ਮ ਗ ਮ ਗ

ਮੁਰ:- ਰਿਖਬ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਮੱਧਿਆਮ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਬਿਭਾਸ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਵਾਦੀ ਪੈਵਤ ਸੰਵਾਦੀ ਰਿਖਬ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਗ ਪ ਧ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ ਧ ਪ ਗ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਧ - ਪ ਗ ਪ ਧ - , ਪ ਗ ਰੁ - ਸ

ਮੁਰ:- ਰਿਖਬ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਮੁਲਤਾਨੀ ਥਾਟ ਟੋਡੀ ਪ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਬਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਨ ਸ ਗ ਮੁ ਪ, ਨ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ ਨ ਧ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਨ ਸ, ਮੁ ਗੁ ਪ ਗੁ, ਰੁ ਸ

ਮੁਰ:- ਰਿਖਬ ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸੱਧ

ਰਾਗ ਗੁਣਕਲੀ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਧ ਵਾਦੀ ਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਚੌਬਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਮ ਪ ਧ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸ ਧ ਪ ਮ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਧ - ਪ ਧ ਮ ਰੁ - ਸ

ਮੁਰ:- ਰਿਖਬ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਬੈਰਾਗੀ ਭੈਰਵ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਮ, ਪ ਨੁ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਪ, ਮ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਨੁ. ਪੁ, ਨੁ. ਰੁ ਸ, ਰੁ ਮ - ਪ ਨੁ ਪ ਮ -, ਰੁ ਸ

ਸੁਰ:- ਰਿਖਬ ਔਰ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਅਹੀਰ ਭੈਰਵ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਮ ਵਾਦੀ ਸ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰੁ ਗ ਮ, ਪ ਧ ਨੁ ਧ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੁ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਗ ਮ -, ਰੁ - ਸ -, ਨੁ ਧ ਨੁ. ਰੁ ਸ

ਸੁਰ:- ਰਿਖਬ ਔਰ ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਪੈਵਤ ਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰੁ ਗੁ, ਮੁ ਪ, ਮੁ ਧੁ, ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨ ਧੁ, ਪ, ਮੁ ਪ ਧ, ਮੁ ਗੁ, ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਸ

ਮੁਖ ਅੰਗ:- ਸ ਰੁ ਗੁ, ਰੁ ਗੁ, ਮੁ ਰੁ ਗੁ, ਰੁ ਗੁ, ਰੁ ਸ

ਸੁਰ:- ਰਿਖਬ ਗੰਧਾਰ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਮੱਧਿਆਮ ਤੀਬਰ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ

ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਪ ਵਾਦੀ ਰ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ ਗੁ ਮ ਪ ਧ ਨੁ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਰ ਰ ਗੁ ਮ ਮ ਪ -

੧੯੮ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਲਯ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਲਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਆਵੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਆਪਣਾ ਸਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਸਮੇਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਲੇਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਲੈਸਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਲੈਸਨ ਦਾ ਤਬਲੇ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਜਾਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਨੈਣ ਆਦਿਕ ਪਾਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦਾ। ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਆਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਟਾਇਮ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਕਾਪੀ, ਪਰਚੀ ਜਾਂ ਗੁਟਕਾ ਆਦਿਕ ਅੱਗੇ ਨਾ ਰੱਖੋ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਜ਼ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਕਲਾਸ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਆਦਿਕ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਕੇ ਜਾਵੇ। ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਪੱਖਾ, ਲਾਇਟਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਆਸਣ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣ। ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਘਰੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਹਰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰੌਲ ਆਦਿਕ ਹਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਭਰਕੇ ਲਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਿਆਲਯ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਉਸ ਦੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ (ਚੀਮਾਂ)
ਸੰਤ ਅਤਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ